

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
430

Subotica, 17. lipnja 2011. Cijena 50 dinara

KNJIŽEVNI SUSRET S
LAZAROM MERKOVIĆEM

HRVATSKO IMENOSLOVLJE
U STARČEVU

IZLOŽBA »100 GODINA
DUJE BALAVCA«

INTERVJU
MARINA BALAŽEV

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021 488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

Upis u poseban popis birača hrvatske nacionalne manjine

Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina iz 2009. otvorio je mogućnost upisa u posebne popise birača nacionalnih manjina u Srbiji. Formular za upis možete preuzeti na sajtu Hrvatskog nacionalnog vijeća www.hnv.org.rs i Hrvatske riječi www.hrvatskarijec.rs. Nakon što ga ispunite i vlastoručno potpišete, možete ga poslati preporučenim pismom na adresu Hrvatskoga nacionalnog vijeća (Preradovićeve 13, 24000 Subotica), koje će ga onda prosljediti mjesno ovlaštenim općinskim i gradskim uredima. Nakon upisa u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine, ovlašteni ured preporučenim pismom će poslati na Vašu kućnu adresu rješenje o upisu u posebni popis birača.

Upisom u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine stječe se pravo sudjelovanja na neposrednim izborima za HNV, ukoliko u ovaj popis do sljedećih izbora bude upisano više od 50% od ukupnoga broja pripadnika hrvatske nacionalne manjine prema posljednjem popisu stanovništva, umanjenog za 20%.

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Svjedoci vremena

Ovoga je tjedna u subotičkoj Gradskoj knjižnici, u organizaciji NIU »Hrvatska riječ«, upriličen književni susret s pjesnikom, romanopiscem, kritičarom, publicistom, prevoditeljem, leksikografom i novinarom *Lazarom Merkovićem*. Među ostalim, na književnoj se večeri govorilo o ulozi Merkovića prilikom pokretanja i ustrajnog održavanja časopisne i književne produkcije, kao i o njegovom prikupljanju podataka i pisanju leksi-kografskih natuknica, te kroničarskih i ljetopisnih tekstova.

Spomenuti segmenti u cjelokupnosti rada i stvaralaštva Merkovića, ukazuju na njegovu svjesnost i inzistiranje na važnosti kontinuiteta u kulturi, jer kultura predstavlja osnovnu jezgru u stvaranju identiteta. To je veoma važno kad govorimo o kulturološkom obliku identiteta, jer materinji jezik, tradicionalna kultura i suvremena djela iz područja kulture, kao vrsta orijentira, kontinuitetom nas upućuju i na nacionalni identitet. Konstante identiteta jesu jezik, kultura, povijest, tradicija i nacionalna pripadnost, a kako identitet ima individualnu dinamiku i razvoj, od posebne je važnosti mogućnost sagledavanja uloge koju pojedinac ostvaruje u društvu, a takvo što omogućuje i Merkovićev kroničarski rad. Čitajući stranice kronologije, tu specifičnu vremensku kartu, stižemo na izvorišta identiteta koja se nalaze u našem kulturnom, povijesnom, društvenom i obrazovnom iskustvu. I u ovome broju našeg tjednika donosimo nastavak kronologije koju bilježi Merković, prilog o jedinstvenom imenoslovlju koje je svojstveno za Hrvate u Starčevu, mjestu u Banatu, kao i prilog o međunarodnom okruglom stolu »Urbani Šokci VI.«, održanom u Osijeku i Somboru, koji se bavio marijanskim svetištima Šokaca i Bunjevaca, a pišemo i o svečanoj priredbi organiziranoj u čast uspješnog završetka još jedne školske godine u nastavi na hrvatskom jeziku u Republici Srbiji, priloge koji, među ostalim sadržajem našeg tjednika, posve jasno ukazuju na postojanje različitih elementa važnih za kontinuitet u kulturi i opstojnost identiteta ovdašnjih Hrvata.

O kontinuitetu u kulturi ovdašnjih Hrvata svjedoči i spomenuta časopisna i književna produkcija, koju je Merković ustrajno održavao, a znamo da se životno pulziranje svake nacionalne književnosti ogleda baš u književnim časopisima. Tako su periodične publikacije, baš kao i kronike, svjedoci vremena, dokumenti o životu, djelovanju i svjetonazorima ljudi u određenom vremenu, ali i putokazi za budućnost, vrijednosnim porukama koje sadrže.

Z. S.

SUBOTICA

Susret bjelovarskih i subotičkih gospodarstvenika

ZAJEDNO NA TREĆA TRŽIŠTA...21

Tibor Schramm posvećen starom zanatu – lončarstvu

ZDRAVLJE I PRIRODA U GLINI. 22-23

DOPISNICI

Drugi po redu Međunarodni susret amaterskih dramskih društava

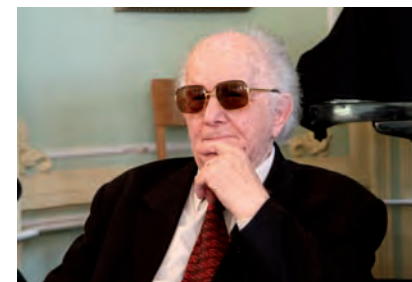
**PREDSTAVE ODLIČNE, POTPO-
RA NIKAKVA.....25**

Redovita godišnja skupština HKC »Srijem – Hrvatski dom« u Srijemskoj Mitrovici

**USVOJENE SMJERNICE RADA
HKC-A.....27**

KULTURA

»Hrvatska riječ« priredila književni susret s Lazarom Merkovićem

KRONIČAR ŽIVOTA.....33

SPORT

Marinko Poljaković, izbornik nogometne reprezentacije vojvođanskih Hrvata

**IMAMO MOMČAD ZA PRVO MJE-
STO.....49**

SADRŽAJ

AKTUALNO

Svečanom priredbom u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici obilježen svršetak školske godine

**NAGRADE NAJUSPJEŠNIJIM UČE-
NICIMA.....6**

TEMA

Održan okrugli stol Urbani Šokci VI. u Osijeku i Somboru

**MARIJANSKA SVETIŠTA ŠOKACA
I BUNJEVACA.....8-10**

Prilog za onomastičku građu Hrvata u Starčevu

**TRADICIJA NADIJEVANJA
IMENA.....14-15**

INTERVJU

Marina Balažev, profesorica hrvatskog jezika i književnica za djecu

**ŠOKAČKI GOVORI SU PRED IZU-
MIRANJEM.....12-13**

SVEČANOM PRIREDBOM U VELIKOJ VIJEĆNICI GRADSKE KUĆE U SUBOTICI OBILJEŽEN SVRŠETA

*Čast mi je što sam pohađala
hrvatski odjel u Gimnaziji
i preporučila bih svima da
svoju djecu upišu u odjele
u kojima se nastava vrši na
hrvatskom jeziku, Nevena
Balažević, maturantica*

skom jeziku, mlada pijanistica *Kristina Matković* je odsvirala *Mendelssohnovu* Venecijansku gondolijeru. Uslijedio je glavni dio ove lijepo svečarske večeri, u kojoj je na dostojan način, uz aplauze prepunog roditeljsko-nastavničkog auditorija, uslijedila dodjela knjiga najboljim i najuspješnijim učenicima hrvatskih odjela. Nagrade su primili učenici koji su školsku godinu završili s prosječnom ocjenom 5,00, zatim najsupješniji učenici na općinskoj, zonskoj, okruž-

Nagrade najuspješnijim učenicima

Protekla školska 2010./11. godina ostat će ubilježena u povijesti nastave koja se u Republici Srbiji prakticira na hrvatskom jeziku kao prva u kojoj je zaokružen cijeli ciklus osnovne i srednjoškolske naobrazbe na materinjem jeziku hrvatske nacionalne manjine. U gimnazijski odjel na hrvatskom jeziku upisana je prva generacija srednjoškolaca koja je osnovnu školu pohađala na hrvatskom jeziku, a maturu na materinjem jeziku uspješno je okončala i prva generacija u Gimnaziji »Svetožar Marković«, sve to kao kruna dugogodišnjeg nastojanja omasovljenja i »ohrabrenja« roditelja da upišu svoju djecu u osnovne i srednjoškolske hrvatske odjele. Prepuna Velika vijećnica Gradske kuće u Subotici bila je pretijesna protekloga utorka, 14. lipnja, na svečanoj priredbi organiziranoj u čast uspješnog završetka još jedne školske godine u nastavi

na hrvatskom jeziku, a darovane knjige najuspješnijim učenicima prigodan znak pažnje od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća, Zavoda za kulturu voždanskih Hrvata i Generalnog konzulata RH u Subotici.

SVEČANOST POSVEĆENA NAJBOLJIMA

Višestruko nagrađivani Dječji tamburaški orkestar pod ravnanjem prof. *Mire Temunović* otvorio je priredbu, a potom su se auditoriju prigodnim pozdravnim riječima obrati-

li: predsjednik HNV-a *Slaven Bačić*, član IO HNV-a za obrazovanje *Pero Horvacki*, članica GV Subotice *Ljubica Kiselički*, predsjednik UO Zavoda za kulturu voždanskih Hrvata *Dužo Runje*, generalna konzulica RH u Subotici *Ljerka Alajbeg*, te uime Veleposlanstva RH u Beogradu *Filip Damjanović*. U nastavku svečanog dijela programa višestruko nagrađivani recitator na hrvatskom jeziku *Ivan Kovač* govorio je pjesmu o smijehu, a nakon što su uručene knjige – darovi prvoj generaciji maturantica na hrvat-

Ivan Kovač

noj, pokrajinskoj i na koncu najvišoj, republičkoj razini.

Predsjednik HNV-a *Slaven Bačić* u svojoj izjavi nakon svečane priredbe istaknuo je zadovoljstvo postignutim rezultatima, naglasivši: »Najveći dio radnog vremena u HNV-u odlazi upravo na poslove u svezi s obrazovanjem, jer su oni jamačno i najzahtjevniji, budući da ulaze u domenu nad-

Predsjednik HNV-a Slaven Bačić

TAK ŠKOLSKE GODINE

Katarina Čeliković

ležnosti koje imaju i državna tijela. Smisao ovakvih lijepih trenutaka je, uz nagrađivanje najboljih učenika, i odavanje priznanja njihovim roditeljima koji su se odvažili upisati ih u hrvatske odjele. Na taj način su učinili veliku stvar u očuvanju identita hrvatske zajednice na ovim prostorima, a s ukupno 400-tinjak djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku i još 400 koji slušaju predmet hrvatski jezik s elementima kulture, oni predstavljaju jezgru našeg nacionalnog identi-

lata RH u Subotici, organizira svečanu priredbu na kojoj se nagrađuju najbolji učenici odjela na hrvatskom jeziku. Darovanim knjigama nastojmo odati priznanje i nagraditi trud koji djeca ulažu u nastavu, a mnogi od njih su postigli zbilja izvanredne uspjehe u brojnim izvannastavnim natjecanjima na svim razinama u Srbiji i Hrvatskoj», pojasnila je, govoreći u ime Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, voditeljica programa *Katarina Čeliković*.

Dječji tamburaški orkestar

Ljerka Alajbeg dodjeljuje nagradu

Dan državnosti Republike Hrvatske

Dan državnosti Republike Hrvatske, 25. lipnja, državni je blagdan kojim se obilježava povijesna odluka Sabora donesena istoga datuma 1991. godine.

Povijesnoj odluci Hrvatskoga sabora o pokretanju postupka razdruživanja od ostalih jugoslavenskih republika donesenoj 25. lipnja 1991. prethodila je takva odluka građana Republike Hrvatske iskazana na referendumu održanom 19. svibnja 1991. godine. Više od 94 posto građana donijelo je sljedeću odluku: »1. Republika Hrvatska, kao suverena i samostalna država, koja jamči kulturnu autonomiju i sva građanska prava Srbima i pripadnicima drugih nacionalnosti u Hrvatskoj, može stupiti u savez suverenih država s drugim republikama. 2. Republika Hrvatska ne ostaje u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi.« Temeljem takvog očitovanja volje građana, a nakon neuspjeha pregovora s ostalim bivšim jugoslavenskim republikama o izlasku iz državno-političke krize, Sabor Republike Hrvatske, na zajedničkoj sjednici sva tri saborska vijeća 25. lipnja 1991. godine donosi Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, kojom se utvrđuje da »ovim činom Republika Hrvatska pokreće postupak razdruživanja od drugih republika i SFRJ. Republika Hrvatska pokreće postupak za međunarodno priznavanje«. Na istoj je sjednici Sabor donio i Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske.

Dan državnosti će se u Subotici obilježiti svečanim prijamom 21. lipnja koji će upriličiti generalna konzulica RH *Ljerka Alajbeg*, a u Beogradu će svečani prijam biti 23. lipnja u rezidenciji veleposlanika Republike Hrvatske u Srbiji *Željka Kuprešaka*.

H. R.

Kristina Matković

teta. Zaokruženi ciklus nastave na materinjem hrvatskom jeziku, počevši od prvog razreda osnovne pa sve do posljednjeg, maturantskog u gimnazijskom odjelu na hrvatskom jeziku, predstavlja veliki uspjeh naše nacionalne zajednice na ovim prostorima i najbolji odgovor svim sumnjama koje su postojale na početku započinjanja ovog programa.

»Ovo je treći puta zaredom kako HNV i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, uz potporu Generalnog konzula

Nevena Balažević jedna je od maturantica prve generacije hrvatskog odjela u Gimnaziji »Svetozar Marković« u Subotici, a u kraćoj izjavi neposredno po primanju prigodne nagradne knjige istaknula je kako je počastvovana sudjelovanjem na ovoj svečanosti, naglasivši: »Čast mi je što sam pohađala hrvatski odjel u Gimnaziji i preporučila bih svima da svoju djecu upišu u odjele u kojima se nastava vrši na hrvatskom jeziku«.

Dražen Prčić

ODRŽAN OKRUGLI STOL URBANI ŠOKCI VI. U OSIJEKU I SOMBORU

Marijanska svetišta Šokaca i Bunjevaca

Prošloga četvrtka i petka u Osijeku i Somboru održan je Međunarodni okrugli stol »Urbani Šokci VI.«, koji se bavio marijanskim svetištima Šokaca i Bunjevaca. Bilo bi pretenciozno reći baš svim svetištima u nas, no uvjeren sam da su gotovo sva barem spomenuta u raspravi u kojoj je sudjelovalo 12 sudionika u Osijeku i 13 u Somboru - od Nenadića, Bunarića, Doroslava i Bača u Bačkoj, Bapske, Ilače, Morovića i Tekija u Srijemu, do najposjećenijeg svetišta u Mariji Bistrici do Juda, Rima i Lurda. Štovanje Marijino rasvijetljeno je i iz drugih kutova, od marijanskih pučkih pjesama, hodočasničke reminiscencije do Marijina imena u književnosti i narodnim govorima, pa sve do ekonomskih aspekata kroz doprinos vjerskom turizmu.

OSIJEK

Ovaj prepoznatljiv, već tradicionalni susret Šokaca i Bunjevaca započeo je svečano hrvatskom himnom u izvedbi sopranistice *Marije Blažević* uz klavirsku pratnju *Ante Blaževića*, a oboje su studenti glazbe na Umjetničkoj akademiji u Osijeku, dok je stihove *Mare Švel-Gamiršek* posvećene Mariji govorila studentica *Katarina Baban*. Uvod je zaokružen nastupom *Franje Verića*, samičara, i Ženske pjevačke skupine Šokice svima poznatom pjesmom – »Rajska djevo, kraljice Hrvata«.

Sudionike i goste pozdravila je *Vera Erl*, predsjednica Šokačke grane. »U posljednjih pet godina o različitim aspektima očuvanja i promicanja bogate baštine Šokaca i Bunjevaca na ovim našim prostorima govorili smo vrlo iscrpno, a ove godine, po šesti put,

*Svi ovi susreti, sve ove rasprave pridonijele su istraživačkom i svjedočanstvenom rasvijetljavanju stanja i fenomena šokaštva i bunjevaštva, pa je svoj doprinos dalo više od 170 sudionika, od akademika i doktora znanosti do književnika i stručnjaka različitih profila, ali i inih koji su svoje umijeće dokazali strpljivim i upornim traganjem za istinom i činjenicama još uvijek nedostupnim široj javnosti * Štovanje Marijino rasvijetljeno je i iz drugih kutova, od marijanskih pučkih pjesama, hodočasničke reminiscencije do Marijina imena u književnosti i narodnim govorima, pa sve do ekonomskih aspekata kroz doprinos vjerskom turizmu*

tema susreta su marijanska svetišta i to baš u vrijeme kada je Sveti Otac pohodio Hrvatsku. Svi ovi susreti, sve ove rasprave pridonijele su istraživačkom i svjedočanstvenom rasvijetljavanju stanja i fenomena šokaštva i bunjevaštva, pa je svoj doprinos dalo više od 170 sudi-

onika, od akademika i doktora znanosti do književnika i stručnjaka različitih profila, ali i inih koji su svoje umijeće dokazali strpljivim i upornim traganjem za istinom i činjenicama još uvijek nedostupnim široj javnosti. Na žalost, neki danas nisu među nama, primje-

rice *Julije Njikoš*, ali je njegova najnovija knjiga dar svima vama«, rekla je *Vera Erl*.

Sudionike okruglog stola pozdravili su i *Ivica Završki* u ime Grada, *Željko Kraljićak*, dožupan Osječko-baranjske županije, i *Marija Šeremešić*, predsjednica Urbanih Šokaca

BUNARIĆ

O najpoznatijem i najposjećenijem marijanskom svetištu u našim krajevima – Bunariću, govorio je msgr. *Andrija Kopilović*. Zajednički naziv svetišta u našim krajevima (kod pravoslavnih i katoličkih vjernika) je »Bunarić« ili »Vodica«. Na više mjesta je to svetište ekumensko, a takvo je i svetište Gospe Bunaričke u Subotici, odnosno svetište Gospe od suza, koje godišnje posjeti i do 50 tisuća vjernika hrvatske, mađarske i srpske nacionalnosti. Mons. *Kopilović* je iznio doista zanimljive podatke vezane za ovu hodočasničku destinaciju. Primjerice, kardinal *Josip Bozanić* blagoslovio je 2001. godine oltar na Bunariću, a tadašnji kardinal *Joseph Ratzinger* obećao je da će 2005. godine doći u Suboticu i posjetiti ovo svetište, ali je u međuvremenu postao Papa.

iz Sombora. *Mata Matarić* iz Sombora, kao dopredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, zahvalio se Šokačkoj grani na ovako izvanrednim projektima kojima obuhvaćaju i Hrvate s druge strane Dunava, da se mogu pripremati za Europsku Uniju, gdje će Hrvatska biti sutra ili prekosutra. Govorio je i o gospodarskog suradnji i transverzali SOS (Subotica, Osijek, Sombor), koja pamti i bolja vremena, izrazio nadu za skorim izlaskom iz krize te pozvao u Sombor sve sudionike, ali ostavio i otvoren poziv za gospodarstvenike, obrtnike i sve ljude dobre volje.

AKCENTI IZ RASPRAVE

Evo i nekih akcenata iz rasprave koja je vođena do prvoga mraka, a druženje je nastavljeno prigodnim programom muške i ženske pjevačke skupine, folklorom i tamburaškim sastavom Šokačka duša. Vrlo iscrpno je o marijanskim svetištima u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji govorio dr. sc. *Vladimir Dugalić* iz Đakova, dok su štovanje Marije među hrvatskom manjinom u Mađarskoj dočarali prof. *Duro Franković* iz Pečuha i novinarka *Milica Klaić-Tarađija*. O Dragotinskom svetištu u svijetlu književnosti govorila je prof. *Vlasta Markasović*

podatak da je čovjekov prvi motiv za putovanja upravo vjera, što danas čini vjerski turizam. Iz razgovora s upraviteljima marijanskih svetišta došao je do podataka o broju hodočasnika kroz godinu, pa on za Aljmaš iznosi 80 tisuća, Slavonski Brod 120 tisuća, Ilaču i Dragotin po tridesetak

godina, a bibliografski obrađen materijal svjedoči da je narod volio i štovao Mariju. Bački su Hrvati najčešće hodočastili u Mariju Bistricu, zatim Lurd i Rim, obvezno u Jud, zatim Bač, Doroslovo, Bunarić i nešto slabije na Tekije, gdje rado hodočaste vjernici iz cijeloga Srijema.

su snaže iz Semeljaca otpjevale nekoliko starih marijanskih pjesama i na kraju molile Gospin zagovor.

SOMBOR

Okrugli stol u Somboru, održan 10. lipnja u velikoj dvorani Gradske kuće, otvoren je izlož-

U Velikoj dvorani Gradske kuće u Somboru

tisuća, Šumanovci kod Gunje 20 i Frkovci u posljednje vrijeme 10 tisuća, što je više od 200 tisuća hodočasnika.

SOMBORSKE KAPELE

O somborskoj kapeli Snježne Gospe govorio je msgr. *Stjepan Beretić*. Za ovu kapelu vezane su mnoge legende, a ona je danas svakako najpopularnija na području Sombora. Mons. Beretić kaže kako se rijetko koji grad može pohvaliti s toliko kapela kao Sombor. U Somboru danas postoji 11 katoličkih kapela, a bilo je još 5 koje danas ne postoje. Zato, po njegovim riječima, grad Sombor možemo nazvati marijanskim gradom, jer su kapele većinom posvećene Mariji, a marijanske kapele imaju i: Apatin, Stapar, Kljajićevo, Nenadić, Čičovi i druga mjesta oko Sombora.

iz Vinkovaca, dok je o ekonomskom aspektu kroz prizmu doprinosa razvoju vjerskog turizma govorio vlč. *Tomislav Korov*. Iznio je zanimljiv

Katarina Čeliković iz Subotice govorila je o marijanskim pobožnostima zastupljenim u Subotičkoj Danici, časopisu koji izlazi već 130

I ne mogu ne spomenuti *Alojzija Stantića*, jednog od najstarijih baštinka i sudionika svih dosadašnjih sesija, koji je vrlo plastično dočarao hodočašće bunjevačkih Hrvata na Jud. Iznio je i vrlo zanimljiv detalj okrijepe tijela nakon okrijepe duše, jer u Jud se pješćilo, tabanalo, kako kaže, a polazilo se od nekih od križeva, najčešće od križa kod zvonceta ili Jakobčičevog križa. Povratak je bio istim putem, ali ovdje ih je uvijek čekalo jelo, paprikaš, jer stari je Jakobčić još 1864. godine dao uklesti ispod križa da salaš i 10 lanaca zemlje ostavlja onome tko će svake godine »prošcionu« ponuditi paprikaš.

Kako je efektno započeo, skup je tako i završio izlaganjem *Jelene Dragić* o Gospi Semeljačkoj. Tom prilikom

bom slika *Martina Šeremešića* i prigodnim programom kojeg su izveli mladi recitatori »Urbanih Šokaca« i članice Vokalno-instrumentalnog sastava »Petrus« iz Bačkog Monoštora. Marijanski stihovi i hvalospjev Marijin »Veliča duša moja Gospodina«, pučka pjesma »Gospin plač«, koral »Stala plačuć tužna mati« i novija autorska duhovna pjesma VIS-a »Petrus« izvedena na HosanaFestu »Tvoja sva«, bili su lijep uvod u rad ovogodišnjeg okruglog stola.

ZNAČAJNA SVETIŠTA I KAPELE U SUBOTICI I SOMBORU

Cilj je ovog skupa sačuvati tradiciju i »napraviti pisanu memoriju šokaštva i bunjevaštva i to ostaviti za buduć-

nost«, kako je rekla *Vera Erl*, predsjednica Udruge »Šokačka grana« iz Osijeka. Okupljene je pozdravila i predsjednica „Urbanih Šokaca“ *Marija Šeremešić*, ali i *Jozo Čikeš*,

Joseph Ratzinger obećao je da će 2005. godine doći u Suboticu i posjetiti ovo svetište, ali je u međuvremenu postao Papa.

O somborskoj kapeli Snježne Gospe govorio je msgr. *Stjepan*

jedan notni zapis, žene ih pjevaju »napamet«, te ih je potrebno zapisati, što bi bilo hvale vrijedno pionirsko djelo.

Novi predsjednik KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora

ke Mostonge ukazala Blažena Djevica Marija. Vjeruje se u čudotvornost vode iz ovog svetišta, a mnoga su čudesna ozdravljenja prepričavana i prenošena s koljena na koljeno.

O kapeli Imena Marijina u Nenadiću vrlo je sažeto govorio *Alojzije Firanj*. Profesorica *Valentina Majdenić* imala je izlaganje o središnjem marijanskom svetištu Požeške biskupije – Gospi Voćinskoj, prof. *Mirta Bijuković Maršić* o svetištu Preslavnog Imena Marijina, publicist *Ivica Čosić Bukvin* o Alšanu kao preteči svetišta Gospe Šumanovačke, mr. sc. *Ljubica Gligorević* iz Vinkovaca o svetištu Skrovite Gospe (skrovita – zato što je svetište u šumi), dok je mr. sc. *Vera Erl* iz Osijeka iznijela svoje memorabilije, odnosno osobna sjećanja na svetište u Šumanovcima.

Za sam kraj je ostavljena jedna vrlo interesantna tema koja nije vezana za marijanska svetišta, niti za kapelice, to je Gospin sokak u Somboru, o kojem je govorila Marija Šeremešić. Danas to više nije onaj stari sokak, već razvijena urbana sredina u kojoj se i

Izlaganje Katarine Čeliković u Osijeku

predsjednik udruge »Pasionska baština« koja djeluje već 20 godina. On je ukratko predstavio ovu udruhu i teme na kojima se udruha bazira: duhovnost, književnost, pučko stvaralaštvo i glazba.

Dvanaest predavača u Somboru govorili su o kapelicama posvećenim Blaženoj Djevici Mariji, svetišlima, pučkom marijanskom pjevanju, pa i o sokacima koji su nosili Gospino ime.

O najpoznatijem i najposjećenijem marijanskom svetištu u našim krajevima – Bunariću, govorio je msgr. *Andrija Kopilović*. Zajednički naziv svetišta u našim krajevima (kod pravoslavnih i katoličkih vjernika) je »Bunarić« ili »Vodica«. Na više mjesta je to svetište ekumensko, a takvo je i svetište Gospe Bunaričke u Subotici, odnosno svetište Gospe od suza, koje godišnje posjeti i do 50 tisuća vjernika hrvatske, mađarske i srpske nacionalnosti. Mons. *Kopilović* je iznio doista zanimljive podatke vezane za ovu hodočasničku destinaciju. Primjerice, kardinal *Josip Bozanić* blagoslovio je 2001. godine oltar na Bunariću, a tadašnji kardinal

Beretić. Za ovu kapelu vezane su mnoge legende, a ona je danas svakako najpopularnija na području Sombora. Mons. *Beretić* kaže kako se rijetko koji grad može pohvaliti s toliko kapela kao Sombor. U Somboru danas postoji 11 katoličkih kapela, a bilo je još 5 koje danas ne postoje. Zato, po njegovim riječima, grad Sombor možemo nazvati marijanskim gradom, jer su kapele većinom posvećene Mariji, a marijanske kapele imaju i: Apatin, Stapar, Kljajićevo, Nenadić, Čičovi i druga mjesta oko Sombora.

OD PUČKOG MARIJANSKOG PJEVANJA DO GOSPINOG SOKAKA

Magistra znanosti *Miroslava Hadžihusejnović* iz Zagreba za temu je imala »Crkvene pučke pjesme iz Baranje«. Objasnila je kako se ta crkvena pučka pjesma ne mora izvoditi na liturgiji, jer se ona nalazi između duhovne i crkvene sfere, ali je ne treba ni odbaciti u potpunosti iz liturgijskih slavlja ili držati na distanci, jer je duboko ukorijenjena u običnom puku. Baranjske pučke pjesme polako izumiru, jer nemaju niti

Željko Šeremešić također je govorio o marijanskom pučkom pjevanju, a u sklopu ove teme govorio je i o privrženosti šokačkih Hrvata iz ovog mjesta Gospi Fatimskoj, kojoj su joj se zavjetovali u listopadu 1945. godine. Dakako, svoj zavjet Monoštorci nisu nikada

MARIJANSKE POBOŽNOSTI U SUBOTIČKOJ DANICI

Katarina Čeliković iz Subotice govorila je o marijanskim pobožnostima zastupljenim u Subotičkoj Danici, časopisu koji izlazi već 130 godina, a bibliografski obrađen materijal svjedoči da je narod volio i štovao Mariju. Bački su Hrvati najčešće hodočastili u Mariju Bistricu, zatim Lurd i Rim, obvezno u Jud, zatim Bač, Doroslovo, Bunarić i nešto slabije na Tekije, gdje rado hodočaste vjernici iz cijeloga Srijema.

prekršili, te s puno žara zahvaljuju i slave Gospu Fatimsku, koja je njihovo selo spasila od bombardiranja.

Zvonko Tadijan iz Sonte govorio je o ovdje veoma poznatom i posjećenom marijanskom svetištu u Doroslovu, gdje se, prema crkvenim spisima iz 1382. godine, na tom mjestu spominje jedan izvor na kojem se ribarima pokraj rije-

danas nalazi kapelica koja je podignuta davno, ali tek 1916. godine posvećena, a nedavno i obnovljena.

Na koncu je *Vera Erl* iznijela brojčane podatke o posjetama hodočasnika i turista slavonskim svetišlima, što ukazuje kako bi se u budućnosti trebao razvijati vjerski turizam.

Slavko Žebić i Zlatko Gorjanac

IZBORI ZA ČLANOVE SKUPŠTINA MJESNIH ZAJEDNICA U SUBOTICI

Uspješan izborni rezultat DSHV-a

Nakon završenih izbora za skupštine mjesnih zajednica u Gradu Subotici, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i zastupnik u Skupštini Republike Srbije *Petar Kuntić* ocjenjuje izborne rezultate svoje stranke uspješnim, pri čemu ističe da je DSHV jedina stranka iz vladajuće većine u vlasti Grada Subotice koja je na ovim izborima dobila više glasova birača i mandata u usporedbi s izbornim rezultatima od prije četiri godine.

»I ovi izbori su pokazali da DSHV ima stabilno biračko tijelo. Naša stranka je najbolje izborne rezultate ostvarila u mjesnim zajednicama Gat, Tavankut i Stari Žednik, gdje smo pobijedili, dok smo na drugom mjestu u mjesnim zajednicama Bikovo, Verušić, Đurđin, Ljutovo i Ker. U ostalim mjesnim zajednicama ostvarili smo rezultate prema našim očekivanjima. DSHV je na ove izbore izašao u 16 mjesnih zajednica sa samostalnom listom, u 2 mjesne zajednice zajedno s kandidatima Pučke kasine i u 1 mjesnoj zajednici u predizbornoj koaliciji sa Savezom vojvođanskih Mađara, dok je našu izbornu listu u Mjesnoj zajednici Prozivka odbacilo izbornopovjerenstvo, kao nepotpunu, zbog nedovoljnog broja potpisa, na što je naša stranka uložila prigovor mjerodavnom sudu. Nakon ponovljenih izbora u četiri mjesne zajednice prošloga tjedna, rezultati izbora su konačni. DSHV je osvojio 38 mandata. Naši će predstavnici u 15 novih saziva skupština mjesnih zajednica biti dio vladajuće koalicije, s tim što će u tri mjesne zajednice, gdje je pobijedio DSHV, naši predstavnici biti ti koji će kreirati politiku. Dakle, prema izbornim rezultatima naša stranka je osvojila

Redni broj	Mjesna zajednica	% glasova 2011. godine	% Hrvata	Broj mandata
1.	Gat	21,78	26,48	4
2.	Bikovo	19,00	30,87	2
3.	Ljutovo	22,60	26,08	2
4.	Bajmok	4,29	8,17	0
5.	Stari Žednik	33,60	32,60	4
6.	Tavankut	27,26	44,37	5
7.	Đurđin	23,00	38,77	4
8.	Mala Bosna	24,93	49,88	3
9.	Verušić	44,56	39,86	4
10.	Aleksandrovo	6,85	16,65	1
11.	Ker	13,05	9,70	2
12.	Novo Selo	9,08	9,57	2
13.	Mali Bajmok	9,27	17,31	2
14.	Centar 3	8,81	10,94	1
15.	Peščara	3,38	10,34	0
16.	Kertvaroš	3,12	6,90	0
17.	Željezničko naselje	2,27	6,82	0
18.	Bajnat	7,38	15,61	1
19.	Palić - koalicija SVM - DSHV			1
Ukupno zastupnika DSHV – 38				

peto mjesto, iza Saveza vojvođanskih Mađara, Demokratske stranke, Demokratske stranke Srbije i Lige socijaldemokrata Vojvodine, a ispred Srpske napredne stranke i Ujedinjenih regiona Srbije«, kaže Petar Kuntić i zaključuje da su ovi izbori protekli korektno.

DSHV je na ovim izborima u nekim mjesnim zajednicama prvi put izašao na izbore ili nakon duljeg prekida pojavljivanja pred biračima, a to su mjesne zajednice Bajnat, Željezničko naselje, Kertvaroš, Peščara i Centar 3.

»Znakovito je da smo u tim mjesnim zajednicama vrlo brzo prikupili dovoljan broj potpisa za sudjelovanje na izborima, ali pokazalo se da trebamo još mnogo raditi. U Mjesnoj zajednici Centar 3 imat ćemo jednog predstavnika u novom sazivu. Glede ovih izbora treba

napomenuti kako neke objektivne okolnosti nisu išle u našu korist, jer je jedan broj simpatizera i članova stranke u danu izbora bio u Zagrebu u povodu posjeta Pape, a dogodila se i sedmodnevna blokada cesta nezadovoljnih poljoprivrednika, među kojima je bilo i mnogo članova naše stranke, što sigurno

nije djelovalo motivirajuće da ti ljudi izađu na izbore. Bio sam jedno cijelo poslijepodne na blokadama i vidio sam koliko su ti ljudi umorni. To su okolnosti vezane za ove izbore, za koje smatram da ipak nisu dominantno utjecale na rezultate izbora«.

Z. Sarić

SUD DONIO ODLUKU

HKC »Bunjevačko kolo« ima pravo koristiti bunjevačko ime

Privredni sud u Subotici donio je prvostupanjsku presudu po tužbenom zahtjevu tužitelja Udruženja građana »Bunjevačko kolo« iz Sombora (o kojem smo pisali na stranicama našeg tjednika) protiv HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, koja glasi: Tužbeni zahtjev tužitelja kojim se traži od suda da zabrani tuženom Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« Subotica upotreba imena Bunjevačko kolo, te da se nalaže Agenciji za privredne registre da ovo ime tuženog briše i da obaveže tuženog da naknadi tužitelju pruzrokovane parnične troškove, SE ODBIJA.

MARINA BALAŽEV, PROFESORICA HRVATSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNICA ZA DJECU

Šokački govori su pred izumiranjem

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Šokački govori u Bačkoj su pred izumiranjem i sve manje ljudi ih koristi u svakodnevnoj komunikaciji, prvi su to rezultati terenskog istraživanja o govoru šokačkih Hrvata u Bačkoj, koje je provela profesorica hrvatskog jezika i naša sugovornica *Marina Balažev*. Rezultati su predstavljeni prošloga tjedna na znanstvenom kolokviju u Zavodu za kulturu vojvodanskih Hrvata, koji je i organizirao ovo istraživanje.

Projekt na kojem radi Marina Balažev započeo je sredinom siječnja 2011. godine i trajat će još nekoliko mjeseci. Cilj ovoga projekta je obrada i opis govora sela Berega, Monoštora, Santova (Republika Mađarska) i Sonte. Inače, starostokavski govori u Bačkoj, tzv. »šokački« govori, pripadaju grupi govora slavonskoga dijalekta, a dijelom još uvijek čuvaju staru akcentuaciju i ostatke stare sklonidbe (uglavnom u starijega življa). S Marinom Balažev razgovara-

*Govori koji izumiru mogu se sačuvati »na papiru«, no teško da se mogu »oživjeti« u svakodnevnoj uporabi **
Ovi bi se govori i u Hrvatskoj i izvan državnih granica Republike Hrvatske trebali više istraživati, no želje se katkad moraju pomiriti s mogućnostima

li smo o spomenutom projektu ZKVH-a, ali i o njezinom spisateljskom radu te profesionalnim planovima.

HR: Šokački govori u Bačkoj su pred izumiranjem i sve manje ljudi ih koristi u svakodnevnoj komunikaciji, prvi su rezultati terenskog istraživanja koje provodite. Mogu li se oni spasiti od nestajanja ili je to sasvim prirodna pojava da se »veliki« jezici odnosno govori šire, potirući one manje jezike/govore?

Mijene u jeziku su stalne jer različiti jezični i nejezični utjecaji, politički, društveni i drugi, dovode do toga da neki govori izumiru i to, bojim se, nije proces koji bi se lako mogao zaustaviti ili promijeniti. Govori se, koji izumiru, mogu sačuvati »na papiru« – dakle, može ih se zabilježiti, opisati, no teško da se mogu »oživjeti« u svakodnevnoj uporabi.

HR: Cilj ovoga istraživanja je obrada i opis govora sela Berega, Monoštora, Santova i Sonte. Koliko ste otprilike imali ispitanika i je li ih teško naći? Što vam još preostaje u sklopu ovoga projekta?

Ispitanike je lako naći jer su i sami svjesni da »šokački« govori sve manje ljudi i uistinu daju sve od sebe da se što više toga pribilježi i snimi. Broj ispitanika varira od mjesta do mjesta, ali nekakav minimum kojega se držim je da razgovaram s najmanje troje – četvero, a kad moguć-

nosti dopuste i s više njih. Iako se prvi dio planiranog rada na terenu bliži kraju ostaje mi još puno posla uglavnom učenja i istraživanja.

HR: Kako se radi o govorima koji spadaju u korpus hrvatskoga jezika, dijelove ovog istraživanja već ste objavljivali u stručnim publikacijama u Hrvatskoj. Koliki je interes struke u Hrvatskoj za hrvatske govore izvan granica te države?

Rad »Opis bereškog govora« prihvaćen je za objavu u Hrvatskog dijalektološkom zborniku, a detaljnije sam o naglasnim osobinama istog govora izlagala na međunarodnom skupu Dani akcentologije održanom u Zagrebu u ožujku ove godine. Struka svakako prepoznaje važnost tih govora, a profesori uistinu nesebično daju potporu. Posebice bih istaknula profesoricu dr. sc. *Miru Menac-Mihalić* i profesora dr. sc. *Matu Kapovića*. Također je jasno da bi se ti govori i u Hrvatskoj i izvan državnih granica Republike Hrvatske trebali više istraživati, no želje se katkad moraju pomiriti s mogućnostima.

HR: Može li govor/jezik biti pokazateljem etničke pripadnosti nekog pojedinca? U tom smislu, jesu li govori Hrvata u Bačkoj (bunjevački i šokački) pokazatelj da te dvije subetničke skupine (Bunjevci i Šokci) pripadaju hrvatskom narodu?

Slavonskim dijalektom – »šokački« govori – u načelu govore samo Hrvati, dok zapadnim novoštokavskim ikavskim dijalektom – u Bačkoj su to »bunjevački« govori – govore Hrvati, a u Bosni Bošnjaci, rijetko drugi.

HR: Bunjevački govor pripada novoštokavskim, a šokački staroštokavskim govorima. U čemu je razlika?

Ono što se naziva »bunjevačkim« govorom pripada grupi govora zapadnog novoštokavskog ikavskog dijalekta, dok »šokački« govor pripada grupi govora slavonskog nenovoštokavskog arhaičnog ščakavskog dijalekta. Nekoliko je, naime, kriterija za klasifikaciju dijalekata, kako to lijepo u svojoj knjizi »Hrvatska dijalektologija 1« objašnjava prof. dr. sc. *Josip Lisac*, a to su stupanj razvoja akcentuacije, refleks »jata« te štakavizmi odnosno ščakavizmi. Upravo stupanj razvoja akcentuacije određuje govore kao novoštokavske, odnosno nenovoštokavske (staroštokavske). U staroštokavskim govorima je više ili manje očuvana stara akcentuacija i naglasak se (još) nije pomaknuo prema prednjim slogovima riječi. »Šokački« govori, osim starijeg mjesta naglasaka, čuvaju i naglasak koji se zove novi metatonij-ski akut, a kojega ne nalazimo u novoštokavskim govorima.

Marina Balažev je rođena 1978. u Bačkom Bregu. Osnovnu školu završila je u rodnom selu, a nakon završetka Srednje medicinske škole u Somboru, usmjerenja farmaceutski tehničar, odlazi na studij u Zagreb. Godine 2010. diplomirala je kroatistiku i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata radi na projektu obrade staroštokavskih govora u Bačkoj. Autorica je nekoliko slikovnica za djecu, a surađuje i u periodici na hrvatskom u Vojvodini (»Subotička Danica«).

HR: Bavite se i književnošću za djecu. Autorica ste nekoliko slikovnica za djecu, od kojih je dvije objavio »Profil«,

prestižna nakladnička kuća u Hrvatskoj. Otkud interes za pisanje takve vrste književnosti i radite li nešto novo na tom planu?

»Bubamarin let« i »Kako spavaju bubamare« su slikovnice koje je objavio Profil i namijenjene su maloj djeci, dok su »Zapetljancije koje će vam zapetljati jezik« u nakladi Alka

Šokački, u Bačkoj, danas govore samo starije generacije

Scripta namijenjene školarcima. Tijekom studija puno sam se bavila djecom: radom u dječjoj igraonici, bebisitingom, tako

HR: Kao mlada akademski obrazovana osoba kako vidite situaciju u hrvatskoj zajednici u Vojvodini? Naime, osim što surađujete s ZKVH-om, biste li se angažirali i na nekim drugim projektima u zajednici?

Što se tiče situacije u hrvatskoj zajednici u Vojvodini, bojim se da još nemam cjelovitu sliku. Poznati segment mi je, dakako,

suradnja sa ZKVH-om koja mi je dala vjetar u leđa i potaknula me da se i dalje profesionalno usavršavam. Drago mi je da su prepoznali važnost onoga što radim i podržali me u tome.

Što se tiče angažmana na nekim drugim projektima u zajednici – svakako sam spremna aktivirati se, a vjerujem da ću to biti u mogućnosti od jeseni. Kako Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa organizira nastavu hrvatskog jezika u inozemstvu, javila sam se na natječaj te dobila posao profesora hrvatskog jezika i to upravo u Subotici koja je na neki način centar hrvatskog manjinskog zbivanja stoga vjerujem da ću ostvariti suradnju na nekim projektima.

HR: Mali broj studenata koji završe studij u Hrvatskoj vraća se u Vojvodinu. Koji su vaši razlozi povratka?

Tu bih se prije mogla govoriti o spletu događaja nego o svjesnoj odluci o povratku. Vjerujem da se većina stvari u životu događaju s određenim razlogom kojega ne moramo, nužno, odmah razumjeti. Tako je bilo i s mojim povratkom u Vojvodinu.

HR: Pratite li suvremenu književnu produkciju vojvo-

danskih Hrvata? Eventualno neki komentar o njezinoj kvaliteti, umjetničkim dosezima?

Na žalost, zbog različitih obveza, s beletristikom sam upoznata puno manje nego li bih htjela. Ono što pratim su izvrsne znanstvene publikacije ZKVH-a, a tu bih svakako istaknula Godišnjak za znanstvena istraživanja. Treba spomenuti i »Zaboravljeni rječnik - govor golubinačkog kraja«, kao i izvrsnu knjigu »Izgradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću«, tek neka u nizu kvalitetnih djela.

HR: I za kraj profesionalni planovi: doktorat, bavljenje dijalektologijom...?

Plan mi je upisati poslijediplomski studij, najvjerojatnije lingvistikom ili dijalektologijom, dakle nastaviti stručno se usavršavati.

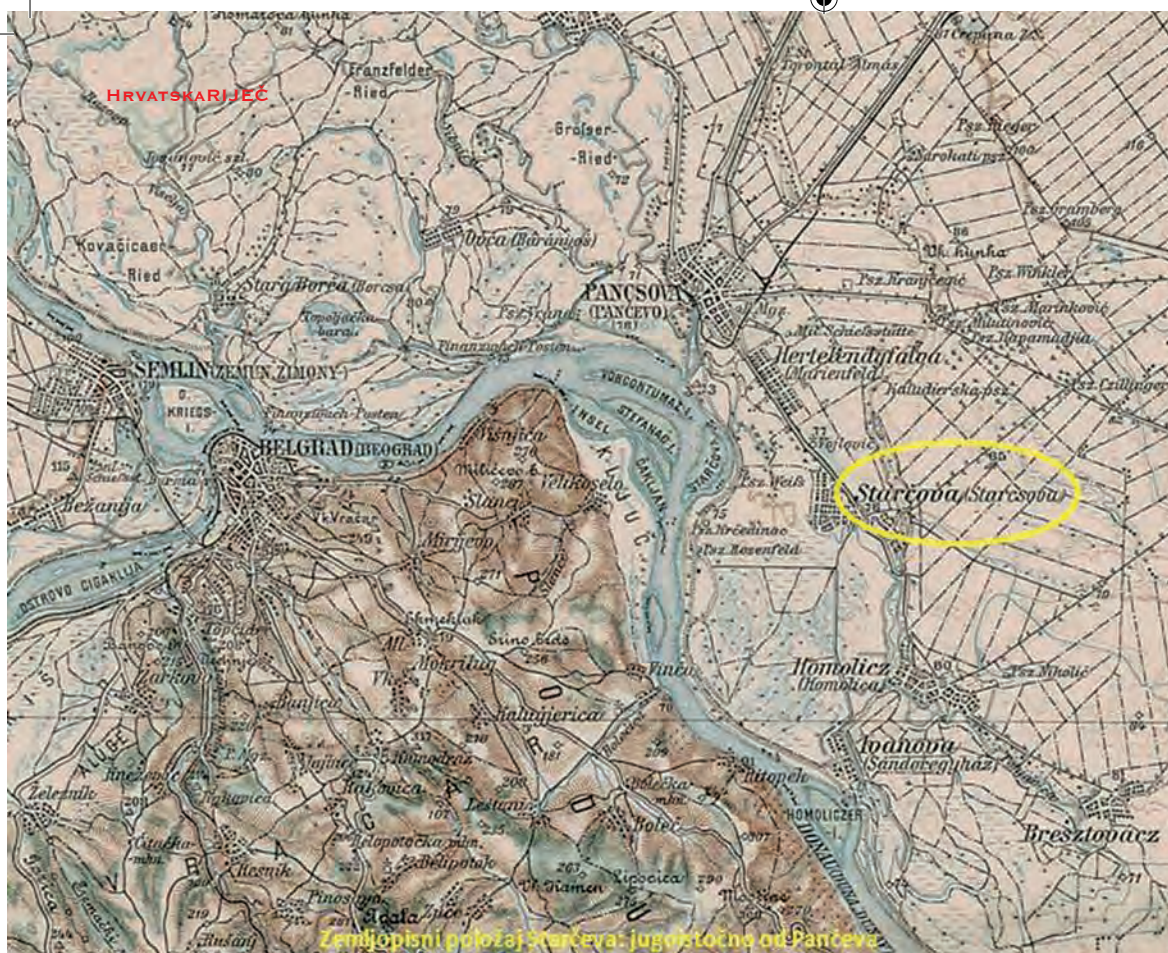
Kako je vrijeme protjecalo, a veze Hrvata sa susjednim narodima u Starčevu postajale tješnje, tako se stvarao njihov jedinstveni imenoslov

Jedno od izrazito čestih, a jedno vrijeme i najčešće ime u starčevačkih Hrvata je Blaž (izvedenica: Blaško). Gotovo svaka obitelj kroz svoju povijest imala je pretka s imenom Blaž, a bilo je često i među Nijemcima, ali u njemačkom obliku – Blasius. O popularnosti imena Blaž govori nam i podatak da je u Starčevu posljednji puta nadjeveno polovicom osamdesetih. Ekavski je utjecaj imao učinak i na imena Andrija i Matija, koja su vremenom dobila oblike Andreja i Mateja (nadimak: Mata).

Privrženost Hrvata rimokatoličkoj crkvi u Starčevu, koja je posvećena sv. Mauriciju, uzrok je učestalosti imena Mauric (od njemačkog Mauritz). U Starčevu se javlja i hrvatski narodni oblik ovoga imena – Mavro. Pravi primjer preuzimanja stranog imena, a potom i njegove modifikacije, jesu oblici njemačkoga imena Vinzenz, na koje se može naići kod Hrvata u Starčevu i Opovu. Ti oblici su Vica, ili Fica, a kod nekih obitelji i Vinko.

Antun, tradicionalno muško ime, karakteristično za hrvatski puk diljem svijeta, nije omašovljeno među starčevačkim Hrvatima. Ono je češće u Opovu, gdje ima oblik Anton, a osobito je često bilo i među Nijemcima. Muška hrvatska imena karakteristična za Starčevo su još i Josip (nadimci: Josa, Joca, Joška), Nikola (nadimci: Nića, Nika, Nikica), Toma (nadimci: Tomica, Tomoš), Pavle (nadimci: Paja, Pajoš), Marko, Luka, Franja, Đura, Stanko, Jakob (nadimak: Jaša), Petar, Miša i dr.

Tradicija nadijevanja imena po djedu, ocu ili kumu, nije više toliko učestala u Starčevu kao ranije, ali još uvijek postoje obitelji koje ju njeguju. Koliko je ranije ovakav običaj bio prisutan, pokazuje nam primjer starčevačke obitelji Blaženić. Kako se samo jedna grana ove velike obitelji prepoznavala po nadimku (špicname), a kod nekih Blaženića očevi i sinovi nosili su isto ime, ili je u istoj generaciji u više obitelji

PRILOG ZA ONOMASTIČKU GRAĐU HRVATA U STARČEVU

Tradicija nadijevanja imena

Prva doseljavanja Hrvata u Starčevo započela su još polovicom XVIII. stoljeća, ali najmasovniji priljev hrvatskoga pučanstva dogodio se potkraj XVIII. i početkom XIX. stoljeća. Lika, odnosno područje Modruša, Ogulina i okolice uglavnom su krajevi iz kojih su naseljenici dolazili, a u manjoj mjeri je bilo obitelji iz zaleđa Bakarskog zaljeva, s Korduna, iz Karaševa itd. Tada su u Starčevu već bili nazočni Nijemci, kolonizirani 1761. godine, i srpsko pučanstvo koje se naselilo ubrzo poslije velike seobe Srba.

Unatoč odvojenosti hrvatske zajednice od dijela sela u kojem su živjeli Srbi, kao i nacionalnoj posebnosti u odnosu na njemačko stanovništvo, imenoslovlje kod Hrvata u Starčevu bilo je podložno kako njemačkom, tako i srpskom onomastičkom utjecaju. Kako je jedan dio onomastike staroga zavičaja zadržan, a dosta toga preuzeto od Nijemaca, Srba i Mađara, razumije se uz određene modifikacije, vremenom je nastalo jedinstveno imenoslovlje svojstveno za Hrvate u Starčevu.

MUŠKA IMENA

O imenima Hrvata tek naseljenih u Starčevo vrlo se malo može doznati. Matične knjige rimokatoličke crkve malo nam mogu pomoći, jer su u godinama kolonizacije, sukladno crkvenoj praksi, bilježena imena u latiniziranom obliku. Tako nailazimo na imena kao što su Stephanus, Joannes, Matthaeus, Petrus, Georgius, Nicolaus, Marcus, Antonius i sl. Isti je slučaj i sa ženskim imenima. Međutim, postoje i iznimke, pa se ponegdje mogu pronaći imena u izvornom hrvatskom obliku, npr. Jure, Jandre, Kata, Manda i sl. Takva odstupanja vjerojatno su se javljala prilikom transkripcije starih narodnih imena, jer svećenici nisu uspijevali ime prevesti u latinizirani oblik, ili su te osobe izričito zahtijevale da im se ime napiše onako kako doista glasi. Malobrojne podatke o prvim imenima moguće je pronaći i na starim nadgrobničkim spomenicima na starčevačkom katoličkom groblju.

Kako je vrijeme protjecalo, a veze Hrvata sa susjednim narodima u Starčevu postajale tješnje, tako se stvarao njihov jedinstveni imenoslov. Oduvijek najuobičajenije starčevačko muško hrvatsko ime bilo je Ivan. Ivica, ili Ivo njegove su najčešće izvedenice u Starčevu. Ivo se vremenom počelo izgovarati Iva, što je posljedica utjecaja ekavskoga govora. Taj se utjecaj proširio i na ostala imena, pa danas samo poneki stariji Starčevci kažu Ivo, Pajo, Joso itd.

Još jedno vrlo učestalo ime je Stipan ili Stevan. Stipan je ime koje se dugo zadržalo u narodu, a govori nam o velikom postotku ličkih ikavaca u ukupnome broju naseljenih Hrvata. Zbog velikog udjela ikavaca, kod mnogih hrvatskih obitelji u Starčevu koje nisu podrijetlom iz krajeva gdje se govori ikavica, također se javlja ovo ime. Vremenom je zbog ekavskoga utjecaja preinačeno u Stevan, a s nadimcima Steva ili Stevica. Među izvedenicama se nalazi i oblik Števa, koji je posljedica njemačkog utjecaja na narodni govor.

bio slučaj da se roditelj zove Blaž, a sin Ivan (postojala su tri takva podudaranja), bilo je teško raspoznati osobe pojedinačno. U novije doba prevladala su nacionalno neutralna imena: Željko, Goran, Dejan, Darko, Zlatko, a pojavilo se i ime Tomislav, koje je zamijenilo doskora tradicionalni oblik Toma.

ŽENSKA IMENA

Kada je riječ o Hrvatima u Starčevu, davana su im pretežito strana i nehrvatska narodna imena, a učestalost određenih imena bila je slična kao i u ostalim hrvatskim sredinama u Vojvodini. Milka je jedno od rijetkih narodnih imena koje je njegovano. Ostala su imena u većini slučajeva bila podudarna s njemačkim, s tim što su nadimci i hipokoristici bili drukčiji. Marija je sigurno najčešće ime, koje pokraj uobičajenih nadimaka Mara i Marica, u Starčevu ima i oblik Maca. Odmah slijedi i ime Ana, s nadimcima Ančica ili Anuška.

Izvedenica Bela je bila vrlo popularna, ali nije ovisila o imenu, već je vjerojatno nadijevana djevojkama svijetle puti. Katarina i Magdalena oslovljavane su s Kata, Katica i Lenka, ili Lena, dok je za ime Barbara nadimak preuzet od Nijemaca, a glasio je Vavi. U skupinu ženskih imena preuzetih iz njemačke onomastike ubrajaju se još i Celestina (izvedenica: Tina), Elizabeta (izvedenica: Liza), Agata, a od ostalih ženskih imena u imenoslovu se nalaze Roza, Eva (izvedenica: Evica), Kristina, Agneza (izvedenica: Agneska), Julijana (izvedenica: Julia, Julka), Sofija (izvedenice: Soka, Coca) itd.

Nakon Drugog svjetskog rata počinje se javljati ime Ivanka, imenoslovu se pridodaju brojna nacionalno neutralna imena, a u najnovije doba popularna su moderna ženska imena, kao što su Tamara, Tijana, Andrea, Valentina, Lara, Matea i sl., karakteristična kako za srpsko, tako i za hrvatsko govorno područje

PREZIMENA I NADIMCI

Većina prezimena Hrvata u Starčevu zadržala je svoj prvotni oblik, mada je i tu bilo iznim-

Obitelj Grgić: Mauric i Franciska Grgić sa svojim kćerkama; Marijom, Julijanom, Katarinom, Magdalenom i Terezom, tu je i zet Nikola Matuša, i sinovi Nikola, Josip, Mauric mladi, Franja i Đura Grgić

ki, što zbog krive interpretacije, što zbog teškoće pri izgovoru, ili nekih drugih razloga. Stoga se u matičnim knjigama odmah po doseljenu ne nalazi prezime Mihajlić, kako ono danas glasi, već Mihalić. Isti je slučaj i sa starosjedelačkim prezimom Pavlić, koje je u maticama zabilježeno kao Paulić, a nakon Drugog svjetskog rata u Starčevu je iz istih krajeva, s Korduna, naseljena obitelj Paulić, što i faktički dokazuje pretpostavku o promjeni prezimena kroz povijest.

U Opovu su ovakve promjene izvornih prezimena bile češće, jer je tamošnji hrvatski puk naseljen iz raznih krajeva Habsburške Monarhije, pa su njihova neuobičajena prezimena vremenom pojednostavnjivana.

Kada su u pitanju prezimena u Starčevu, ono što je bitno napomenuti, jest da su obiteljski

nadimci – špicnameni, bili najčešći znak raspoznavanja među pučanstvom. Naime, ukoliko je određena obitelj bila brojna i razgranata, a njezini su članovi imali ista prezimena, u lokalnoj su ih sredini jedino razlikovali prema nadimku koji nosi glava kuće. Iz toga možemo izvesti zaključak da su nadimci nastajali od zanimanja, mjesta podrijetla, osobina, krive interpretacije prezimena ili nekih drugih značajki po kojima je narod karakterizirao određene osobe.

U Gornjem kraju, dijelu Starčeva naseljenom poglavito Hrvatima i Nijemcima, nije svaka obitelj imala špicname, ali su mnogi nadimci do danas sačuvani. Dok su nadimci kod njemačkih obitelji bili doista rijetki i najčešće bili posljedica pojednostavnjivanja, ili krivog izgovora prezimena od strane Hrvata (Morawek – Morvekovi, Kanape

– Kanapekovi), tako su nadimci kod hrvatskih obitelji bili učestaliji i mogu se prema postanku svrstati u različite skupine. U jednu od skupina ubrajaju se nadimci nastali krivim izgovorom, odnosno pojednostavnjivanjem prezimena. Tako su nastali nadimci: Mijelić za Mihajlić, Majtić za Majetiće, Bujanić za Bujanoviće, Žeravčevi za Žeravice, Ržini za obitelj Herza, i dr.

BEZ PORUGE

Nadimci su nastajali i po prelasku muža u ženinu kuću ili zbog selidbe obitelji u kuću koja je pripadala nekom drugom, pa su prezimena nekih obitelji koje su ostale bez potomstva, ostala trajno upamćena u obliku nadimaka. U tu skupinu ubrajaju se nadimci: Pilarovi i Butorčevi za obitelj Brozina, Jospović za Blazoviće, Mandušić za Gerdiće, Čošić za Ivankoviće, Bakarić za Petroviće, Stana za Mikiće, Trblić za Ragroviće, itd. Nadimak Krašovanovi je jedan od nastalih na osnovi mjesta podrijetla, a nosi ga obitelj Stana.

Međutim, prevladalo je uobičajeno davanje nadimaka, dakle, prema profesiji, nekom znakovitom obilježju, ili osobnom nadimku nekog od predaka. Tu se svrstavaju sljedeći nadimci: Brkini – Grgić, Zoljarovi – Radočaj, Kovačevi – Bujanović, Gogini – Pavlović, Degišini – Pihajlić, Majkini – Blaženić, Mikini – Bogovići, Šimini – Rajković, kao i mnogi drugi.

Obiteljskih nadimaka s porugom, kakvih svakako ima diljem Banata, u Starčevu nije bilo u velikoj mjeri. Jedinim nadimkom koji se može smatrati porugom nosi jedna grana obitelji Ivanković, a glasi Štroka. Radi se o tom da je izvorni nadimak obitelji bio Široka, i to nastao prema nekom vodotoku, ili bari pod tim imenom, a da je vremenom porugljivo preinačen u današnji oblik. Još jedna od osebujnih značajki u svezi s prezimenima u Starčevu, jest običaj dodatka nastavka ov prilikom njihova izgovora, i to bez obzira na to je li to gramatički ispravno, npr. Turkaljovi, Kalićovi, Lapićovi, i sl.

Dalibor Mergel

Obitelj Tomašić: Milka Tomašić sa sinovima Blažem, Ivanom i Matom, i kćerkama Terezom i Katom

Republika Srbija –Autonomna Pokrajina Vojvodina POKRAJINSKO TAJNIŠTVO
ZA OBRAZOVANJE, UPRAVU I NACIONALNE MANJINE
21000 NOVI SAD Bulevar Mihajla Pupina 16 Tel.:+381 21 487 46 06
Klasa: 90-00626/2011 Dana: 24. 5. 2011. godine

Temeljem članka 6. Odluke o raspodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, tijelima i organizacijama u čijem radu su u službenoj uporabi jezici i pisma nacionalnih manjina, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice raspisuje

NATJEČAJ

za raspodjelu proračunskih sredstava tijelima i organizacijama u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini u čijem radu su u službenoj uporabi jezici i pisma nacionalnih manjina za 2011. godinu

Sredstva u iznosu od 6.650.000,00 (slovima: šestmilijunašestopedesettisućadinara) dinara će se koristiti za sufinansiranje projekata čiji je cilj unapređivanje prava na službenu uporabu jezika i pisama nacionalnih manjina u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini.

Pravo sudjelovati na natječaju imaju:

- Tijela općine i grada na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine, u kojima je Statutom utvrđena službena uporaba jezika i pisama nacionalnih manjina na cijelom teritoriju općine ili grada ili naseljenim mjestima na njihovom teritoriju;
- Mjesne samouprave na teritoriju općina i gradova iz prethodnog reda;
- Druga tijela, organizacije, službe i ustanove na teritoriju općina i gradova iz redka jedan.

Visina sredstava za raspodjelu utvrđuje se na temelju sljedećih kriterija:

- broj jezika i pisama koji su u službenoj uporabi na cijelom teritoriju općine, grada i naseljenog mjesta;
- postotno sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina čiji su jezici i pisma u službenoj uporabi u ukupnom broju stanovništva;
- ukupni materijalni troškovi potrebni za realizaciju projekata;
- postojanje drugih izvora financiranja projekata;
- kontinuitet u financiranju projekata od strane Tajništva, odnosno da li se sredstva traže prvi put.

Rok za podnošenje prijava na natječaj je do 30. lipnja 2011. godine.

Prijave na natječaj se podnose isključivo na natječajnim obrascima Tajništva. Kompletne natječajne dokumentacije može se preuzeti u prostorijama Tajništva ili na internet adresi: www.puma.voivodina.qov.rs .

Prijave na natječaj se podnose na srpskom jeziku ili na jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj uporabi u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini.

Prijave se podnose osobno, predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (zgrada Vlade AP Vojvodine) ili se upućuju poštom na adresu: Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad.

Prijave na natječaj se dostavljaju u dva primjerka s dvije izjave ovjerene i potpisane od ovlaštene osobe podnositelja prijave, ukoliko se konkuriše po jednom osnovu, ukoliko se istodobno konkuriše i po drugom osnovu i za ove potrebe dostavljaju se dva primjerka prijave na natječaj s izjavama.

Neće se uzeti u razmatranje nepravodobne ili nepotpune prijave, a nedostatak nije po ukazivanju otklonjen, ili se ne odnose na natječajem predviđene namjene ili su podnijete od neovlašćenih osoba.

Korisnik se obvezuje upotrijebiti odobrena sredstva samo za namjene za koje su dodijeljena, a neutrošena sredstva virmanski vratiti proračunu na odgovarajuću poziciju Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice. Korisnik se obvezuje da o utrošku dodijeljenih sredstava podnese izvješće odmah, a najkasnije do kraja godine.

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice zadržava pravo da od podnositelja prijave po potrebi zatraži dodatnu dokumentaciju odnosno ispunjenje dodatnih uvjeta ili izade na lice mjesta. Prijave i priložena dokumentacija se podnositeljima ne vraćaju.

Rezultati natječaja se objavljuju na službenoj internet adresi Tajništva. Tajništvo nije obvezno obrazložiti svoje odluke. Na odluku Tajništva ne može se uložiti žalba ili neki drugi pravni lijek.

Pokrajinski tajnik, mr. Andor Déli

Prijedlozi za najviša gradska priznanja

Gradsko Povjerenstvo za dodjelu zvanja i priznanja predložilo je istaknute Subotičane za priznanja »Dr. Ferenc Bodrogyári«, Počasni građanin i Pro urbe. Za istaknuto trajno životno djelo kojim se pridonosi podizanju ugleda grada Subotice u zemlji i inozemstvu za zvanja Počasni građanin predloženi su književnik i umjetnički stvaratelj *Otto Tolnai* i profesor emeritus dr. *Stevan Vasiljev*. Priznanja Pro urbe dodjeljuju se za istaknuta djela koja značajno doprinose ugledu grada Subotice podizanjem njegovih materijalnih i duhovnih vrijednosti, a za ova priznanja predloženi su *Mária Silák*, profesorica u mirovini i dugogodišnja predsjednica i članica Udruge Vox humana, *Vladimir Večić*, predsjednik SUBNOR-a, *Mirko Grlica*, povjesničar i muzejski savjetnik, *Tomislav Žigmanov*, filozof i pisac, i poduzeće Siemens, tvrtka u Subotici.

Za istaknuto djelo i za zapažena ostvarenja u 2010. godini za priznanje »Dr. Ferenc Bodrogyári« predloženi su pijanistica *Enikő Görög*, profesor violine *Miloš Nikolić* i romanopisac i esejist *Slobodan Vladušić*.

Suradnja

Salaš »Esperanca« kod Horgoša ubuduće će se koristiti i za izlete i kulturne i rekreativne aktivnosti korisnika Gerontološkog centra, kao i programe razvijanja međugeneracijskog uvažavanja, najavljeno je potpisivanjem sporazuma o poslovnoj suradnji i zajedničkim aktivnostima dviju subotičkih ustanova, Osnovne i srednje škole »Žarko Zrenjanin« i Gerontološkog centra.

Sporazum su potpisali direktori ustanova Jovanka Tešanović i dr. Nenad Ivanišević, u petak, 10. lipnja. Fondacija Poverello salaš

»Esperanca« dodijelila je školi »Žarko Zrenjanin« 2007. godine i koristi se za brojne školske i rekreativne sadržaje, a jedna od vizija je da se vremenom ovdje realizira program stanovanja uz podršku za osobe s posebnim potrebama.

(K. K.)

Novi bilingvalni odjeli

Od sljedeće školske godine u Osnovnoj školi »10. oktobar« bit će otvorena dva bilingvalna odjela na srpsko-njemačkom i mađarsko-njemačkom nastavnom jeziku. Riječ je o pilot projektu, prvom takve vrste u našoj zemlji, koji je materijalno i stručno poduprla Veleposlanstvo Njemačke u Beogradu. U odjelima će biti najviše po 24 učenika, a zainteresirani roditelji mogu upisati djecu u prve razrede, neovisno o tomu jesu li ih već prijavili u druge škole. Lokalna samouprava će osigurati prijevoz za učenike koji stanuju na više od dva kilometra od škole. Učenici koji završe školu u ovim odjelima steći će diplomu tečaja njemačkog jezika, na temelju koje će moći konkurirati za studij u Njemačkoj.

Sterijina nagrada subotičkom kazalištu

Glumački ansambl koji je na 56. »Sterijinom pozorju« nastupio s predstavom »Kukavičluk« u režiji *Olivera Frljića* iz Hrvatske, nagrađen je Sterijom nagradom za najbolju predstavu u cjelini, nagradom Okruglog stola kritike i nagradom za najbolju režiju. U predstavi igraju *Suzana Vuković*, *Vladimir Grbić*, *Srdan Sekulić*, *Kristina Jakovljević*, *Milan Vejnović*, *Minja Peković*, *Snežana Jakšić-Čolić* i *Jelena Mihajlović*. »Veliki je uspjeh što u posljednje tri godine ulazimo u selekciju 'Sterijinog pozorja'. Definitivno nagradu nismo dobili za tehničko, već za glumačko ostvarenje. Jako smo svi zadovoljni, a mene osobito raduje uspjeh zbog najmlađih u ansamblu. Kroz sve kritike na račun 'Kukavičluka' provlačila se riječ hrabrost i to je jest naša nagrada za hrabrost«, rekla je *Olivera Đorđević*, direktorica Drame na srpskom jeziku Narodnog pozorišta.

Međunarodno natjecanje u pjevanju mjuzikla

Prvo međunarodno natjecanje u pjevanju mjuzikla »Szilveszter Lévy« bit će održano u Subotici i na Paliću od 29. lipnja do 1. srpnja. Riječ je o natjecanju koje je inicirao poznati glazbenik i skladatelj, inače Subotičanin, *Szilveszter Lévy*, a grad Subotica je također jedan od glavnih organizatora prvog ovakvog natjecanja koje je izazvalo veliko zanimanje u svijetu. Uvodna četvrtfinalna natjecanja održana su u Budimpešti, Beču, Amsterdamu, Pragu, Bukureštu, Nové Zámky, Targu Mureš, Zagrebu, Sarajevu, Karlstadu, Londonu, New Yorku, Sankt Peterburgu, Tokiju, Seulu i Subotici, a na polufinalnom natjecanju u Subotici sudjelovat će 48 natjecatelja iz petnaestak zemalja. Žiri, koji će činiti međunarodno priznati stručnjaci kao i naš poznati skladatelj *Kornelije Kovač*, izabrat će 18 najboljih pjevača koji će se plasirati u finale koje će biti održano 1. srpnja na Ljetnoj pozornici na Paliću. Ulaznice, po cijeni od 700 dinara u pretprodaji i na dan finala 900 dinara, mogu se kupiti na blagajni Scene Jadran.

IZLOŽBENE PREZENTACIJE U OKVIRU PROJEKTA ECO COOP

Proizvodi s obiju strana granice

Na izložbi je sudjelovalo oko 40 poljoprivrednih proizvođača iz Srbije i Mađarske, a osim prikazivanja proizvoda cilj projekta je međusobno upoznavanje te uspostavljanje suradnje radi nadopunjavanja proizvodnih asortimana

U sklopu projekta ECO COOP »Jačanje gospodarske suradnje na planu integralne poljoprivredne robne ponude u pograničnom prostoru Srbije i Mađarske« prošlog je vikenda održana prezentacija proizvoda pojedinačnih poljoprivrednih proizvođača u Čantaviru, Subotici, Bajmoku i Bačkoj Topoli. Na izložbi je sudjelovalo oko 40 poljoprivrednih proizvođača iz Srbije i Mađarske, a osim promidžbe projekta, cilj prezentacije bila je i razmjena iskustava i pružanje informacija o proizvodima.

»Ovaj projekt ima za cilj jačanje suradnje između poljoprivrednih proizvođača s obiju strana granice, prikazivanje proizvoda, međusobno upoznavanje kao i da se vide mogućnosti daljnje suradnje po pitanju eventualnog nadopunjavanja proizvodnih asortimana. Ovaj road show je također jedan od ciljeva projekta u smislu da se izlože pravi i karakteristični proizvodi koji se proizvode s obiju strana granice i smatramo da je ovakav način prikazivanja također dobar način da se i široj publici prikaže sve ono čime raspolažu ovi vrsni proizvođači«, kaže László Karai,

član Gradskog vijeća zadužen za gospodarstvo.

Dva tjedna prije slične izložbene prezentacije održane su u četiri grada u Mađarskoj.

Inače, ovaj projekt ECO COOP traje već više od pola godine, projektni partneri su županija Congrád megye sa Segedinom i lokalna samouprava Grada Subotice, a cijeli projekt provode Dorozsmai Nagybanki piac i Javno komunalno poduzeće Subotičke tržnice. Namijenjen je unapređenju položaja lokalnih primarnih proizvođača kroz ekonomsku suradnju, a financiran u vrijednosti od oko 140.000 eura iz pretpristupnih IPA fondova Europske Unije za prekograničnu suradnju. Tijekom projekta održani su znanstveni skupovi posvećeni unapređenju suradnje i savjetovanje za poljoprivredne proizvođače, analiza tržišta dvije poljoprivredne regije, te uvođenje informatičkih punktova na tržnicama. Izložbene prezentacije zapravo su završne aktivnosti ovog projekta o čijoj će ukupnoj realizaciji biti riječi na konferenciji zakazanoj za 17. lipnja.

S. M.

SUSRET BJELOVARSKIH I SUB

Zajedno

Najveći interesi u robnoj razmjeni trebaju postojati među susjedima, pogotovo između Hrvatske i Srbije, iz prostog razloga što smo mi nekad živjeli u istoj državi, što govorimo slične jezike, što nas vežu prijateljstva, rodbinske veze i zapravo bi bilo vrlo žalosno da to ne iskoristimo, kaže Goran Masnec

U organizaciji Regionalne gospodarske komore Subotica i predstavništva Hrvatske gospodarske komore u Srbiji prošloga je tjedna Suboticu posjetilo desetak gospodarstvenika iz Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije, uglavnom iz metaloprerađivačke industrije i graditeljstva. Među onim koji žele proširiti svoje poslovanje u Vojvodini je i Marko Rajčević, generalni direktor d.d. »Elektrometal« Bjelovar, tvrtke koja se bavi građevinskim radovima, u prvom redu instalaterskim, i aluminijskom bravarijom, ima vlastitu proizvodnju protupožarnog stakla, i s oko 600 radnika ostvaruje godišnji prihod od oko 47 milijuna eura.

OBOSTRANI INTERES

»Budući da imamo vlastitu proizvodnju protupožarnog stakla to je dio posla koji je posebno zanimljiv za Srbiju jer ovdje nema takvih proizvođača. Dosta radimo s tvrtkama po Srbiji i Vojvodini, jer tu nalazimo obostrani interes, a ovdje smo zato što je i vama vaše i nama naše tržište premaleno. Ta su tržišta oduvijek bila kompatibilna, jer tako su bila izgrađivana dugi niz godina, poznamo se, jezik nam je skoro isti, kao i kultura i mentalitet, i daleko je ljepše i jednostavnije raditi u ovom okruženju nego ići po

SUBOTIČKIH GOSPODARSTVENIKA

o na treća tržišta

arapskim ili drugim zemljama, i u tome cilju smo već nekoliko sastanaka održali zahvaljujući hrvatskoj i srpskoj komori. Na sastancima dviju komora pokušali smo objediniti proizvođače i izvođače u građevinskom sektoru, da tako pokušamo iskoristiti svatko svoj dio prednosti koji imamo na pojedinim tržištima, poput ruskog, alžirskog, libijskog i drugih tržišta, jer smo jednostavno pojedinačno premali da bismo napali nekakav ozbiljan posao. U tom pravcu se već sada nekakvi konkretni potezi rade i očekujem da ćemo u idućim godinama daleko brže izgrađivati te odnose i da ćemo imati puno više zajedničkih projekata», kaže Rajčević.

Tajnik Regionalne gospodarske komore Subotica *Ivan Vojnić Tunić* ističe kako subotička regija u prva četiri mjeseca ove godine bilježi pozitivnu robnu razmjenu s Hrvatskom i to čak dvostruko veću u korist subotičke regije, no to je, prema njegovim riječima, zbog sezonskog karaktera izvoza i uvoza, te stoga neće ostati tako do kraja godine. Vojnić Tunić ističe kako susret s gospodarstvenicima iz Bjelovara i Bjelovarsko-

bilogorske županije treba pokazati snagu gospodarskih aktivnosti koje se mogu provesti u ovim dvjema regijama. »Za nas je jako bitno, ne bih rekao obnoviti neke pokidane veze, nego iskoristiti naše snage koje imamo, a naše su regije dosta kompatibilne. Također, budući da Europa teži visokom stupnju regionalizacije, trebamo napraviti regiju koja će biti značajna po nekom brendu po kojemu će nas znati cijeli svijet. Mislim da je to i suština ovakvih susreta koji ne trebaju biti samo susreti formalne prirode nego trebaju dati neke rezultate koji će se nastaviti kroz aktivnosti i u sljedećim godinama, trebamo izgraditi uspješnu suradnju koja će poticati inicijative stvaranjem novih uvjeta i stvoriti jednu značajnu proizvodnju koja bi karakterizirala ovu regiju. Europskoj Uniji teže i Hrvatska i Srbija, međutim treba iskoristiti ono što je neposredno u najbližem susjedstvu. To nam Europa neće reći, mi sami to moramo prepoznati, a ovakvim susretima učinit ćemo nešto bolje i za one koji dolaze poslije nas«, kaže Vojnić Tunić.

JAČANJE SURADNJE

Županijska gospodarska komora iz Bjelovara, na inicijativu predstavništva HGK-a u Beogradu, opredijelila se za jačanje suradnje s komorom u Subotici, ističe *Mara Milinović*, tajnica komore u Bjelovaru te dodaje kako su prvi kontakti već ostvareni s komorama u Srijemskoj Mitrovici i Somboru. »Osim ove gospodarske izravne suradnje planiramo potpisati sporazum o suradnji u neko dogledno vrijeme. S obzirom na strukturu poduzetnika koji su došli u Suboticu nadamo se nastavku suradnje, a naravno pozvat ćemo ih i mi na uzvratni posjet u Bjelovarsko-bilogorsku županiju«, kaže Mara Milinović.

Predstavništvo Hrvatske gospodarske komore u Beogradu radi već osam godina, a prošle godine započeo je projekt povezivanja županijskih komora iz Hrvatske s regionalnim gospodarskim komorama u Srbiji. Direktor predstavništva HGK-a u Beogradu *Goran Masnec* kaže kako su dosadašnji susreti izaslanstava bili vrlo uspješni i s dobrim rezultatima, te da očekuje zanimljive razgovore s gospodarstvenicima iz Sombora, s predstavnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća zaduženim za

područje gospodarstva, kao i da će se nastavak suradnje odvijati i putem sajma u Subotici.

Kada je riječ o gospodarskoj suradnji na razini dviju država, Masnec kaže kako se poslije pada robne razmjene 2009. godine zbog krize koja je zahvatila Hrvatsku i Srbiju, iz godine u godinu brojke povećavaju. »Meni je teško govoriti da mi moramo težiti nekakvom ujednačavanju robne razmjene. Mi trebamo zapravo težiti povećanju, a brojke davati je vrlo teško i nezahvalno jer stanje gospodarstava i jedne i druge zemlje je negdje na razini od 30 posto iz 1990. godine i, na žalost, proći će još puno vremena dok mi ponovno dođemo na tu razinu. S druge strane, promijenila su se mnoga tržišta. Ne samo da više nemamo iste proizvođače s kojima smo nekad razmjenjivali robu nego imamo i nova tržišta kojima smo se okrenuli tako da tu postoje i neki drugi interesi. Međutim, najveći interesi u robnoj razmjeni trebaju postojati među susjedima, pogotovo između Hrvatske i Srbije, iz prostog razloga što smo mi nekad živjeli u istoj državi, što govorimo slične jezike, što nas vežu prijateljstva, rodbinske veze i zapravo bi bilo vrlo žalostno da to ne iskoristimo.«

S. Mamužić

Mara Milinović i Anto Franjić

17. lipnja 2011.

Grad podržava bivše Severaše

Udruženje građana »Solidarnost« i Građanska inicijativa uputili su zahtjev Skupštini grada da se na dnevnom redu sljedeće sjednice nađe pitanje privatizacije poduzeća Sever. Zatraženo je da Skupština grada usvoji poseban zaključak u kojemu se traži od nadležnih državnih institucija poništavanje privatizacije Severa zbog neispunjavanja ugovornih obveza i kršenja propisa u postupku privatizacije. Udruge zahtijevaju da nakon raskida ugovora s kupcem država preuzme vlasništvo nad ovim poduzećem.

O ovoj inicijativi raspravljalo se na sjednici Gradskog vijeća na kojoj je usvojen zaključak kojim se podržavaju zahtjevi u svezi s privatizacijom Severa i koji će biti upućen Skupštini grada na usvajanje. Ovim se zaključcima upućuje podrška bivšim radnicima Severa i članovima udruge »Solidarnost« koji su prosvjedovali zbog otpuštanja velikog broja radnika. Također se izražava nezadovoljstvo gašenjem postojećih proizvodnih programa, izostankom otvaranja novih i ukidanjem postojećih radnih mjesta. Od nadležnih tijela zahtijevat će se ispitivanje okolnosti koje su dovele do nezadovoljstva radnika, a ukoliko se utvrde nepravilnosti u izvršavanju obveza iz kupoprodajnog ugovora, tražit će se preispitivanje mogućnosti poništavanja privatizacije i preuzimanja poduzeća od strane države.

Nove cijene parkiranja

Umjesto dosadašnjih sedam parkirališnih zona u Subotici će od 1. srpnja postojati četiri, jer će ljubičaste i narančaste zone biti ukinute. Također, ukida se parking prostor kod Mliječne tržnice, a Javno komunalno poduzeće »Parking« će od 1. srpnja mijenjati i cijene svojih usluga. Tako će od sljedećeg mjeseca u crvenoj zoni sat parkiranja koštati 37, u žutoj 28, a u plavoj 19,40 dinara, dok se cijena karte na parkiralištu oko Buvljaka neće mijenjati i ostaje 78 dinara.

Najveća novina u ovom cjeniku JKP Parking je da će se osim dnevnih karata za parkiranje, koje će se prodavati u kioscima za novine, ona moći uskoro kupiti i putem SMS-a. Dnevna karta u crvenoj koštati će 300 dinara – bez vremenskog ograničenja, a 190,80 dinara u žutoj i plavoj zoni.

Nova cijena doplatne karte je 1000 dinara. Korekcijom cijena nije obuhvaćen rad »Pauka« čije su cijele ostale iste – intervencija iznosi 3522, a započeta intervencija 1760,76 dinara.

Parking karte kupljene po staroj cijeni važit će do 31. srpnja 2011. godine, ali se mogu uz doplatu zamijeniti za nove. Također, parking karte za ukinute zone (narančasta i ljubičasta) mogu se zamijeniti do kraja srpnja.

Izgradnja plinovoda za zonu Mali Bajmok

Na starom Pačirskom putu počela je izgradnja plinovoda za gospodarsku zonu Mali Bajmok i mjerno-regulacijske stanice. Plinovod do Malog Bajmoka dio je realizacije stvaranja industrijskog parka i omogućava da se potencijalnim investitorima pokaže već pripremljeno zemljište, rekao je gradonačelnik Subotice Saša Vučinić, otvarajući radove na plinovodnoj mreži koja će povezivati mjerno-regulacijsku stanicu kod Veterinarskog zavoda u Aleksandrovu s industrijskom zonom Mali Bajmok. Ukupna dužina

plinovoda je oko 4600 metara, a vrijednost investicije oko 25 milijuna dinara. Direktor JKP »Suboticaplin« Grgo Horvacki rekao je kako je sredstva osigurao to javno komunalno poduzeće te najavio izgradnju novih kapaciteta zahvaljujući kojima će se udvostručiti potrošnja plina i broj potrošača. Već sljedeće godine, kako je najavio, »Suboticaplin« će ponuditi besplatne priključke na plinsku mrežu vrtićima, školama i ustanovama, a godinu-dvije poslije toga i kućanstvima.

Parking donirao namirnice Narodnoj kuhinji

JKP Parking darovao je Narodnoj kuhinji Crvenog križa namirnice za pripremanje ručkova: brašno, šećer, ulje, kupus, krumpir i grah. Crveni križ dnevno priprema tisuću kuhanih obroka, koji se distribuiraju u 16 mjesnih zajednica najsiriromašnijim sugrađanima.

»Nažalost, realne potrebe naših sugrađana su puno veće jer, evo i kod nas, ljudi svakodnevno dolaze, svakodnevno se traži taj interventni paket hrane koji može služiti za dva do tri, najviše pet dana, ne više jer ni mi nemamo toliko. Lijepo je i velika nam je potpora što ima ljudi koji suosjećaju s onima koji nemaju i upravo ovaj potez JKP Parking pokazuje kako su dobro prepoznatljivi socijalni slučajevi i potrebe osoba koje su socijalno ugrožene«, rekla je Milka Erkman, stručna suradnica Crvenog križa. Tijekom srpnja i kolovoza korisnicima Narodne kuhinje umjesto kuhanih ručkova bit će podijeljeni lunch paketi, a potom će od rujna kuhinja nastaviti s pripremanjem ručkova. Direktor Parkinga Milorad Slijepčević najavio je kako će ovo poduzeće sljedećih mjeseci realizirati nekoliko humanitarnih akcija, koje osim donacije Narodnoj kuhinji podrazumijevaju i pomoć najugroženijim Subotičanima.

Poziv aranžerima izloga

Organizacijski odbor Dužijance poziva sve zainteresirane i kreativne osobe da se prijave za akciju aranžiranja izloga koja se ove godine realizira pod imenom »Ukrasimo grad« i predstavlja prateću manifestaciju proslave jubilarne 100. Dužijance. Izloge bi trebalo aranžirati u duhu žetelačkih svečanosti, a početak njihovog ukrašavanja bi trebao biti od 20. srpnja. Manifestacija ima natjecateljski karakter, a najbolji aranžeri i najljepši izlozi bit će nagrađeni. Rok prijave je do 10. srpnja. Sve ostale informacije putem kontakta telefona 0600 555 903.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

U UPRAVI ZA TREZOR O REGRESIRANJU REPROMATERIJALA ZA POLJOPRIVREDU

Uskoro primanje zahtjeva

Kako bi ostvarili pravo na regres od 14 tisuća po hektaru, poljoprivrednici trebaju uplatiti 42.818 dinara za razdoblje od 13. kolovoza prošle godine do 19. kolovoza ove godine, bez obzira na zaduženja koja imaju od strane PIO i Poreske uprave

Antun Vuković

Od 5.200 registriranih poljoprivrednih gazdinstava na teritoriju Grada Subotice prošle godine je pravo na regres od 14 tisuća dinara po hektaru ostvarilo 1.150 poljoprivrednika, od kojih preko 500 gazdinstava obrađuje više od 30 hektara, dok su sva ostala gazdinstva s više od 10 hektara.

Ovogodišnje uredbe koje se tiču isplate regresa za repromaterijal su donijete, kao i izmjene i dopune uredbi koje su uslijedile nakon šestodnevno prosvjeda poljoprivrednika, te Uprava za trezor počinje s aktivnostima na njihovoj realizaciji. Direktor subotičke filijale Uprave za trezor Antun Vuković kaže kako će zahtjeve za regres ove godine primati u dva ciklusa – od 1. do 30. srpnja je prvi dio primanja zahtjeva, a u drugom dijelu će se primati od 1. do 30. rujna.

OBVEZA PLAĆANJA JE OSTALA

»Najvažnije je za poljoprivrednike da znaju kako je i ove godine ostala obveza plaćanja mirovinsko-invalidskog osiguranja putem Fonda PIO poljoprivrede. Specifično je to što poljoprivrednici ove godine trebaju uplatiti 42.818 dinara za razdoblje od 13. kolovoza

prošle godine do 19. kolovoza ove godine, bez obzira na zaduženja koja imaju od strane PIO i Poreske uprave. Svi oni koji plate manje ili ne plate neće moći ostvariti pravo na regres. Oni koji ovu svoju obvezu izvrše do 15. lipnja zahtjev mogu podnijeti od 1. srpnja, a oni koji uplate poslije 15. lipnja a do 19. kolovoza, zahtjev za regres će moći podnijeti od 1. rujna. Zbog toga su napravljena ova dva ciklusa za prijam zahtjeva. Obrasce zahtjeva će dobivati u Upravi za trezor, kao što je to bio slučaj i prethodnih godina, a dokumentaciju će podnositi jednako kao prošle godine, dakle, trebaju priložiti račune za naftu, umjetno gnojivo i sjeme. Iznosi su također ostali isti kao i lani, 14.000 dinara po hektaru je regres, a jednako takvi trebaju biti iznosi računa koje moraju donijeti kako bi opravdali potrošnju tih materijala koji su im neophodni za ratarsku i povrtlarsku proizvodnju«, objašnjava Vuković.

Također, u odnosu na prošlu godinu nisu promijenjene niti površine zemljišta koje će biti subvencionirane. Uredbom je regulirano da će registrirana poljoprivredna gazdinstva i dalje imati pravo na regres za površine do 100 hektara, s tim što će u ovoj godini biti ispla-

ćeno do 30 hektara, a preostalih do 70 hektara bit će isplaćeno od 1. do 31. siječnja sljedeće godine. Premda nigdje nije službeno navedena dinamika isplate, Vuković očekuje da će se s plaćanjima krenuti vrlo brzo po okončanju pijema zahtjeva.

NEDOUMICE POLJOPRIVREDNIKA

Nedoumice poljoprivrednika odnose se na eventualni dug kod mirovinsko-invalidskog osiguranja, odnosno je li se dug računa i mimo 42.818 dinara u razdoblju od 1. siječnja do 12. kolovoza prošle godine? Vuković objašnjava da dug za mirovinsko-invalidsko osiguranje neće biti smetnja za ostvarivanje prava na regres. »Kako bi netko ostvario pravo na regres dovoljna je i jedina je obveza platiti tih 42.818 dinara bez obzira na raniji dug ili na neke druge obveze koje ima po osnovi mirovinskog i invalidskog osiguranja. Ovoga puta se u uredbi ne spominje godina, ne spominju se ranije obveze, nego se jednostavno definira spomenuto plaćanje od 42.818 dinara u razdoblju od 13. kolovoza 2010. do 19. kolovoza ove. To je specifično za one poljoprivrednike koji su novi u registru poljoprivrednih gazdinstva, a istodobno i novi obveznici PIO. Oni za prošlu godinu nisu morali uopće plaćati ovaj doprinos za mirovinsko-invalidsko osiguranje kako bi ostvarili pravo na regres. Međutim, bez obzira jesu li se prijavili veljače

ili ožujka u PIO, oni moraju platiti pun iznos od 42.818 dinara kako bi ostvarili pravo na regres«, objašnjava Vuković. On dodaje kako se ove godine, na inzistiranje Ministarstva poljoprivrede, zahtjevi razlikuju u odnosu na prošlu godinu, i nešto su kompliciraniji jer se na zahtjev morati pisati i kompletan sjetveni plan koji je prijavljen, odnosno za koju kulturu i za koju parcelu se traže subvencije, tj. regresi za repromaterijal. »To će malo usložiti popunjavanje zahtjeva, ali mi ćemo poljoprivrednicima izlaziti u susret tako što ćemo im dostavljati po njihovom zahtjevu izvod iz sjetvenog plana gdje oni imaju popisane sve parcele i sve kulture koje su prijavili. Taj izvod će moći iskoristiti kako bi popunili svoj zahtjev za repromaterijal«, kaže Vuković.

Osim uredbe za regresiranje repromaterijala donesena je i uredba za subvencioniranje osiguranja, koja se također sprovodi putem Uprave za trezor. »Poljoprivrednici će i ove godine imati pravo na subvenciju osiguranja usjeva i životinja s tim da oni koji su osigurali usjeve ili životinje ne moraju biti u Fondu PIO kako bi ostvarili pravo na 40 posto subvencije. To praktično znači da svi oni koji su registrirani, obnovili su registraciju i osigurali svoje usjeve ili životinje moći će ostvariti to pravo subvencije od 40 posto od ukupne premije osiguranja«, objašnjava Antun Vuković.

S. Mamužić

TIBOR SCHRAMM POSVEĆEN STAROM ZANATU – LONČARSTVU

Zdravlje i priroda u glini

*U život suvremenog čovjeka Tibor Schramm vraća predmete koje su upotrebljavali naši preci mudro koristeći sve prednosti prirodnih materijala * Zašto djeca rado stvaraju s glinom i koji se terapijski efekti postižu u dodiru s ovom vrstom zemlje * Razvija se trend povratka starom, generacijama iskušanom, u skladu s prirodom*

Tko jednom osjeti ljepotu dodira gline svojim rukama nikada više ne može je zaboraviti – u najkraćem je objašnjenje Palićanina *Tibora Schramma* o odanosti i predanosti starom zanatu – lončarstvu. Uvjerenje o neodoljivosti rada s glinom nosi iz svog dugogodišnjeg svakodnevnog bavljenja ovim prirodnim materijalom, ali i iz iskustva iz brojnih edukativnih radionica s djecom i odraslima koji su prvi put uzimali glinu u ruke, a zatim ih je ponijela ta potreba da je oblikuju, da stvaraju. Prednosti rada s glinom, ali i uporabe predmeta načinjenih od gline, znali su ljudi od davnina i obilato ih koristili u prošlosti, a tom starinskom i danas rijetkom zanatu, lončarstvu, posvetio se Tibor Schramm 1994. godine, nakon dugogodišnjeg keramičarskog iskustva u subotičkom »Aurometalu«, kanjiš-

koj »Majoliki« i starobečejskom »Fitu«.

O oblasti u kojoj se ne može razgraničiti zanatstvo od umjetnosti, i obratno, Schramm mnogo zna, poznaje sve načine rada s glinom i dekoriranja predmeta od gline prirodnim materijalima, primjenjuje starinska iskustva i nastavlja njegovati stari vojvođanski stil u oblicima i ukrašavanju upotrebnih predmeta. Znanje, iskustvo i dometi Schramma u očuvanju starog lončarskog zanata pogotovu se cijene u Hrvatskoj, Mađarskoj i Rumunjskoj.

ČARI GLINENIH POSUDA

Tibor Schramm stvara u mini radionici u kući na Paliću, rado ve izlaže u mnogim zemljama (nosi i kotač za izradu i posjetitelje edukativno uključuje u proces rada s glinom), a Subotičanima su glineni pro-

izvodi s potpisom »Schramm« dostupni u lokalu na Mliječnoj tržnici, u kojem radi supruga *Rozalija*. Zatičemo ga u radionici u prvoj fazi izrade šalice za kavu, dok se u susjednom prostoru suše pojilice za piliće, hranilice za zečeve i saksije, sve ručno izrađeno od gline, za različite namjene. Što kupci najčešće odabiru? »Postoje ljudi koji vole proizvode od prirodnih materijala. Ponovno se češće traže artikli od gline koji su se nekada koristili, čaše za vino i rakiju, set za ručavanje, čajnik sa šalicama, krčazi za vodu, posude za kiseljenje mlijeka, ćupovi za ostavljanje pekmeza...«, kaže zaljubljenik u ovu rijetku struku dodajući kako upotrebne predmete od gline ne treba ostavljati u vitrine za ukras, nego ih treba koristiti kako bi osjetili čari glinene posude. »Užitak konzumiranja hrane kuhane u glinenoj posudi ne može zamijeniti ni jedna suvremena tehnologija, boljša od toga nema. Hrana pripremljena u posudi od zemljanog materijala je divnog okusa.«

I ne samo hrana, i kava iz šalice od gline poprima »puni« okus. »Glina ima osobito svojstvo da polako prima toplinu, a polako je i odaje. Kava ostaje topla i dobrog okusa, a šalice oblikom prirodno uleže u dlan. Lijep je osjećaj držati glinu u ruci.«

Glinene posude nekada su koristili iz sasvim praktič-

nih razloga i to davno znanje Schramm širi i danas proizvodeći ih: »Za vodu se koristio neglazirani ćup od gline i prije uporabe potapao u vodu. Nakon petnaestak minuta vadio se iz vode, ocijedio i napunio hladnom vodom. Bilo gdje da je odnijet takav ćup, ljeti na njivu primjerice, voda bi ostajala svježa i hladna«, navodi Schramm neke od svojstava zemljanih posuda koje su ljudi nekada znali i koristili u svakodnevnom životu.

DUG PROCES DO LJE-POTE

Svaki proizvod Tibora Schramma ručne je izrade, uključujući i ukrašavanje predmeta. »Takvo sam učenje ponio od majstora, da je potrebno raditi na kotaču dok predmetom koji praviš ne budeš potpuno zadovoljan. Rad s glinom ima neku čar koja se teško opisuje. Glina emotivno veže, stvara poseban osjećaj i takav proces smiruje čovjeka, tu se zaboravljaju svi problemi«, opisuje Schramm osobitosti prirodnog materijala na kojem smo ponikli, i u tome vidi razloge uspjeha radioničarskih aktivnosti s glinom u Gerontološkom centru, zatim s djecom s posebnim potrebama, kao i s osnovcima u brojnim školama gdje su ga pozivali za edukatora. Osim dokazanog terapijskog efekta, poznato je i ljekovito svojstvo gline.

Schramm time tumači to što se kućni ljubimci, mačke, ne odvajaju od radionice, stola i točka dok radi, biraju za piće samo vodu s nataložene glinene smjese i dugog su životnog vijeka.

Lakoća kojom Schramm radi na kotaču praveći predmete toliko je dojmjljiva da je u žiži interesiranja prilikom svakog izlaganja radova u bilo kojem gradu u ovoj i drugim zemljama. »Nosim kotač sa sobom, sjednem i radim, prikazujem kako se radi s glinom, što se napravi od ovog materijala. Ljudi vole vidjeti proces stvaranja.«

Postupak izrade glinenih predmeta je dug i potrebno je veliko poznavanje i drugih prirodnih materijala koji se koriste za bojenje i ukrašavanje. Schramm koristi kanjišku zemlju koju kroz nekoliko postupaka priprema za lončarenje. Masu zatim oblikuje na kotaču, pa izrađeni

predmet suši, slijedi postupak ukrašavanja, i opet se suši, sada duže, zatim slijedi prvo pečenje, umakanje u glazuru i opet pečenje. Ali to nije »recept« koji se uvijek i za sve primjenjuje, jer proces nastajanja ovisan je o vrsti predmeta koji se želi napraviti. »Nabrojao sam jednom 34 tehnike koje se mogu koristiti za ukrašavanje glinenih predmeta. Najčešće koristim podglazurno crtanje, to znači da se ukrašava na sirovoj glini, ispeče i zatim presvlači glazurom, odnosno zaštitnim slojem, također prirodnim materijalom.«

Posebnu pažnju privlače jedinstveni krčazi koje Tibor Schramm izrađuje slijedeći i njegujući vojvođanske stilove iz prošlosti, u obliku krčaga i načinu ukrašavanja, iz vremena kada je lončara bilo u svakom većem selu, a lončarske posude svakodnevno korištene u kućanstvu.

Katarina Korponaić

DRUGI PO REDU MEĐUNARODNI SUSRET AMATERSKIH DRAMSKIH DRUŠTAVA

Predstave odlične, potpora nikakva

»Kameni svati«

Ovaj je susret bio još jedan, drugi početnički korak, koji je zaslužio da ga hrvatske institucije primijete i pomognu

Protekli je vikend u Somboru bio u znaku kazališta. Dok se u Narodnom pozorištu u četvrtak, petak i subotu odvijao »Pozorišni maraton«, u Hrvatskom domu je u petak i subotu priređen drugi po redu Međunarodni susret amaterskih dramskih društava u organizaciji HKUD-a »Vladimir Nazor«. Ove su godine na susretima sudjelovala 3 amaterska kazališta – dramske sekcije HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora, KUD-a »Jablanovec« iz istoimenog mjesta kraj Zagreba i HKUP-a »Stanislav Preprek« iz Novog Sada.

ZA FESTIVAL NITI JEDNOG DINARA

Težnja je organizatora da se ovaj festival vremenom dovede na višu razinu i da bude od većeg značaja za kulturu ovdašnje hrvatske nacionalne zajednice. Ovaj je susret bio još jedan, drugi početnički korak, koji je zaslužio da ga hrvatske institucije primijete i pomognu. Međutim, od pomoći ove godine ništa, festival je uspio zahvaljujući snalaženju »amatera« i neiscrpnom entuzijazmu.

Zvonimir Lukač, pročelnik dramske sekcije HKUD-a »Vladimir Nazor«, kaže: »Tražili smo sredstva i za ovu godinu,

ŠIDANI GOSTI NA DVIJE KULTURNE MANIFESTACIJE

Pobrane simpatije gledatelja

Prethodnog vikenda, 11. i 12. lipnja, članovi Hrvatskog kulturnog društva »Šid« gostovali su na dvije velike kulturne manifestacije u Grgurevcima i Bikić Dolu. U Grgurevcima je održana tradicionalna kulturna manifestacija pod nazivom »Koli Srijema« na kojoj su se, pokraj velikog broja kulturno-umjetničkih društava iz cijeloga Srijema, predstavili i članovi starije grupe HKD-a »Šid«. Najprije je održan defile kroz cijelo mjesto, da bi u samom središtu Grgurevaca predstavili plesove iz raznih dijelova Srijema, a i šire, svi gosti pred velikim brojem mještana i gostiju. Organizator ove tradicionalne manifestacije, a i domaćin, bio je prota Sreten Lukić, koji je ujedno i osnivač ove velike manifestacije, ali i predsjednik KUD-a »Dositej Obradović« u Grgurevcima. Osim članova HKD-a »Šid« na reviji folklora te večeri predstavili su se i SKUD »Jednota« iz Šida, kao i KPD »Đura Kiš«.

Osim njih, publici su se predstavila i kulturno-umjetnička društva iz Grgurevaca, Srijemske Mitrovice, Žarkovca, Rume, Srijemske Rače, Čortanovaca, tamburaški orkestri iz Šašinaca, Batajnice, Vrdnika, Erdevika, Pećinaca, Stejanovaca, Beočina, a gostovala su i društva iz Bijeljine i Srijemskih Karlovaca. Šaroliki kulturno-umjetnički program oduševio je sve prisutne, a s obzirom da su se članovi HKD-a »Šid« po prvi put pojavili na ovoj smotri, pobrali su sve simpatije prisutnih i pozdravljeni su velikim pljeskom. Od strane samog domaćina, prote Sretena

Lukića, obećana je suradnja i u budućem periodu.

Drugog dana vikenda mlađa grupa HKD-a »Šid« prisustvovala je tradicionalnoj manifestaciji koja se održava svake godine u Bikić Dolu pod nazivom »Skidanje maja«. Simbolika ove manifestacije sastoji se u rušenju stabla koje se svake godine postavlja pred 1. svibnja, a kako smo saznali, stablo se nekad postavljalo ispred doma slobodne djevojke i koji momak prvi sruši stablo - ženi se tom djevojkom. Na ovoj manifestaciji koja je protekla u znaku poštovanja starih običaja,

vožnji fijakerom, prezentaciji ručnih radova i raznolikih kolača vrijednih domaćica iz Bikića, Berkasova, Sota, Kukujevac i Privine Glave, pred publikom su se predstavili Djevojački duet iz Bikića, Udruga žena »Bikićanke«, KPD »Đura Kiš«, KPD »Ivan Kotljarevski«, također iz Bikića, i najmlađa folklorna skupina HKD-a »Šid«. Mališani su se i ovdje po prvi put predstavili široj javnosti i od strane svih prisutnih dobili punu podršku i gromoglasan pljesak. Nakon priredbe tradicionalno je srušeno stablo ispred Doma kulture, nakon čega je održan defile sve do igrališta, gdje je također održan ovaj tradicionalni svečani čin. Ove manifestacije samo su otvorile put za dalje, kako starijima tako i mlađim članovima, i motivirale ih da se i dalje trude i napreduju u svom daljnjem djelovanju. A za svoje uspješne nastupe veliku zahvalu moraju odati i vjernom tamburaškom orkestru pod vodstvom Rastislava Mikluša, koji ih svaki put prati i pospješuje kvalitetu njihovog rada.

Suzana Darabašić

ali apsolutno niti jednog dinara nismo dobili za ovu drugu manifestaciju, tako da su nam pomogli sponzori, pa smo neka-ko 'izgurili' i ovaj festival.»

Zvonimir Lukač ističe kako bi se ubuduće trebali uskladiti termini »Pozorišnog maratona« i njihova festivala, kako bi u Hrvatski dom došlo više publike. Stoga će Međunarodni susret amaterskih dramskih društava iduće godine biti organiziran vikend prije ili poslije »Pozorišnog maratona«. Novost bi trebala biti i hrvatska dramska amaterska društva i društva iz drugih zemalja.

»Nadam se da će na našem trećem festivalu sudjelovati i hrvatska dramska društva iz Rumunjske. Želimo dovesti i društva iz Mađarske, iz mjesta oko Pečuha, tako da na našem festivalu ne bi sudjelovala samo amaterska kazališta bivše države, već i šire«, kaže Zvonimir Lukač.

PROFESIONALCI U AMATERSKIM REDOVIMA

I profesionalni su se glumci ove godine »umiješali« u redove amatera, ali u redateljskoj ulozi. Tako je predstavu »Pa to je užas« *Stjepana Manasa*, koju je izvela dramska sekcija HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora režirao *David Tasić Daf*, glumac somborskog Narodnog pozorišta, dok je predstavu »Atentatori« *Tomislava Zajeca* u izvedbi HKUP-a »Stanislav Preprek« adaptirao i režirao

»Atentatori«

Miljan Vojnović, glumac i stručni suradnik Akademije umjetnosti u Novom Sadu. Za njih je to bilo veliko iskustvo i divna suradnja. O tome govori Miljan Vojnović. »Ovo je bio oblik divne suradnje i druženja, što je, kako je to pokazala reakcija publike, rezultiralo jednom divnom predstavom, na kraju krajeva i lijepom porukom koja je u suštini dana kroz crnohumornu socijalnu dramu, koju je Tomislav Zajec vješto napisao. Rad je bio veoma izazovan, a nešto slično sam radio i na filmu. Imao sam prigodu na drugi način napraviti pristup tretiranju neke teme, neke ideje s ljudima koji nisu iz profesije, a s druge strane su cijelim svojim bićem u priči i idejama. To je za mene s jedne strane možda teži postupak, a s druge strane to donosi neslućene vrijednosti iskrenosti i neopterećenosti.«

Prema izboru jednočlanog žirija *Mihajla Nestorovića*, glumca Narodnog pozorišta u Somboru, predstava »Atentatori« je na ovom festivalu proglašena najboljom. Miljan Vojnović smatra kako je to zbog dobro postavljene teme koja je aktualna u našem

vremenu. U središtu drame je poremećena obitelj koja se nastoji pod svaku cijenu riješiti stare susjede s kojom su potpisali ugovor o dohranjivanju u zamjenu za njezin stan.

Najboljom je glumicom proglašena *Katica Maurović* u ulozi mlinarice u predstavi »Kameni svati« *Augusta Šenoa*, koju su na ovom festivalu izveli članovi KUD-a »Jablanovec«.

Nagrada za najbolju mušku ulogu pripala je *Vojislavu Vlaškom* za ulogu učitelja Branka u predstavi »Pa to je užas«, koju je izvela dramska sekcija HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora.

Drugi međunarodni susret amaterskih društava bio je skroman po broju predstava, ali bogat po kvaliteti i odabiru. Iako bez financijske pomoći institucija koje bi trebale itekako stati iza njega, uspio se i ove godine, uz entuzijazam amatera, održati. A o tome koliko su se organizatori trudili i odolijevali svim nedaćama koje su ih snalazile, sigurno bi se mogao napisati dobar scenarij i napraviti dobra predstava. Nažalost, ta je, ne tako dobra predstava, već odigrana u zbilji.

Zlatko Gorjanac

ZAPREŠIĆANI U POSJETU »ŠOKADIJI«

Članove dramskog odjela KUD-a »Jablanovec« iz istoimenog mjesta u općini Zaprešić, na povratku s nastupa u Somboru, u nedjelju, 12. lipnja, u Sonti su ugostili članovi KPZH »Šokadija«. Predsjednik »Šokadije« Zvonko Tadijan istaknuo je želju za suradnjom a predsjednik »Jablanovca« Darko Dutković podržao je prijedlog domaćina i poželio dugu i plodnu suradnju ovih udruga. Uz zajednički ručak »Šokadinci« su gostima priredili i kratki glazbeni program svojega tamburaškog sastava i mješovite pjevačke skupine. »Cilj našega društva je očuvanje kulturne baštine našega kraja, ali i širenje i prenošenje te kulture drugima. Isto tako i svojim sumještanima želimo pružiti mogućnost da upoznaju kulturu i običaje drugih naroda i drugih podneblja, a na prvom mjestu nam je druženje sa sebi sličnima. Današnjim smo razgovorima sa čelništvom 'Šokadije' otvorili perspektivu tijesne suradnje naših dviju udruga«, rekao je predsjednik KUD-a »Jablanovec« Darko Dutković.

Ivan Andrašić

FOLKLORAŠI GUBECA NASTUPILI U OSIJEKU

Folklorni koncert pod nazivom »U društvu sa Željom« održan je u subotu, 11. rujna, u Osijeku u organizaciji mjesnog HKUD-a »Željezničar«. Na ovom su koncertu svoje plesno umijeće imali prigodu prikazati domaćini, članovi HKUD-a »Željezničar«, potom gosti iz Stupnika kraj Zagreba KUD »Kralus«, kao i članovi HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Tavankučani su u Osijek stigli u prijedodnevima satima tako da su mogli upoznati znamenitosti grada. Posjetili su katedralu sv. Petra i Pavla, boravili su u brojnim prekrasnim parkovima i uživali u pogledima na brojne secesijske građevine.

U večernjim satima, na koncertu, Tavankučani su otplesali 3 koreografije – kaštelansku narodnu četvorku, plesove iz Like i bunjevačke plesove.

Suzana Gagić

TREĆE EDUKACIJSKO PREDAVANJE U TAVANKUTU

Najbolje prakse za berbu

U suorganizaciji Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta, Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« te lokalnih voćarskih zadruga, a u okviru »Tavankutskog festivala voća« koji se planira na jesen, održano je treće edukativno predavanje u Osnovnoj školi u Donjem Tavankutu u srijedu, 8. lipnja. Predavanje je održao prof. *Christopher Watkins*, stručnjak na polju tretmana poslije berbe i čuvanja voća sa sveučilišta Cornell u državi New York. Obuka je bila namijenjena individualnim poljoprivrednim proizvođačima voća, koji su dobavljači izvoznika voća.

Na treningu su obrađene teme i pojašnjena problematika

vezana za: opis i objašnjenja gubitaka koji nastaju uslijed neadekvatnih mjera berbe, tretmana poslije berbe i skladištenja jabuke; kvantifikativno predstavljanje gubitaka, fiziološki procesi koji se odvijaju u voću i njihove promjene tijekom procesa sazrijevanja, čimbenici koji utječu na kvalitetu jabuke prije i tijekom skladištenja, a koji mogu dovesti do poremećaja kvalitete jabuke; poremećaji koji nastaju na voću tijekom skladištenja, pravilno određivanje momenta berbe, njegov značaj i posljedice pre-rane ili prekasne berbe.

Kako su i sami proizvođači istaknuli, neki detalji suvremenog pristupa ovoj problematici su vrlo aktualni, kako bi na što

bolji i kvalitetniji način pristupili plasmanu svojih proizvoda.

Posebna pozornost je dana čuvanju voća u hladnjačama.

Organizatori Tavankutskog

festivala voća istaknuli su da ovakvim treninzima nastoje podići razinu tehnološkog pristupa i razvitka poljoprivredne proizvodnje ovog kraja.

L.S.

SURADNJA OPĆINE APATIN I EUROPSKOG CENTRA ZA OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE IZ GÜSSINGA

Potpisan sporazum umrežavanja

Svečano potpisivanje Sporazuma umrežavanja »Europäisches Zentrum für erneuerbare Energie Güssing GmbH« (EEE) s Općinom Apatin organizirano je u utorak, 7. lipnja, u beogradskom hotelu »Holiday Inn«. Sporazum su potpisali predsjednik Općine Apatin dr. *Živorad Smiljanić* i gradonačelnik Strema i menadžer projekta »EkoEnergilend« u okviru Europskog centra za obnovljive izvore energije – *Güssing Bernhard Deutsch*. Tom je prigodom gospodin Deutsch stručnim krugovima predstavio projekt »Model Güssing – Primjer održive opskrbe energijom« u okviru manifestacije »REHAU Showtruck event day 2011«. Prigodom nedavnog posjeta Centru za obnovljive izvore energije (EEE) u Güssingu, oblast Guntramsdorf, Austrija, predsjednik Općine Apatin izrazio je želju za suradnjom EEE iz Güssinga i Općine Apatin. Nakon ovoga posjeta upućen je i dopis kojim je potvrđeno zanimanje za suradnju u području korištenja obnovljivih izvora energije. Od strane *Berhnharda Deutscha* i ostalih članova Upravnog odbora EEE ova je inicijativa sa zadovoljstvom prihvaćena. Tako je omogućeno izravno upoznavanje i uporaba potencijala za korištenje obnovljivih izvora energije i upravljanje energetsom nezavisnošću Općine Apatin kroz dugoročnu suradnju po modelu Güssing.

Priredio Ivan Andrašić

JEDNODNEVNI IZLET U ZAGREB

Ljubitelji biljaka na Bundeku

Klub ljubitelja biljaka »Za sreću veću«, koji djeluje pri HKUD-u »Vladimir Nazor« iz Sombora, organizirao je u subotu, 4. lipnja, jednodnevni izlet u Zagreb. Razlog putovanja sedamdeset i osmero ljubitelja biljaka iz Sombora, Bačkog Monoštora, Bačkog Brega i Bezdana bila je 46. međunarodna vrtna izložba Floart 2011. održana pokraj jezera Bunde. Na izložbi održanoj na 30 hektara otvorenog prostora i 2000 četvornih metara

zatvorenog prostora sudjelovalo je 149 izlagača iz Hrvatske i 11 iz Austrije, Francuske, Njemačke, Italije, Mađarske i SAD-a. Mogle su se vidjeti razne maštovite kreacije cvjetnih aranžmana kraj jezera Bunde, dok su u paviljonima izloženi aranžmani po tematici: ukrašavanje stola, interijera, poslovnog prostora, vjenčanja i drugo. Osim razgledanja, posjetiteljima ove međunarodne izložbe ponuđeni su i razni vrtni alati, rasada biljaka, razne rukotvorine od slika do originalnih suvenira, kao i prirodni ekološki proizvodi. Organizatori su organizirali vožnju simpatičnim, malim vlakom, iz kojeg se besplatnom vožnjom mogao pogledati cijeli prostor po nekoliko puta.

Z. G.

REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA HKC »SRIJEM – HRVATSKI DOM« U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Usvojene smjernice rada HKC-a

Nova članska iskaznica
HKC »Srijem-Hrvatski dom« iz Srijemske Mitrovice

U nedjelju, 12. lipnja, održana je redovita godišnja skupština Hrvatskog kulturnog centra »Srijem – Hrvatski dom« iz Srijemske Mitrovice. Na dnevnom redu skupštine održane u Hrvatskom domu uz nazočnost više od 50 članova našle su se tri točke: izvješće o 2010.

godini, planovi za 2011. godinu i treća točka – razno. Tijekom protekle godine HKC »Srijem – Hrvatski dom« organizirao je mnogobrojne aktivnosti vezane uz sve odjele društva počevši od održavanja seminara, organiziranja izložbi Ateljea »Sveta Anastazija«, priredbi za djecu, nastupa folklora te pomo-

ći pri organiziranju ekskurzije za djecu koja pohađaju nastavu iz predmeta hrvatski jezik. Hrvatski kulturni centar aktivno je pomagao u prikupljanju potpisa za elektore za novi sastav Hrvatskog nacionalnog vijeća, gdje je zajedno s DSHV-om prikupljeno dovoljno potpisa za osam elektora. Na prošlogodišnjoj izbornoj skupštini izabran je novi predsjednik HKC-a i voditelji odjela, promijenjen je statut u skladu s novim zakonom te su izvršene sve neophodne procedure i obavljena je preregistracija društva.

Upravni odbor donio je odluku da članarina ne bude obvezna, već da svatko za članarinu plati prema svojim mogućnostima i željama. Na zgradi Hrvatskog doma koja je u posjedu HKC »Srijem –

Hrvatski dom« stavljene su nove šalukatre na prozore, nova ulazna vrata, stavljeni su novi oluci i sanirani dijelovi na kojima je otpadala žbuka. Ovi su radovi urađeni zahvaljujući financijskoj pomoći Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu.

Za nastupajuće razdoblje usvojene su smjernice rada HKC-a: podizanje razine kvalitete i prezentacije likovnog odjela Ateljea »Sv. Anastazija«, poticaj i pomoć u nastavi iz predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, razvoj odjela za hrvatski jezik i povijest, omasovljenje folklornog odjela posebice dječjeg folklora, rast kvalitete i prisutnosti tamburaškog odjela te bolja i jasnija prezentacija HKC »Srijem – Hrvatski dom« na razini grada. Nakon završene skupštine članovima su podijeljene nove članske iskaznice.

Dario Španović

LIKOVNA KOLONIJA U BEREGU

Devet slika za »Kranjčević«

Na ovogodišnjoj likovnoj koloniji održanoj prošle subote u Bačkom Bregu sudjelovali su članovi likovnog odjela HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice, članovi Likovne grupe 76 iz Sombora, ali i gosti iz Novog Sada. Svake se godine ovakva kolonija održi u sklopu Festivala tambure »Mikini dani«,

obično dan, ili tjedan dana prije središnje manifestacije, što je bio slučaj ove godine.

Oko 10 sati sudionici su se okupili u Domu kulture u Bregu i nakon doručka krenuli s radom. Svatko je sebi odabrao najbolju poziciju, netko je ostao u domu, nekome je više odgovarao dvorišni prostor, a nekome i ulica, odnosno priroda.

Naslikano je 9 novih slika, koje su darovane organizatoru – HKPD-u »Silvije Strahimir Kranjčević«. Slike će krasiti prostorije Doma kulture u kojima ovo društvo djeluje, ali će se i poklanjati u raznim prigodama kao što su gostovanja, ili gostima »Kranjčevića«, odnosno bit će prodane zainteresiranim ljubiteljima likovne umjetnosti,

što će biti oblik novčane pomoći društvu.

Ove će slike krasiti ljetnu pozornicu na kojoj će se održati centralna manifestacija Festivala tambure »Mikini dani« 19. lipnja, kada će u Bregu zasvirati i zapjevati nekoliko tamburaških sastava.

Z. G.

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Gradska uprava, Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica – Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podniet zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja na životni okoliš od strane nositelja projekta Paje Skenderovića, Bikovo, Bikovo Salaši 3A, za Projekt: »Silos za skladištenje poljoprivrednih prizvoda Q=3x1.04S t sa pratećim sadržajem«, na katastarskoj parceli broj 17/2 k.o. Bikovo, na teritoriju Grada Subotica.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 17. 6. 2011. do 27. 6. 2011. godine, u vremenu od 10 do 12h.

Molimo vas da u roku od 10 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

O EVI KOVAČ – ČAMARKOVOJ IZ BAČKOG MONOŠTORA

Šokačka nošnja protkana ljubavlju

*Dok postoje ovakve osobe, čuvat će se i tradicija,
jer pogled na Evine lutke dočarava duh starih vremena*

U Bačkom Monoštoru nema osobe koja nije čula za *Evu Kovač – Čamarkovu*, ženu koja je neiscrpno izvoriste anegdota i priča iz davnina, a povrh svega je ljubiteljica šokačke nošnje i tradicije.

Mnogi je znaju i po tome što je jedna od rijetkih žena koja je vozila traktor, obavljala poljoprivredne poslove, sve da bi osigurala egzistenciju svoje djece. Danas, kada je ponosita baka, pronalazi vremena za svo-

ju najveću ljubav – svjetlucavu, šarenu, gizdavu šokačku nošnju.

Ne želeći da ona propada u ormaru, pokušao je izraditi mini nošnju, sa svim detaljima prave i odjenula je lutki koja je sjedela na krevetu, to je jedna od onih lutaka iz Italije, kakvih se sjećamo iz kuća naših baka. Ubrzo je izradila i sljedeću nošnju, ali ovoga puta kombinaciju za drugu priliku, pa zatim i mušku, dječju... Shvatila je kako je ovo njezin način da sačuva šokačku nošnju i tradiciju – za svoju dušu. Tko god je vidio ove Evine lutke u nošnjama, oduševio se savršenstvom izrade, kao i strpljenjem koje je neophodno za ovakve rukotvorine. Posjetitelji Bačkog Monoštora rado posjećuju Evu i njezine lutke, jer je njezin hodnik polako postao mini muzej šokačke nošnje, a samim tim i turistička atrakcija. Svaka lutka u drugačijoj nošnji

– nošnja za mladu, za djevojku, za mladu udanu ženu, za stariju ženu, za oblačenje u vrijeme poklada, za svečane prilike, a o svakoj od nabrojanih, Eva će vam ispričati priču i to na svoj jedinstveni način – neposredno, srdačno, »po šokački«. Objasniti će vam svaki detalj nošnje, a sve će uljepšati i uveseliti nekom od svojih šaljivih anegdota, kojih joj nikada ne manjka.

Evine su lutke i svjetski putnici, nekoliko njih je bilo na izložbi u Austriji, gdje su predstavljale Monoštor. Ima ih i u Njemačkoj, Australiji, Hrvatskoj... Kaže kako ne može prestati raditi, iako hodnik postaje sve tješnji i tješnji, pa sada planira i prodati nekoliko lutaka.

Dok postoje ovakve osobe, čuvat će se i tradicija, jer pogled na Evine lutke dočarava duh starih vremena, bez struje, buke, mobitela, vremena kada su muškarci i žene obučeni u svoje najljepše nošnje plesali kolo na igrankama, smijali se i družili na prelima, veselili se na svadbama, po suncu, kiši ili snijegu, njegujući ono što danas polako zaboravljamo – tople međuljudske odnose i suosjećajnost.

Zdenka Mitić

ZAVRŠENO DRŽAVNO PRVENSTVO U FITNESSU I SPORTSKOJ AEROBICI

»Delirio« prvak Srbije

Na državnom prvenstvu u fitnessu i sportskoj aerobici održanom 11. lipnja u Sokolskom domu u Somboru, hip-hop plesači projekta »Delirio«, koji djeluje pri HKUD-u »Vladimir Nazor« iz Sombora, osvojili su zlato u sportskoj aerobici. To je prvi puta da na ovakvom prvenstvu nastupaju hip-hop plesači, ali su zaslužno osvojili prvo mjesto, koje ih izravno plasira na europsko prvenstvo u Milanu. Voditeljica »Deliria« *Lea Jevtić* svjesna je kako je za odlazak na europsko prvenstvo potrebno puno novca, stoga će pokušati pronaći sponzore, ali će i sami zarađivati nastupima po mnogim mjestima, pa i igranjem na ulici. U svakom slučaju, za nekoliko mjeseci odlaze na još jedno natjecanje u Novi Sad.

»Delirio« je projekt mladih koji njeguju ples, pjevanje, glumu i film, a djeluje pri HKUD-u »Vladimir Nazor« iz Sombora. Ovo je prvi njihov natjecateljski nastup u plesanju hip-hopa i prvi ozbiljniji uspjeh.

Z. G.

KULTURNI CENTAR U RUMI

Retrospektiva filmova Rajka Grlića

U Kulturnom centru u Rumi od 5. do 8. lipnja održana je retrospektiva filmova poznatog hrvatskog redatelja *Rajka Grlića*. Ovaj događaj organiziran je suradnjom HKUD-a »Tin Ujević« iz Beograda i HKPD-a »Matija Gubec« iz Rume s Kulturnim centrom u Rumi. Prije Rume slična retrospektiva organizirana je i u Beogradu.

Na otvorenju manifestacije prikazana su dva dokumentarca *Rajka Grlića*: »Sve jedno drugo pojede« i »Stine«, a potom se, pred nažalost malobrojnomo publikom, u maloj kino dvorani Kulturnog centra pojavio i sam *Rajko Grlić*, a razgovor s njim vodio je rumski novinar *Miroslav Ninković*. U razgovoru se publika upoznala s umjetničkim opusom poznatog redatelja, s radom čuvene praške filmske škole, osnutkom filmskog festivala u Motovunu, ali i sa životom i radom *Rajka Grlića* u Sjedinjenim Državama tijekom devedesetih i s planovima za buduće razdoblje. Nakon toga publika je imala priliku pogledati još dva filma: »Samo jednom se ljubi« i filma iz 2010. godine »Neka ostane među nama«.

Sljedećih dana prikazani su još i filmovi »Kud puklo da puklo«, »U raljama života«, »Karaula«, »Bravo maestro«, »Ljeto bijelih ruža«, »Za sreću je potrebno troje« i posljednjeg dana filmovi »Novo, novo vrijeme« i »Čaruga«.

Nikola Jurca

JOVANKA DRAŽIĆ, ETNOLOGINJA U MUZEJU SRIJEMA

Tradicionalna kultura različitih naroda

*U etnološkom odjelu ovoga muzeja čuva se
više od tisuću predmeta u nekoliko zbirki*

Etnološki odjel Muzeja Srijema posjeduje veliku kolekciju predmeta koji predstavljaju kulturu svih etničkih zajednica s područja Srijema. Kolekcija čuva sve ono što je nekada bilo potrebno za svakodnevni život, kao i narodnu umjetnost utkanu u tekstilne predmete i nošnje. Staranje o postojećoj kolekciji, kao i njenom proširenju, te nova etnološka istraživanja obavlja etnologinja Jovanka Dražić.

Što nam možete kazati o početku rada etnološkog odjela Muzeja Srijema?

Formiranje etnografske zbirke započelo je 1946. godine, a 1949. je priređena prva etnografska izložba pod nazivom Domaća radinost u Srijemskoj Mitrovici. Do sada prikupljeni predmeti predstavljaju tradicionalnu kulturu naroda s područja Srijema za razdoblje 19. i 20. stoljeća. Predmeti se nabavljaju otkupom i dobivanjem na dar. Nažalost, zbog teške financijske situacije otkupa je malo, veći dio predmeta dobiven je na dar. Odjel posjeduje više od tisuću predmeta koji se nalaze u nekoliko zbirki.

U koliko zbirki su podijeljeni predmeti koje odjel posjeduje?

Predmeti su podijeljeni u nekoliko zbirki koje obuhvaćaju razne aspekte života, a možemo izdvojiti sljedeće zbirke: zbirka poljoprivrednih sprava koja obuhvaća sprave za obradu zemlje korištene na ovom poljoprivrednom području, kao što su drveni plugovi, jarmovi, motike, srpovi, grablje,

vile; zbirka pokućstva sadrži predmete koji su se nalazili u svakom kućanstvu, pretežno je zastupljeno posuđe od keramike i bakra, šarane tikvice, kao i dijelovi namještaja; u zbirci tekstilnih eksponata nalaze se sprave za predenje i tkanje (preslice i razboji), kao i proizvodi ove radinosti poput ručnika, čilima i torbi; zbirka narodnih nošnji sadrži nošnje naroda s područja Srijema tako da postoje kompletne ili djelomično kompletne nošnje Srba, Hrvata, Rusina i Slovaka, posebice se ističe kolekcija kapa, marama i pletenih čarapa; predmeti vezani uz Božić i Uskrs čine zbirku u kojoj se nalaze obredni kruhovi, uskršnja jaja i vijenci.

Iz kojeg su razdoblja tekstilni predmeti koji su sada izloženi?

Tekstilni predmeti prezentirani na izložbi pripadaju razdoblju od kraja 19. do sredine 20. stoljeća, kada Srijem prolazi kroz burne povijesne procese. Vrijeme nastanka obrađenog materijala presudno je u navođenju osnovnih karakteristika novijeg narodnog veza ovog zemljopisnog područja, jer su se i u narodnoj umjetnosti

ogledali tada aktualni društveni procesi. Ovi se procesi vide u sve većem utjecaju grada na seosku sredinu, održavanju zajedničkog života različitih etničkih zajednica i istovremeno u nastojanju da se očuvaju nacionalne specifičnosti. U višenacionalnoj sredini, kao što je Srijem, nekoliko stoljeća unatrag paralelno su se razvijale i međusobno prožimale različite kulture (Hrvata, Srba, Nijemaca, Mađara, Rusina i Slovaka), pa je logično da ima dosta dodirnih točaka u domaćoj tekstilnoj proizvodnji. Ovo je naročito uočljivo u primjeni veza za izradu postelnog rublja i u manjoj mjeri odjeće, gdje se u vrsti materijala i u motivima teško mogu uočiti razlike. Veliki broj stolnjaka, miljea, ručnika i jastučnica rađeno je prema truterskim šablonima gdje dominiraju vegetabilni motivi, dok se samo na nekima sreću i nacionalna obilježja.

Razlike u odjevnim predmetima raznih etničkih skupina ipak postoje?

Nešto drugačiju sliku pružaju sačuvani odjevni predmeti, kod kojih utjecaj gradske mode i proces akulturacije nisu sasvim poništili specifične

tehnike veza, motive, boje i druge simbole identiteta nacionalnih zajednica u Srijemu. Karakterističan vez, pretežno vez u boji, najprisutniji je i najdulje se zadržao na dijelovima narodnih nošnji Hrvata i Slovaka. Srpsko stanovništvo je zbog otvorenosti prema vanjskim utjecajima i prihvatanja gradskih stilova, već u drugoj polovici 19. stoljeća gubilo nacionalna obilježja u odijevanju.

Na izložbi se mogu vidjeti unikatni primjerci zlatoveza s područja Srijema?

Zlatovez, koji se prvih desetljeća 20. stoljeća u Srijemu najviše koristio za ukrašavanje svečanih ženskih oglavlja i muških košulja, bio je više odraz imovinskog statusa i pomodarstva nego potrebe za isticanjem etničke pripadnosti. Zlatovez se primjenjivao samo pri ukrašavanju određenih dijelova odjeće, kao što su svečana oglavlja mladih udanih žena (marama i kape zlatare – džege) i jeleci ili »njedra« na svečanim muškim košuljama. Motivi koji se sreću pretežno su biljni, stilizirani ili realistični cvjetovi. Na ženskim maramama i kapama, najčešće pravljenim od bijele ili crne svile, atlasa ili satena, ponekad su vezeni slovni ornamenti, inicijali žene ili njezino puno ime i novo prezime kao dokaz da je udana. Autentični odjevni predmeti dekorirani zlatovezom iz dragocjene zbirke Muzeja Srijema uglavnom su nastali tridesetih godina 20. stoljeća, a pripadaju materijalnoj kulturi Hrvata i Srba.

Dario Španović

KRONOLOGIJA od 16. do 23. lipnja

16. LIPNJA 1992.

Pod tragičnim okolnostima umro je književnik, kulturni djelatnik, po obrazovanju klinički psiholog *Ivan Pančić*. Pisao je modernu poeziju snažne, osebuje imaginacije, neobičnu po svježini poetskog izričaja i izvornosti. Bio je jedan od začetnika suvremene poratne lirike pisane štokavsko-ikavskim narječjem bunjevačkih Hrvata. Autor je osam knjiga pjesama i studija »Kolera u Subotici 1873. godine«. Rođen je 11. prosinca 1933. godine.

16. LIPNJA 2001.

Filip Prčić, u suradnji s petoricom tamburaša, obranio je maturski rad pod naslovom: »Subotički tamburaški orkestar«.

17. LIPNJA 1993.

Književni odjel KUD-a »Bunjevačko kolo«, u suradnji s Književnim klubom »Miroљub« pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, priredio je promociju knjige pjesama *Vojislava Sekelja* »Rič fali«. U izvedbi su sudjelovali članovi Dramskog odjela ovoga društva.

17. LIPNJA 1999.

U 73. godini života iznenada je preminuo vrsni kazališni glumac i redatelj *Josip Bajić*. Osobito se istaknuo u igrokazima i drugim dramskim tekstovima subotičkog književnika *Matije Poljakovića*. Tijekom svoje plodne umjetničke karijere *Bajić* je bio više godina i ravnatelj subotičkog kazališta.

18. LIPNJA 1878.

Pod predsjedništvom velikog župana *Dezsőa Gromona* izabrani su čelnici i časnički zbor grada.

Tom prigodom je za gradonačelnika izabran *Ivan Mukić*. To je bila pobjeda lijevo orijentirane Liberalne stranke, kojoj se priključila sva građanska inteligencija.

18. LIPNJA 1999.

Nakon dva i pol mjeseca, koliko je trajalo ratno stanje, subotičke ulice ponovno su osvijetljene u večernjim i noćnim satima.

18. LIPNJA 2000.

U HKC-u »Bunjevačko kolo« članovi Dramskog odjela izveli su komad »Vrag u selu Tavankutu«, prema predlošku priče velikog ruskog pisca *Lava Nikolajeviča Tolstoja* »Prvi krčmar«. Djelo je adaptirala, na scenu postavila i režirala spisateljica *Tatjana Pavišić*.

19. LIPNJA 1927.

Osnovano je Društvo književnika i umjetnika Subotice. Za predsjednika je izabran dr. *Radoje Belić*, za tajnika prof. *Milivoj V. Knežević*, a za rizničara *Joso Šokčić*. Članovi uprave ovog društva bili su *Ferenc Bermel* i *Flóris Mikes*.

19. LIPNJA 1981.

U 87. godini života preminuo je *Ilija Džinić*, učitelj, dugogodišnji javni i kulturni djelatnik, utemeljitelj, animator više kulturnih društava i ustanova, sakupljač usmenog blaga (pjesama, poslovice, izreka) i plodni spisatelj. Autor je više monografija, pripovjedaka iz bunjevačkog života, jednočinki, te drugih tekstova. Objavio je dvije monografije: »Sombor – Zombor, u svjetlu znanstvenih istraživanja« (Sombor, 1979.) i »Čonoplja, bačko selo kraj Sombora u prošlosti« (Sombor, 1980.). U rukopisu mu je ostalo desetak djela.

20. LIPNJA 1986.

U Tavankutu je počela s radom I. likovna kolonija slamarki. Za počasnog predsjednika ove novoutemeljene likovne institucije izabran je glasoviti jugoslavenski slikar i umjetnik *Milan Konjović*.

20. LIPNJA 1999.

Generalni tajnik NATO-a *Franzisko Javijer Solana* obznanio je prekid zračnih napada na Jugoslaviju budući da su se pripadnici Vojske Jugoslavije u potpunosti povukli s Kosova.

20. LIPNJA 1999.

U prepunoj katedrali svete Terezi-je Avilske održana je 13. »Zlatna harfa«, tradicionalni susret malih župnih zborova.

21. LIPNJA 1909.

Postavljanjem velikog oltara u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila, teškog 15 tona i izrađenog od glasovitog toskanskog mramora iz Carrare, što ga je isklesao talijanski kipar *Carlo Sporeni* prema nacrtima peštanskog arhitekta *Alexandera Eignera*, završeni su dvogodišnji radovi na obnovi i proširenju crkve, kao i podizanju drugog, lijevog tornja.

21. LIPNJA 1945.

Ured za opskrbu pri Narodno-oslobodilačkom odboru Subotice objavio je da će se do daljnjeg (naređenja) vršiti slobodna prodaja cigareta i duhana, u svim za to ovlaštenim prodavaonicama, ali ograničena na 300 komada po osobi.

21. LIPNJA 1998.

U Zagrebu je završena velika priredba – *Tjedan Hrvata iz Vojvodine*.

ne. Tamošnjoj javnosti se različitim kulturno-umjetničkim programima i drugim manifestacijama predstavilo oko 400 izvođača iz Vojvodine, a najviše iz Subotice.

22. LIPNJA 1822.

Gradske vlasti odbile su molbu *Marie Anne Kreuzmayer*, ravnateljice jedne putujuće kazališne trupe, da sredinom rujna gostuju u Subotici, gdje bi prikazali cenzurirane kazališne komade i opere.

22. LIPNJA 1984.

U 63. godini života umro je *Pavao Bačić*, glazbenik, glazbeni pedagog, pjesnik, prozni pisac i publicist. Napisao je desetak igrokaza za djecu, što su izvedeni u Subotici, Senti, Novom Sadu, Osijeku, Varaždinu, Zadrugu, Titogradu (Podgorici), kao i kazališni komad »Salašari silom varošani«, koji je, u postavci Lajče Lendvaja, 32 puta s uspjehom izveden na subotičkoj sceni. Poeziju objavljuje u Subotici i Budimpešti, a pripovijetke, kolumne (»Pisma malog Jovice«) i humoristično-satirične tekstove objavljuje u listovima i časopisima u Zagrebu i Subotici (Novela film, Džepni magazin, Hrvatska riječ, Subotičke novine, Rukovet). Pokraj glazbene kritike, objavio je i zapaženu monografiju »Pero Tumbas Hajo, umjetnik tamburice«.

23. LIPNJA 1946.

S uspjehom je okončano petodnevno gostovanje Osječke opere, koja je na sceni Hrvatskog narodnog kazališta u Subotici prikazala šest opernih i operetnih predstava domaćih i stranih autora.

23. LIPNJA 1994.

Na Paliću je održan Prvi međunarodni festival kazališta za djecu.

Priznanje za Petra Konkoja na praškom festivalu

SUBOTICA – Glumac *Petar Konkoj* iz Subotice dobio je specijalno priznanje za animaciju na ovogodišnjem, petnaestom po redu, Svjetskom festivalu lutkarske umjetnosti (World Festival of Puppet Art) u Pragu.

Konkoj je nastupio u predstavi »Krava na mjesecu«, rađenoj po istoimenom animiranom filmu jugoslavenskog oskarovca *Dušana Vukotića*, a u režiji *Ivana Kristijana Majića*. Predstava je realizirana u koprodukciji Zagrebačkog kazališta lutaka i Kazališta lutaka (Bábszínház) iz Budimpešte.

Subotički glumac je priznanje dobio »za razigranu, osvježavajuću i maštovitu animaciju«.

Na Svjetskom festivalu lutkarske umjetnosti u Pragu, koji je trajao od 31. svibnja do 6. lipnja, sudjelovalo je preko 30 predstava iz cijeloga svijeta. Grand Prix festivala za najbolju predstavu u cjelini dobila je »Priča o konju« rađena po motivima priče *L. N. Tolstoja* u izvedbi Brestovskog lutkarskog kazališta iz Bjelorusije.

Slikari na Paliću

PALIĆ – Članovi Likovnog odjela HKC-a »Bunjevačko kolo« 11. su lipnja bili gosti u okviru programa IPA susreta Subotice kao domaćina s predstavnicima više regija Nacionalne sekcije IPA.

Uz bogat program u ugodnom okruženju na Paliću slikari su uradili mnoga zapažena djela, koja su darovali organizatorima.

Lira naiva 2011.

NOVI SAD – Ovogodišnju manifestaciju Lira naiva 2011. organizira HKUPD »Stanislav Preprek« iz Novog Sada u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata. Manifestacija će se održati sutra, 18. lipnja, u Ulici cara Dušana br. 4 s početkom u 17 sati.

Kolonija »Ivan Gundić – Čiso« u Stanišiću

STANIŠIĆ – Sutra, u subotu 18. lipnja, održat će se treći po redu saziv likovne kolonije »Ivan Gundić - Čiso« u organizaciji HKD-a »Vladimir Nazor« iz Stanišića. Skup umjetnika je u 9, a izložba radova je u 16 sati. Svoju nazočnost je potvrdilo četrnaest umjetnika iz Stanišića, Ridice, Beograda, Sinja, te članovi CRO-ART-a iz Subotice i HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora.

Članovi društva pozivaju sve ljubitelje umjetnosti da nazoče izložbi radova.

S. T.

Festival dječjeg folklora

TAVANKUT – XVI. festival dječjeg folklora »Djeca su ukras svijeta«, koji organizira HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, održat će se u nedjelju, 19. lipnja, u Domu kulture u Tavankutu s početkom u 18 sati.

»Šokadija« gostuje u Sesvetskom Kraljevcu

SONTA – Članovi folklorne i pjevačke skupine, te TS-a Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« iz Sonte gostovat će u Sesvetskom Kraljevcu u subotu i nedjelju, 18. i 19. lipnja.

»Šokadinci« će sudjelovati na Međunarodnom folklornom festivalu »Prigorski dani«. Ova manifestacija održava se svake godine polovicom lipnja u naselju Sesvetski Kraljevec, u organizaciji Kulturno-umjetničke udruge »Prigorec«. Na smotri nastupaju folklorne skupine iz Hrvatske i inozemstva, poglavito prijateljska društva s kojima KUU »Prigorec« godinama ostvaruje vrlo uspješnu suradnju kroz uzajamne razmjene posjeta.

K. P.

Izložba »Bunarić 2010«

SUBOTICA – Izložba slika nastalih na XIV. međunarodnoj koloniji »Bunarić 2010«, koju je organizirao Likovni odjel HKC-a »Bunjevačko kolo«, bit će otvorena u utorak, 21. lipnja, u 19 sati u Galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici. U programu sudjeluju *Antonija Piuković* i *Nela Skenderović*. Izložba će biti otvorena do 27. lipnja.

Izložba »Paralelni procesi« i predstavljanje izdanja ZKVH u Požegi

POŽEGA – Izložba mladih hrvatskih akademskih likovnih umjetnika iz Vojvodine pod nazivom »Paralelni procesi« bit će otvorena u petak, 24. lipnja, s početkom u 19 sati u Velikoj izložbenoj dvorani Gradskog muzeja u Požegi u Republici Hrvatskoj.

Na izložbi će se predstaviti četvero autora – *Vera Denge*, *Srdan Milodanović*, *Goran Kujundžić* i *Lea Vidaković*, koji kroz pojedinačne istraživačke projekte izgrađuju osobne jedinstvene opuse kao aktivne sastavnice aktualne umjetničke scene.

Izložbu će otvoriti profesorica povijesti umjetnosti *Olga Šram*, ravnateljica Moderne galerije Likovni susreti iz Subotice i stručna suradnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za likovne umjetnosti.

Izložba će se moći pogledati do 2. srpnja 2011.

Sat vremena prije otvorenja izložbe, od 18 sati, u požeškoj Gradskoj kući bit će predstavljena izdanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. (TŽ)

Osječko ljeto kulture od 29. lipnja do 16. srpnja

OSIJEK – Ovogodišnje 11. osječko ljeto kulture održat će se od 29. lipnja do 16. srpnja i na nekoliko mjesta u gradu ponudit će 26 kazališnih, glazbenih i likovnih programa.

Osim nastupa osječkih umjetnika iz HNK, Dječjeg kazališta i Umjetničke akademije, Osječko će ljeto kulture ugostiti kazališta iz Zagreba, Splita, Rijeke, Virovitice i Šibenika.

Priredba počinje 29. lipnja, na Dan zaštitnika grada sv. Petra i Pavla, povratkom skulpture *Branka Ružića* »Grupa građana« na glavni osječki Trg Ante Starčevića i koncertom opernih arija osječkoga HNK.

UZ TREĆU OBLJETNICU »MATOŠEVE« ŽENSKE PJEVAČKE SKUPINE

Kontinuiran i odgovoran rad

Ovaj mali zbor zaslužuje riječi hvale i treba mu pružiti svu potporu u nadi da će, možda već za sljedeću obljetnicu, od ženskog postati mješovitim zborom

HKUPD »Matoš« od svoga osnutka (17. siječnja 2008.) bilježi kronologiju svih aktivnosti ove udruge, što podrazumijeva i objavljivanje priloga o važnim događanjima u medijima. Na taj je način sve što je ova udruga do sada učinila ostalo trajno zapisano i dokumentirano.

U posljednje je vrijeme bilo dosta riječi o Matoševim folklornim nastupima, posebice o dječjem folkloru, što je dobar znak za budućnost udruge, a ovom prigodom želimo zabilježiti jedan mali jubilej tihih pregaoca, koji čine sve da bi ovo društvo opstalo i onda kada se suočava s raznim krizama.

PRVA SLUŽBENA PROBA

U petak, 17. lipnja, navršava se treća obljetnica od kada je održana prva službena proba Matoševe pjevačke skupine, koju je tada činilo svega 6 žena. Prvotna je želja bila da od te skupine nastane mješoviti zbor, ali realnost je pokazala da je to ipak bilo pretenciozno. Ovakve ideje su teško ostvarive u ma-

lim sredinama, gdje je svrha života uglavnom rješavanje egzistencijalnih problema, a kultura i duhovnost nemaju značenje.

»Od samog nastanka naša je mala pjevačka skupina počela s pjevanjem na nedjeljnim misama i blagdanima i u uskoj je vezi s crkvom. Naš je zbor, dakle, ujedno i župni zbor crkve sv. Jakova. Do sada smo održali točno 300 proba na kojima smo obradili 145 crkveno-liturgijskih pjesama te 21 svjetovnu i umjetničku popijevku. Većina članica zbora nisu imale nikakva iskustva u skupnom pjevanju, pa je trebalo mnogo truda i strpljenja da se glasovi usklade, što je usporavalo i učenje novih pjesama. Uz to, moralo se postupno prelaziti s grlenog pjevanja po sluhu na kultivirano pjevanje i, po mogućnosti, bar dvoglasno. I kada bi se ostvarili vidljiviji rezultati, neka bi od pjevačica iz određenih razloga morala napustiti zbor, pa bi se opet krenulo skoro iz početka. Problem je, dakle, i u oskudnom broju članica zbora, što otežava i gotovo onemogućava višeglasno pjevanje. Sada je

u zboru aktivno 10 pjevačica, koje ne samo da pjevaju, nego se brinu i o uređenju i održavanju crkve, kao i organiziranju raznih aktivnosti u Matošu. To su: *Silvija Nikolin, Jasminka Klinovski, Andrijana Novosel, Marija Kovačev, Vilma Tomić, Tonka Šimić, Magdalena Klinovski, Kata Pelajić, Ružica Vađina, Anka Bujak*, a povremeno nam pomažu *Erka Obadov i Željka Vađina*, koja je ujedno članica Mostonge u Baču. Jedno su vrijeme u zboru pjevale i *Evica i Jela Bartulov*. Za Božić nam se pridruži i nekoliko muških pjevača, što uz pratnju četiri tamburaša ili orgulja zna biti vrlo atraktivno. No, dalje od toga nismo išli«, kazala je ovom prigodom članica zbora i tajnica Matoša Tonka Šimić.

REDOVITI, KONTINUIRANI I SUSTAVNI RAD

Ono što je za svaku pohvalu zasigurno je redoviti, kontinuirani i sustavni rad, kao i ustrajnost i volja da se učini nešto dobro, ne samo za udruhu, nego i za župu, Plavnu i cijelu našu za-

jednicu. Ova ženska pjevačka skupina, osim nastupa na godišnjim skupštinama i koncertima udruge, nastupila je na IV. i V. festivalu marijanskog pučkog pjevanja u Bačkom Monoštoru, a pjevala je prošle godine na sv. misi na hrvatskom jeziku u Selenči u povodu Žalosne Gospe, zaštitnice Slovaka iz Selenče. Najveći je uspjeh ovoga zbora nastup koncem prošle godine na koncertu »Impresije iz zavičaja – iz glazbenog opusa Josipa Andrića« u Gradskoj vijećnici u Subotici, u organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao i na istom takvom koncertu upriličenom ove godine u okviru trećih po redu Dana A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića u Baču. Ipak je najvažnija zadaća ovoga zbora predstavljati djela *Josipa Andrića*, što je za sada još uvijek više želja i težnja, nego ostvarenje. U svakom slučaju, ovaj mali zbor zaslužuje riječi hvale i treba mu pružiti svu potporu u nadi da će, možda već za sljedeću obljetnicu, od ženskog postati mješovitim zborom.

Zvonimir Pelajić

»HRVATSKA RIJEČ« PRIREDILA KNJIŽEVNI SUSRET S LAZAROM MERKOVIĆEM

Kroničar života

Od 1946. Merковиć kao publicist, kao novinar, kritičar, esejist, kao pjesnik, romanopisac, urednik časopisa i onaj koji okuplja mlade oko sebe, ustrajno kroz cijeli svoj vijek daje jedan nezaobilazan znak o sebi u ovom prostoru, znak književni, jezični, nacionalni, ljudski

O bilježavajući 85 godina života i 65 godina stvaralačkog rada i djelatnog prisustva na stranicama »Hrvatske riječi« novinara i književnika Lazara Merkovića, naša kuća priredila je u Gradskoj knjižnici sa svojim najstarijim suradnikom prigodan susret i razgovor. »Lazar Merković je 6. travnja 1946. objavio svoj prvi tekst u Hrvatskoj riječi, a godinu dana kasnije u beogradskoj Mladosti 1947. svoj prvi književni tekst. Od tada Merković kao publicist, kao novinar, kritičar, esejist, kao pjesnik, romanopisac, urednik časopisa i onaj koji okuplja mlade oko sebe, ustrajno kroz cijeli svoj vijek dao jedan nezaobilazan znak o sebi u ovom prostoru, znak književni, jezični, nacionalni, ljudski«, rekao je Milovan Miković.

KRONIČAR

Odgovorna urednica Hrvatske riječi Jasminka Dulić posebno se osvrnula na kroničarski rad Lazara Merkovića. Tijekom svog života na oko 40.000 kartica kontinuirano, ustrajno i svakodnevno je bilježio najvažnije događaje u Subotici. Njegovi kronološki zapisi objavljuvani su i danas se objavljuju u mnogim lokalnim medijima, kao i u rubrici Ljudi, vrijeme, događaji Hrvatske riječi. Dulićeva je istaknula da ova kronologija za hrvatsku zajednicu ima i posebnu vrijednost.

»Danas imamo raširen stav o tome kako se hrvatski jezik nikada nije govorio na ovim prostorima i zbog toga postoji manji ili veći otpor prema informiranju i obrazovanju

na hrvatskom jeziku, ali činjenice koje netko sačuva, zapiše i one se objave, ipak svjedoče kako to nije istina«, rekla je Jasminka Dulić te istaknula kako je kronologija dragocjena ne samo radi proširivanja vlastitog znanja već i zbog upoznavanja s time tko smo i što smo, jer bez poznavanja povijesti i formiranoga vlastitog nacionalnog bića ne može se poštovati niti onaj drugi. Ona je dodala kako Merkovićeva kronologija pokazuje i kako su se »građanski život i kultura razvijali ne od jučer u ovome gradu i bili prisutni i dugo prije nas«.

O kronologiji je govorio i povjesničar Stevan Mačković, direktor Historijskog arhiva u Subotici. »Danas, u ovo doba demokracije kada više nema onoga što bi zvali službene odobrene istine odnosno povijesti, niti na nekoj višoj razini a niti našoj lokalnoj, čini mi se da je to upravo pridonijelo da ima puno malih pojedinačnih povijesti, pojedinačnih historija. Kao da je svaki narod, narodnost, etnička grupa pokušala pronaći svoju istinu, svoju povijest koja uvijek ne mora biti povezana ili uklopljena u širu sliku. Koliko je to dobro ili loše ostaje nama da sudimo, ali mislim da nekakva buduća pokoljenja neće imati previše lijepu sliku o svemu tome zato što su zanemarene međusobne veze, preplitanja kakav je život sam po sebi. Izvlačenje iz nekakvog šireg okvira čini mi se da vodi samo uskom gledanju koje nikako ne može biti točno. Upravo ova kronologija koju smo imali priliku pratiti i čitati

bilježi upravo ono što bi trebalo biti i šire i opće. To je jedna od njenih vrijednosti«, istaknuo je Mačković te izrazio očekivanje kako će ti kronološki zapisi, sada na karticama, jednoga dana biti publicirani i tiskani.

RAD – VELIK I NEMJERLJIV

Ističući kako je i sam prije sedam godina započeo istraživanje subotičke prošlosti, direktor Gradske knjižnice Dragan Rokvić rekao je kako je rad koji je Merković uložio bilježeći događanja nezamislivo velik i nemjerljiv, te da je on ostavio neponovljiv trag na jednu cjelokupnu generaciju zato što je otvorio perspektivu koja nije postojala kao jasna pisana dokumentacija i trag o gradu. Navodeći da je Subotica jedan od rijetkih gradova u regiji koji nema svoju uređenu, sistematiziranu i objavljenju povijest grada, osim prije 120 godina napisanu Ivanyijevu knjigu »Istorija grada«, on je rekao kako je Merković jedini koji je gradu koja se odnosi na 20. stoljeće sistematizirao i objavio, te su zahvaljujući njemu te činjenice poznate. Rokvić je istaknuo da unatoč onima koji povijest Subotice vole posmatrati poput arhipelaga u kojemu zasebno stoje ne dodirujući se različite nacionalne zajednice, djelo Merkovića govori upravo suprotno. »Moguće je da mi ovdje nalikujemo arhipelagu,

ali nije moguće da se mi ne poznamo i ne razumijemo. Sasvim je moguće čitajući njegovu kronologiju doći do zaključka da smo susjedi, da smo prijatelji, da je naša povijest naša zajednička povijest, da ovdje ne postoje nikakve granice, nisu to niti kvartovi, niti prezimena, nije to niti govor, niti jezik - sve je to kod prof. Merkovića smješteno udobno i raširilo se na stranicima njegove kronologije«, rekao je Rokvić ističući, kako je kronologija osobito važna za razumijevanje rigidnog komunističkog ozračja, koje je Merković uspio mladima objasniti, i približiti značaj onoga što se dešavalo u gradu od 50-tih godina na ovamo. »Kod njega u kronologiji zabilježeni su prvi kolor televizori, prvi Omladinski festival, zabilježio je smrti i ukope znamenitih ljudi, vremenske nepogode, i napravljeno je sve ono da mi danas možemo njegovu kronologiju čitati kao jedno štivo uzbudljivije od najuzbudljivijeg triler romana.«

O književnom radu, druženjima i razgovorima s Lazarom Merkovićem govorio je novinar i književnik Zvonko Sarić, a Milovan Miković je govoreći o Merkovićevom plodnom prevodilačkom radu i naveo kako većina prevedenih tekstova s mađarskog jezika još uvijek stoje neobjavljeni.

S. Mamužić

KOPRODUKCIJA OSJEČKOG DJEČJEG KAZALIŠTA BRANKA MIHALJEVIĆ I HRVATSKOG DOMA VUKOVAR

Priče Balinta Vujkova na sceni u Hrvatskoj

Po motivima narodnih priča iz zbirke »Zlatni prag« sakupljača Balinta Vujkova, dvije hrvatske kazališne kuće realizirale predstavu »Tajna Krpen kralja«

U travnju ove godine na sceni Dječjeg kazališta Branka Mihaljevića u Osijeku premijerno je izvedena predstava »Tajna Krpen kralja« nastala po motivima narodnih pripovijedaka iz zbirke »Zlatni prag« sakupljača i književnika Balinta Vujkova iz Subotice. Predstava je rađena u koprodukciji osječkog Dječjeg kazališta i Scene Martin Hrvatskog doma Vukovar.

Autorica teksta, dramaturginja Lada Martinac-Kralj ističe kako ju je riznica Balinta

Vujkova potaknula na pisanje teksta koji s jedne strane zadržava osnovna obilježja narodne priče kao vrste (proročanske riječi, putovanje sa svladavanjem prepreka), a s druge senzibilitetu današnje djece nudi čvrst fabulativni konstrukt (djeca su na njega naučena upijanjem filmskog medija) koji je natopljen etničkim karakteristikama slavonskog kraja. »Tajna Krpen kralja« igra se i sa samom prirodom kazališta i pripovijedanja. Dva naratora – muški i ženski – pričaju priču

o Krpen kralju, ali su i njezini sudionici. Tako oni, koji ustvari znaju sve, na trenutke izgube identitet i postanu lica koja sudjeluju u kazališnom činu, a lica koja su dio kazališnog čina 'bore' se za svoju priču komentirajući pripovjedače kao nužno zlo. U ovom nadmetanju komika i igra nalaze svoje izvore, a uvjetnosti se zbrajaju ne opterećujući buduću predstavu kompliciranim prostornim rješenjima, nego nude mašti svu moguću nadogradnju.

Predstavu »Tajna Krpen kralja« režirao je Lawrence Kiiru, Kenijac koji već godinama živi i radi kao redatelj i scenarist u Hrvatskoj.

»Proveo sam lijepo djetinjstvo u jednom malom kenijском selu i tamo prisustvovao brojnim priredbama na kojim su maskirani seljaci često znali na malom seoskom trgu svima nama pripovijedati basne, bajke, legende i mitove mog naroda«, zapisao

je u povodu predstave redatelj Lawrence Kiiru. »Očarale bi me prekrasno izrađene maske i divio bih se kretanjima, plesovima, zvukovima, glazbenim improvizacijama i duhovitom pripovjedačkom umijeću tih pučkih umjetnika-kazivača (u Africi ih nazivaju griotima!). Uočio sam da i u vašim bogatim krajevima djeca mogu nekad prisustvovati sličnim priredbama. Kazališnom magijom smo, glumci ovog kazališta i ja, pokušali ispričati ovu lijepu priču o tajni Krpen kralja«. Glazbu je skladao Ivica Duspara, scenski pokret Žak Valenta, kostimograf i scenograf je Boris Sekulić, koji je osmislio i maske, a u predstavi su nastupili glumci osječkoga kazališta Ivica Lučić, Areta Ćurković, Mladen Vujčić, Đorđe Dukić, Aleksandra Colnarić, Snježana Ivković i Tihomir Grljušić.

D. B. P.

ODRŽAN SLAVONICA ART FEST U ERDUTU

Zavod prikazao svoju djelatnost

stvenog, stalnog – široka, bogata, snažna ljepotom Vojvodina plijeni.

Čovjek ovdje pronalazi pribježište, sklonište, utočište i kad se s okolicom, prirodom saobrazi, živi u njoj, od nje za nju, spoji, u toj harmoniji nastaju

ovakva mjesta kao što je imanje slikara i skulptora Branka Marića, gdje se 11. rujna održao Slavonica art fest, treći put u Erdutu, na kojemu je Marić obraćajući se nazočnima, a bilo ih je više stotina, istaknuo radost zbog prvog sudjelovanja na festivalu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice, ne zaboravljajući naglasiti

kako članovi udruge Slavonica art Erdut »kao i svake godine žele provesti ugodne trenutke s glumcima, likovnim umjetnicima, glazbenicima, gospodarstvenicima i političarima te još jednom naglasiti cilj udruge, a to je poticanje i osnaženje svih oblika stvaralaštva gdje god da ono nastaje i doprinosi našoj nacionalnoj, društvenoj i kulturnoj zajednici«.

Prve su se godine festivala, 2009. godine, predstavili umjetnici glumci svojim ostvarenjima, sljedeće likovni umjetnici, a ova je godina posvećena glazbenom stvaralaštvu. Predstavila se skupina bubnjara, studenti pjevači i zbor Umjetničke aka-

demije iz Osijeka, KUD iz Aljmaša, tamburaški orkestar, glazbenik Igor Belamarić (gitara), tenor Josip Paulić, a specijalni je gost bio roker Dado Topić.

Osim Zavoda koga su predstavljali ravnatelj Tomislav Žigmanov i Katarina Čeliković, koji su prikazali djelatnost Zavoda na festivalu, svoje su radove (slike i rukotvorine od slame) prikazale i slammarke predvođene Jozefinom Skenderović, Ivan Puković se predstavio rakijama od marelice i dunje vlastite proizvodnje, a djevojke obučene u bijelu šlingom ukrašenu bunjevačku nošnju s ponosom su pokazivale papuče zlatom vezene.

M. K.

IZLOŽBA U POVODU DANA DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

»100 godina Duje Balavca«

Splitski satirični list utemeljen je 1908. godine i izlazio je sve do početka I. svjetskog rata

Piše: Dražen Prčić

ričnom časopisu, njemačkom 'Simplicimusu'. Sve se to može zahvaliti nekolicini tadašnjih mladih splitskih intelektualaca, koji su vrativši se sa studija iz inozemstva potaknuli kulturni život grada odlukom za pokretanjem domaćeg, gradskog satiričnog lista. Sastajući se na tzv. 'splitskom stolu mudraca', Emanuel Vidović, Ivan Meštrović i glavni i odgovorni urednik Ante Katunarić, »krojili« su u to vrijeme, na svoj duhoviti način, gradsku politiku. 'Duje Balavac' je isprva poživio četiri godine (1908.-1912.), a potom svoj život sporadično izlazeći nastavio od 1921.-1923. godine, izašavši u ukupno 22 sveska. Financirao se dijelom osobnim ulaganjima njegovih osnivača, dijelom od marketinške dobiti od objavljenih reklama, a zanimljivo je istaknuti kako je puno njegovih primjeraka sačuvano do današnjeg dana, jer ga je imala svaka kuća koja je 'držala do sebe'. Također, prigodno su ukoričeni u kompletu svi brojevi, koji i danas pružaju specifičan, satiričko-kritički uvid u vrijeme Splita s početka prošloga stoljeća.

Jedna od pratećih manifestacija obilježavanja Dana državnosti i 20. obljetnice neovisnosti Hrvatske, bila je i izložba »100 godina Duje Balavca« posvećena vremenu Splita s početka prošloga stoljeća i skupini mladih intelektualaca koji su pokrenuli istoimeni satirični list. Na stranicama »Duje Balavca« su na duhovit način nastojali kritizirati tadašnju vlast, ljude na visokim gradskim pozicijama i sve društvene anomalije njihovog vremena.

TEMATSKA IZLOŽBA

Otvarajući ovaj zanimljivi jednodnevni izložbeni postav, generalna konzulica RH u Subotici Ljerka Alajbeg je naglasila njegov značaj za očuvanje kulturne baštine u domeni satire i karikature, očuvanih na stranicama ovoga splitskoga časopisa i dodala, kako je ove godine u sklopu obilježavanja predstojećeg Dana državnosti Republike Hrvatske u Subotici, uz postojeću izložbu, organizirana i kazališna predstava »Bez trećega« koja će biti prikazivana u Subotici, Somboru, Kikindi i Zrenjaninu.

Voditeljica splitske podrž-

nice Matice iseljenika Branka Bezić Filipović, koja se bavi održavanjem nacionalnog i kulturnog identiteta Hrvata izvan domovine, svake godine organizira jednu malu turneju u povodu Dana državnosti RH tijekom koje posjeti susjedne države - Srbiju, Crnu Goru i Makedoniju.

»Ove godine turneju započnemo u Srbiji ovim jednodnevnim postavom tematske izložbe o stogodišnjem jubileju splitskog satiričnog lista 'Duje Balavac', a nastaviti ćemo je u Bitoli i Kotoru.

22 BROJA LISTA

Želja nam je bila približiti Split kakav je bio prije stotinu godina i dočarati ga zbilja autentičnim fotografijama njegovih lokaliteta i ljudi koji su ga svojom posebnosti, kroz ovaj satirični list, na specifičan način proslavili.

Autorica izložbe i voditeljica kulturnih djelatnosti u knjižnici »Marko Marulić« u Spitu Ingrid Poljanić iscrpnije je pojasnila neke detalje vezane uz nastanak i izlaženje časopisa, koji je na duhoviti način bilježio splitska događanja s početka prošlog stoljeća.

»Satirični list 'Duje Balavac' je prvi humoristični časopis u Splitu, gradu koji ima dugu tradiciju humora i satire, kao nezaobilaznog elementa svoje svakidašnjice. Uz nastojanje očuvanje kulturnog identiteta i nacionalne baštine, izložba ima za cilj pokazati duboku ukorijenjenost svega onoga što se na početku prošlog stoljeća radilo u Splitu i njegovu ukorijenjenost u europsku kulturu i pokrete koji su se u isto vrijeme zbivali na njenim prostorima. Kvalitetom tematskog i grafičkog uratka, 'Duje Balavac' je vrlo sličan tadašnjem najčuvenijem europskom sati-

Ingrid Poljanić, Ljerka Alajbeg i Branke Bezić Filipović

Otkrivene dvije stare slike u župnoj crkvi u Plavni

Završetak ovogodišnjeg uskrsnog vremena u Plavni će ostati zapamćen po nesvakidašnjem događaju, koji se zbio uoči svetkovine Duhova. Pripremajući podlogu za oslikavanje župne crkve majstori su, skidajući naslage sa zidova, slučajno pronašli jednu, a potom još jednu svetačku sliku s obiju strana u središtu crkve. Stariji se župljani sjećaju kako je na zidovima ove crkve nekada bilo više

slika, ali su one prelićene i nitko više nije niti slutio da će se ponovno pojaviti.

Na blagdan Duhova, 12. lipnja, svečano je misno slavlje u župnoj crkvi sv. Jakova bilo u znaku ovog neočekivanog otkrića, a vjernici su, iznenađeni događajem, željeli što prije saznati o čemu se zapravo radi.

Vlč. Josip Štefković i članovi Pastoralnoga vijeća još ne žele komentirati ovo otkriće, dok se ne utvrde precizni detalji o pronađenim slikama, njihovu autoru, vremenu nastanka i razlogu prelićavanja ovih radova. U svakom slučaju slike su u relativno dobrom stanju, a za sada se može zaključiti, prema simbolici na slikama, da se radi o sv. Apoloniji, djevici i mučenici iz III. stoljeća i sv. Stjepanu, prvom Isusovom učeniku koji je bio okrunjen mučeničkom krunom.

O autoru ovih radova *Andriji Latkoviću*, kao i o vremenu nastanka slika i drugim pojedinostima javnost će biti u najskorije vrijeme upoznata

Z. P.

Seminar »Kako pomoći svome djetetu«?

Seminar je namijenjen roditeljima koji imaju poteškoće s djecom, bez obzira na dob djeteta, a proizlazi iz prakse individualnog rada s roditeljima koji su tražili pomoć za svoje dijete. Problemi mogu biti različiti: nemir ili neprestani plač kod male djece (npr. beba ne može spavati ili vrišti po noći), hiperaktivnost, neposlušnost, odbijanje autoriteta, agresivnost i nepri-

hvatljivo ponašanje kod kuće ili u školi, loša koncentracija, strahovi, pomanjkanje samopouzdanja, ovisnost o računalu i igricama, neizvršavanje obveza, grubost prema roditeljima ili braći, ispadi u pubertetu, opijanja, konzumiranje alkohola, droge, bijeg od kuće i dr. Seminar je pogodan i za sve koji rade s djecom (odgojitelje, nastavnike, vjeroučitelje, pedagoge...), jer pomaže cjelovitom razumijevanju djeteta koje ima poteškoće i nudi konkretne upute za pomoć.

Seminar obuhvaća sljedeću tematiku:

- Težina roditeljske odgovornosti;
- Čovjekova duhovna dimenzija i njezine zakonitosti;
- Što se događa u duhovnom području djeteta od trenutka začeća do danas, i kako se to manifestira?
- Kako utjecati na duhovno područje djeteta?
- Kako pomoći djetetu (konkretne upute)?
- Duhovna dimenzija odgoja;
- Primjeri iz prakse.

Voditeljica seminara je Katarina Ralbovski, odgojiteljica i teologinja s dugogodišnjim iskustvom rada u Centru za duhovnu pomoć u Zagrebu.

Mjesto: Vjeronaučna dvorana župe sv. Roka u Subotici

Vrijeme: 20. i 21. 6. od 18 do 21 sat.

Molimo sve zainteresirane da potvrde dolazak osobno u župi ili na telefon: 024 554 896.

Sudjelovanje na seminaru je besplatno, ali očekujemo dobrovoljne priloge za pokrivanje putnih troškova voditeljici.

mons. Andrija Anišić

Proslavljen blagdan Sv. Antuna

Blagdan Svetog Antuna proslavljen je svečano u Srijemskoj Mitrovici svetim misama koje je predvodio župnik preč. *Eduard Španović*. Slavlje je nazočio veliki broj župljana. Na večernjoj svetoj misi uz župnika i kapelana vlč. *Maria Paradžika* koncelebrirao je i grkokatolički srijemskomitrovački župnik vlč. *Zinovij Vovk*. U katedrali prepunoj vjernika najbrojnija su bila djeca, njih preko dvije stotine i pedeset. Na završetku misnog slavlja sva su djeca primila pojedinačni blagoslov.

Tijekom cijeloga dana pobožnost svetom Antunu obavljala se u crkvi i u župnom dvorištu u lijepo uređenoj sjenici. Nekoliko tisuća vjernika hodočastilo je tijekom cijelog dana - od ranih jutarnjih sati pa sve do večeri.

Dario Španović

Tradicija Nikinaca kroz stoljeća

Na blagdan Svetog Antuna Padovanskog u Nikincima je 13. lipnja svečanu svetu misu, uz nazočnost mnoštva vjernika, predvodio biskup srijemski mons. *Đuro Gašparović*. Misi su prisustvovali i ugledni gosti iz konzulata Republike Hrvatske, na čelu s konzulom savjetnikom *Antom Franjićem*. Tijekom dana, uz veliku misu održane su još tri mise. Bilo je prisutno više od tisuću vjernika i hodočasnika iz svih krajeva.

Nakon velike mise bio je upriličen svečani ručak, kako u samom župskom dvoru, tako i kod Mirka Paulića.

Pozivnica

Katolički list »Zvonik« poziva sve suradnike, prijatelje i podupiratelje na svetu misu u povodu 200. broja Katoličkog lista »Zvonik«. Misa će biti održana danas, 17. lipnja, u crkvi sv. Roka u Subotici s početkom u 17,30 sati.

Poziv bračnim parovima

Srdačno pozivamo sve koji slave sljedeće godišnjice braka:

5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50!

Oni koji su već proslavili 50. obljetnicu braka mogu dolaziti na slavlje svake godine. Dakle, očekujemo i one koji slave 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62... god.)

NA SLAVLJE SU POZVANI svi koji slave navedene obljetnice braka a: vjenčali su se u crkvi sv. Roka sada žive na području župe sv. Roka iako nisu ovdje vjenčani dolaze u ovu crkvu, premda nisu tu vjenčani i ne pripadaju teritorijalno ovoj župi.

Molimo sve koji spadaju među navedene slavljenike, da se jave u župni ured sv. Roka bilo osobno, bilo na tel. 554-896, radi evidentiranja i lakše organizacije.

NA NAMA JE DA ZAKORAČIMO

Krenimo na put u ime Božje!

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Prošli su veliki blagdani. Istočna Crkva nakon Duhova odmah drugi dan slavi Presvetu Trojicu. U tradiciji Zapada, to je blagdan Presvetoga Trojstva. Nekom će se činiti čudno da se u ovoj rubrici često bavim razmatranjem o crkvenim blagdanima. Neka mi se ne zamjeri. Iz dana u dan susrećem oko sebe svoju braću i sestre u velikom vjerskom neznanju. Nisu za to krivi samo oni. A kako »Hrvatska riječ« nije u rukama samo pobožnih vjernika, imam povratne informacije kako su pojedini ljudi našli sebi »duhovnu hranu« upravo u ovom časopisu, u ovoj rubrici. Stoga se ispričavam onima koji smatraju ovaj tekst suvišnim. Ipak je nekom koristan.

Tako i ovaj puta, razmišljajući o najvećoj tajni kršćanske vjere, a temeljnoj, trebamo se suočiti i s objavom Jednog, a Trojedinog Boga. Teolog i profesor – a moj prijatelj – dr. *Tomislav Ivančić* to zna tako stručno, a običnim jezikom približiti, te često koristim u ovako teškim temama i njegove misli. Tako ću i ovaj puta, čitajući njegove tekstove, pisati ovo.

GDJE JE NAŠ CILJ I SNAGA NAŠEG ŽIVOTA

Ovaj blagdan nas upozorava gdje je naš cilj i gdje je snaga našega života, iz čega možemo razumjeti ljudski život i hod kroz povijest. Bog je jedan. To je prva istina kršćanske vjere. No taj jedan Bog je u tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Bog je jedan, ali trojstven. On je stalni proces, vrtlog savršene aktivnosti u kojoj Bog Otac savršeno sebe spoznaje i tu spoznaju izgovara te tako odvijeka rađa svoga jedinorođenoga Sina, svoju izgovorenu riječ, svoj vječni Logos. Ljubav, pak, Sina prema Ocu i Oca prema Sinu stvara izlaženje nove osobe koja je njihov poljubac i njihov zagrljaj, njihova međusobna ljubav, Duh Sveti. Bog je dakle neizrecivo stvaralaštvo u kojem Bog Otac stvara i spoznaje, u kojem dakle radi, spoznaje i ljubi. Sin je Očeva spoznaja, a Duh Sveti je nova mi-osoba, Otac i Sin u jednome. Oduvijek je stvaralo probleme kako shvatiti da je Bog jedan, a opet trojica. Raznim usporedbama pokušalo se to dočarati. No sigurno je da se tajna Presvetog Trojstva ne da nikada do kraja protumačiti i spoznati. Kao što je voda u tekućem, plinovitom i krutom stanju, tako je i jedan Bog u Ocu, u Sinu, u Duhu Svetomu. Kao što je čovjek ostvaren u ocu, majci, djetetu, tako

Ovdje se ne radi ni o

kakvoj teoriji

nego o praksi.

To je stvarnost koja

se želi razliti našim

životom i stvoriti

nove mogućnosti

postojanja i

čovjekoljubivosti.

je i Bog ostvaren u tri osobe. Kao što je jedna melodija ostvarena u onome koji svira, u instrumentu i u notama, tako nekako možemo shvatiti da je jedan Bog ostvaren u trojstvu.

Čovjek je stvoren na sliku Božju, i to kao muško i žensko. Sveto pismo nam kaže na prvim stranicama Biblije da je Bog stvorio najprije Adama, muškarca, a onda od njegova rebra ili njegova srca stvorio ženu. Tek tada je bilo moguće novo čovječanstvo, jer se od Adama i Eve zajedno moglo roditi dijete. Kao što od Oca izlazi Sin, a u sjedinjenju Oca i Sina nastaje Duh Sveti, tako i iz Adama Bog stvara Evu, a iz njih dvoje stvara novog čovjeka, dijete. Tako je čovjek slika Božja, ne samo po besmrtnoj duši, ne samo po kvalitetama duha, nego i po toj, izvanjskoj vidljivoj stvarnosti i trojstvenosti. Zato je obitelj slika trojstvenoga Boga. Biblija objavljuje da je čovjek stvoren kao muško, žensko i dijete, kao što je i Bog trojstven, odvijeka postojeći. Bog dakle nije neki samotnjak, nije mirovanje, nego je naprotiv savršena aktivnost, međusobno darivanje, stalna nova akcija stvaralaštva, ljubavi i spoznaja, novih perspektiva. Isus kaže da njegov Otac stalno radi i da i on stalno radi. Bog je vrtlog djelovanja, spoznanja ljubavi i ostvarenja.

PO ISUSU KRISTU MOŽEMO DOĆI K OCU

Po Isusu Kristu možemo doći k Ocu. Možemo činiti djela koja je on činio, možemo biti tamo gdje je on, zajedno s njime u njegovoj slavi. Dopuštajući da Isusova riječ uđe u naše srce i naš um, mi dopuštamo Isusu Kristu da se u nama nastani. Bog Otac, gledajući svoga Sina u nama ljubi njega kao i nas i tako se Duh Sveti kao ljubav Oca i Sina razlijeva i u našim srcima i životima i u društvu u kojem živimo. Ovdje se ne radi ni o kakvoj teoriji nego o praksi. To je stvarnost koja se želi razliti našim životom i stvoriti nove mogućnosti postojanja i čovjekoljubivosti. Potrebno se u ovo udubljavati i moliti da Duh Sveti ostvaruje u nama tu stvarnost. Samo tako će nastati obnova društva, mogućnost blagostanja i spasa čovječanstva od navale terorizma, fundamentalizma, razarajućih atomskih bombi i negativnih ljudskih odnosa i ratova. Svetkovina Presvetog Trojstva zove nas da pođemo na nove putove mira i blagostanja. Novi putovi su otvoreni. Na nama je da zakoračimo.

PASTEL DE BELEM**Potrebni sastojci:**

300 g brašna
250 g margarina
sol i voda

Krema:

½ l mlijeka
9 žumanjaka
10 žlica šećera
1 žličica brašna
1 žličica gustina
2 šipke vanilije
korica limuna
2 žličice vanilin šećera

Priprema:

Pomiješati brašno, sol i vodu, napraviti glatko tijesto. Margarin podijeliti na 3 dijela. Razviti smjesu, staviti 1/3 margarina i uviti u rolu, pa zatim opet razviti i tako još dva puta. Umijesiti i ostaviti da stoji 20 minuta. Zatim sjeći masu na kvadrate od oko 2 cm debljine, pa ih staviti u modle.

Krema:

Žumanjke umutiti s šećerom, dodati cimet, limunovu koricu, brašno, gustin i ekstrakt vanilije, pa kuhati na pari. Zgusnutom kremom puniti košarice koje se zatim stavljaju u pećnicu i peku se na umjerenoj temperaturi dok se sasvim ne stegnu i ne stvori tamnija korica.

Ako vam ne ide pravljenje tijesta, uvijek možete kupiti gotovo lisnato tijesto i obložiti modlice!

RIŽA NA PORTUGALSKI NAČIN**Potrebni sastojci:**

250 g riže / 1 puding od vanilije ili drugog okusa po želji / 800 ml mlijeka / 2 vrećice vanilin šećera / 1 naranča / 1 limun / 100 g šećera / cimet

Priprema:

U posudu sa šećerom dodamo prah puding, vanilin šećer, cimet i dio mlijeka. Smjesu dodamo u uzavrelo mlijeko na štednjaku. Kada puding dobije određenu gustoću, sklonimo sa štednjaka i dodamo prethodno skuhanu i ocijeđenu rižu. Sjedinimo sastojke i dodamo sok i naribanu koru limuna i naranče

PORTUGALSKI SVINJSKI RAGOUT**Potrebni sastojci:**

1 kg svinjetine / 4 režnja svinjskih jetrica / 4 mala češnja češnjaka / 4 režnja luka / peršin, piment, papar, / 4 klinčića / 4 čaše crvenog vina / 4 žlice masti

Priprema:

Dva sata prije no što želimo meso ispeći, stavimo u zdjelu i prelijemo vinom. Kao začini marinade dodaje se sitno narezani luk, zgnječeni češnjak, papar, sol, piment, kosa ni peršin i klinčići. Meso se u toj marinadi češće prevrće. Nakon 2 sata svinjsko meso i jetra vade se iz posude, ocijeđe, izrežu na komade i peku na vrućoj masti. Kad se meso ispeče i dobije smeđu boju, prelije se marinadom i sve skupa ugrije.

PORTUGALSKA KUHINJA

SOPA DE PEDRA – juha od kamena

Portugalci će svaki obrok započeti juhom, a najpoznatija je juha caldo verde

Gusta juha sa sjeckanim krumpirom i kobasicama, pripravljena s maslinovim uljem.

Poznati po istraživačkim i osvajačkim putovanjima, portugalski su moreplovci pri povratku u domovinu, pokraj raznih dragocjenosti, obvezno nosili i najrazličitije začine, kako bi obogatili svoju kuhinju. Do tada neviđeni u Europi, crni papar, cimet, đumbir i čili ubrzo su se odomaćili u raznim europskim kuhinjama. Budući da su plovili na Daleki istok i u Južnu Ameriku, stizali su i egzotični proizvodi, kao što su čaj, riža i krumpir.

Portugalci će svaki obrok započeti juhom od kojih je najpoznatija caldo verde. Nemojte se začuditi ili naljutiti ako vas ponude juhom od kamena, Sopa di pedra, za koju se veže interesantna legenda. Naime, jednom je davno svećenik imajući samo kamen kao mogući sastojak, u želji da pripravi juhu, išao od vrata do vrata, moleći ljude za još samo jedan sastojak, skupio dovoljno da napravi ovu, danas čuvenu

juhu. Pokraj ove juhe tu je i juha od kruha i ribe.

Najtradicionalnije portugalsko jelo je chorizo a portuguesa, gulaš pripremljen od svinjskog i telećeg mesa, raznih kobasica i povrća. Jaretina se priprema ispod peke, tu je biftek s pečenim jajima u kojem Portugalci uživaju. Dimljeno meso, posebice pršut, naročito se ističe.

Blizina mora nije ostala bez utjecaja, tako da se portugalska kuhinja odlikuje bogatstvom morskih plodova, a sušeni slani bakalar, koji se može prirediti

na 1001 način, neizostavni je dio božićne trpeze.

Portugalska se kuhinja ne može zamisliti bez sireva. Naročito su poznati ovčiji sirevi, kozji te kravljji.

Portugalci su pravi majstori u spravljanju kolača, pa se jednostavno ne možete odlučiti koji je od kojeg ukusniji. Kolači su se ranije pravili u opatijama, tako da su i nazivi sukladni mjestu nastanka: nebo, opatovo oko, opatičin pojas....

Ne smijemo zaboraviti najčuleniju slasticu, a ime joj je pastel de belem. Ovo je tra-

dicionalna slastica Portugala... Priča kaže kako je recept za ove male tortice prvotno bio tajna koja je čuvana skoro 200 godina i koju su navodno znale samo tri osobe. Prvi kolačići su se pravili iza zatvorenih vrata, u tzv. »tajnom uredu« (oficina do segredo), i proces je trajao dva dana. Danas se mogu naći u baš svakoj slastičarni Portugala, a i u nekim španjolskim.

Kraj je dana najljepši uz zvuke emotivne, tužne, nostalgичne fado (sudbina) muzike i čašicu čuvenog porta, ili nekog drugog laganog vina karakterističnog bukea.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

- Sir koji želite naribati zamrznete na 25 minuta, tako će ga biti lakše naribati
- Kad pečete palačinke koristite manju količinu šećera u tijestu, pa će biti brže pečene
- Uvenulo povrće namočite u dvije šalice vode sa žlicom octa, to će mu vratiti živahnost

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

Pedijatrija, Ginekologija, Urologija, Neurologija, Gastroenterologija
Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest

Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Eilman-Radiotalsna kirurgija
Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Bioptron, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica

Poliklinika za vašu obitelj

	PRISTAŠA IRACIO- NALIZMA	SVETAC ZASTITNIK ZALJUB- LJENIH	OPERNA PJEVAČICA BOLJKO- VAC	SREDIŠTE	STO META- RA CET- VORNIH	KALIJ	NEODLA- ZAK	VRUČINA S VELIKIM POSTOT- KOM VLAGE	NAŠ POK. GLUMAC	VJEŠTI POLEMICA- RI, ERISTI- CARI	ISTARSKI GLAZBENIK (ORIH, ORIH)	PRKOSNO, INATLJIVO	ČU, ČEŠ,
NAŠ NAJBOLJI SKIJAŠ													
POKLONIK RAVEA						NAPOJ "SISTEMS NETWORK ARCHI- TECTURE"							
STRIP- JUNAK FORD					VRATNICA GOLA								"ISTOK"
STOTI DO EURA ILI DOLARA					NAVLAŽITI RODOM								
ATAHUAL- PA ILI MANCO CAPAC					AMERIČKA GLUMICA, JENNIFER DOJAM U BOSNI								SJEVERNO- ATLANTSKI PAKT
LUČKI GRAD U JAPANU (anagram: UROTA)						CRNI ZA- BAVLJAC S HTV OLAF THON							
NIKAL			SUDIONIČ NEKOG DOGAĐAJA	RADNIK ZA TOKARILI- COM MARLJI- VOŠT						OKRUGLO SLOVO NADRA- ŽUJUĆE SREDSTVO		AUSTRIJA SLIKA GOLOG TIJELA	
INDOKINEZ IZ ANAMA						SLIKAR TOMISLAV PETRANO- VIC	ZAPADNI MONGOL, OJROT ZRAČNI BALONI						
RIMSKA PEDESE- TICA		KONJSKI BRZOHOĐ BLAGDAN 1. STUDE- NOGA				ZRIKAVO, SKILJAVO							
POLUOTOK S PULOM						VEZNJAK JEDINICA SNAGE							SKLADBA TIPA CARMINE BURANE
... ILI NIŠTA				ČINITI LOŠIJIM BOSANSKI ČAVLI								KALIJ TIJELO U OBLIKU CIGLE	
CRtica U PISANJU					SPRINTER BOLDON KEMIJSKI ELEMENT (ZNAK: Y)				SLIKARICA KRIZMANIČ TLO, ZEMLJIŠTE				
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	SUMPOR POSVUD, SVUDA		USAN ILI NARVAL SUBMOLE- KULARNA ČESTICA			"STATION" GLUMICA VILENICA				V, N POK. FRANCUSKI SINEAST, JACQUES			
ZENINA SESTRA, SVASTIKA						POTVRDA, ATEST NAJTANJE SLOVO							
LUJEČNIK ŽIVOTINJA										RIJEČNI OTOK NEODIM			
SPOJNI ŽLIJEB (MNOŽ.)						NEDJELO ATENTA- TORA "EAST"							
SALVARE							PJEVAČICA COLONJE						

dvica kosteljič, rave, spirine, alan, stativa, cent, narositi, inka, aniston, ojaru, anlimon, ni, tokar, o, a, anamit, oirat, l, kas, razroko, istra, vezist, sve, kvariti, k, tire, ato, anka, s, kit, stn, vn, svast, ateslat, velerinar, ada, utor, i, atental, dimije, indira.

RJEŠENJE KRIŽALJKE:

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamužić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vuković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Slavko Žebić

Duhovi su blagdan u katoličkom svijetu, kojemu se u Gibarcu uvijek poklanjala dužna pozornost. Uvijek koncem svibnja ili početkom lipnja, kada su poljoprivredni radovi u tijeku, no Gibarčani nikada nisu radili na Duhove, niti sutradan, na drugi dan Duhova, ili »Dova«, kako smo to govorili u Gibarcu. Ove godine taj se nadnevak poklonio s blagdanom Sv. Antuna Padovanskog, Portugalca rođenog u Lisabonu koji je prišao franjevcima i uzeo ime Antun. Umro je u Padovi 13. lipnja 1231. Vrlo brzo je beatificiran i štovanje mu se raširilo, pa mu franjevci grade crkvu u Padovi u koju su njegovi posmrtni ostaci prenijeti 1263. godine. Također je 13. lipnja i nadnevak rođenja našeg susjeda A. G. Matoša (Tovarnik, 1873.), koji će ostati upamćen kao pjesnik, književnik i intelektualac, a koji je umro vrlo rano, 1914. u Zagrebu.

Ove godine nadnevak se poklopio i sa svetkovinom Marije Majke Crkve, koju su hrvatski vjernici oduvijek štovali i proglasili kraljicom Hrvata. E, taj ponedjeljak, drugi dan Dova, dugi je niz godina bio namijenjen vađenju majeva. To je običaj kojega su stari Gibarčani preuzeli od Donau Švaba, jer i prvobitni naziv glasio je majbaum, što je na ovim prostorima izgovarano kao majban, majpan, majalos ili majevi, kako smo to zvali mi u Gibarcu. Istražujući ovaj običaj u Gibarcu žene koje pamte vrijeme između dva rata i

Drugi dan Dova

ratnu 1941. godinu rekly su da su i u njihovo vrijeme sađeni majevi, a *Vikica Žebić* sjeća se baš te 1941., kada se na maj ispred Andrinog bircuza popeo *Marko Pinterović*, zvani *Vrag Marko*, da skine bocu vina... Običaj je nastavljen i poslije rata, no na ovim prostorima polako pada u zaborav, jer većina je Nijemaca protjerana, a s njima i običaj. Njegovali su ga još Slovaci u Šidu, mi u Gibarcu, gdje se zadržao do polovice 80-tih, a kada su Gibarčani protjerani od 1991. do 1995. i danas raseljeni diljem Lijepe Naše u 66 gradova i sela, primijetio sam taj običaj ovdje u Jelisavcu i selima oko Našica, gdje žive Slovaci. To vam je običaj sadnje visokih, ravnih stabala bagrema, jer mi u Gibarcu nismo imali graba, kojega grupa mladića uoči 1. svibnja sadi ispred kuće domaćina koji ima djevojku za udaju, ali i ispred kuća viđenijih Gibarčana, pa smo mi redovito sadili maj kod *Zuke*, šefa mjesnog ureda, *Mariška*,

zastupnika u parlamentu, *Slavka Matejinog*, predsjednika sela, *Nikole*, predsjednika NK-a, ali i kod vlač. *Tome Takača*, koji je u Gibarcu bio upravitelj župe dvadesetak godina, pa i birtaša *Pere*, koji je imao dvije kćeri, ali u bircuzu smo uvijek završavali ovu radnju. U Gibarcu smo majeve vadili uvijek na drugi dan Dova i to je bio praznik za čitavo selo, jer običaj je okupio i mlado i staro, momci su išli selom u pratnji tamburaša, a svaki je domaćin častio narescima, kolačima, rakijom i vinom. Sjećam se još kao osmoškolac, majeve su vadili *Marin Kalin* i njegovo društvo, poslije *Mata*, njegov brat sa svojim društvom, pa *Slavko Martinov* i njegova klapa i tada se već pojavljujemo mi. Sadili smo i vadili majeve nekih 6, 7 godina, no, društvo se mijenjalo, jer jedni su odlazili u vojsku a drugi su se ženili. Mislim da ću se sjetiti svih sudionika, jer bili su tu: *Stipa Kozarev*, *Iva Jolov*, *Đuka Batakov*, *Relja*, *Bajcek*, *Gele*,

Janković, *Stipa Krstićev*, *Stipa Antunić*, *Mata Mađarčev*, *Mata Barišćev*, *Šemsa*, *Stipa Orozov*, *Martin Đurin* i neka mi oprostite oni koje sam izostavio. Na fotografiji iz 1969. godine su: *Đuka Batak*, *Đuka Manojlin*, *Žebe*, *Šemsa*, *Relja*, *Stipa Orozov* i *Brka* u dvorištu *Slavka Matijinog*. I tako od kuće do kuće, tambure zvone, a vino teče potocima. Tko to da zaboravi!

Sjećam se, najčešće su nam svirali naši, gibarački tamburaši – *Andrija Šolda*, *Mića*, *Mirgeš*, *Mata Andrin* i *Boža*, violinist bez premca, a poneki puta *Šidani* ili *Sočani*. Jedanput čak i *Kukujevčani*, a iz godine u godinu bilo je sve ljepše. Pjevalo se, igralo kolo, 'prašili' smo bečarac i svatovac, pa su i djevojke znale okrenuti glavu na našu stranu. Onda smo se počeli ženiti polovicom 70-tih, a ovaj lijepi običaj nastavili su mlađi, Bogu hvala, i tako sve do polovice 80-tih. Kada sam već gotovo zaboravio na majeve, vraćao sam se jednoga ponedjeljka sa službenog puta u Zemun, a u Gibarcu prometna gužva. Tek kada sam primijetio da sredinom ceste ide grupa mladića, svakom boca u ruci, a prate ih tamburaši, shvatio sam – pa to je drugi dan Dova. Prepoznao sam *Majkinog*, *Marka Užarevog*, *Đuku Lekinog*, *Reljinog* brata, *Željku Mutavdžić* i *Baju Ducinog* i ponovno mi je bilo drago da ovaj lijepi običaj nastavljaju neki novi klinici, da duh drugoga dana Duhova i dalje živi u Gibarcu.

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:
SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.
POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SVRŠETAK ŠKOLSKE GODINE U OŠ »IVAN MILUTINOVIĆ« U SUBOTICI

Bilo je veselja, ali i tuge

U posljednja dva tjedna u OŠ »Ivan Milutinović« u Subotici veoma je veselo. Učenici koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku pokazali su svojim roditeljima, prijateljima, rodbini i budućim prvašima što su naučili u ovoj školskoj godini.

Prvi su se pokazali prvašići i zadivili sve nazočne. Oni su imali zadatak predstaviti budućim prvašima što se sve nauči u školi, kao i pokazati svojim roditeljima što sve znaju. Bilo je veoma veselo, čak su i predškolci zaplesali s njima.

Zatim je uslijedila završna svečanost drugog razreda. Učenici

koji pohađaju glazbenu školu su svirali, dok su neki drugi recitali i plesali. I kod njih je bilo zabavno i veselo.

Na kraju su se naši četvrtiši završnom svečanošću oprostili od svoje drage učiteljice Zorice. Ovdje je bilo i smijeha i veselja, ali i tuge zbog rastanka i odlaska u peti razred.

Nadamo se da će vam ove slike dočarati bar dio atmosfere koja je vladala u našoj školi, ukoliko niste i sami sudjelovali u njoj!

UČENICI

CRTANI FILMOVI NEKAD I SAD

Radionica u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu

Svakodnevno se susrećemo s nasiljem među djecom. Za većinu nas to je strašna pojava. Sve češće tuče među dječacima, čupanje kose i guranje među djevojčicama, ružne riječi, proizlaze iz želje da imitiraju omiljene likove iz crtanih filmova koje djeca gledaju. Ti crtići nisu kvalitetni niti prenose dobru poruku. Baš suprotno, pokazuju sve ono što jedan crtani film, film za djecu ne bi smio.

Kako bi učenicima skrenuli pozornost da gledanje takvih kadrova može loše utjecati na njihovo ponašanje i zdravlje u krajnjem slučaju, učiteljice Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta Josipa Kopilović i Sandra Jakovčević prikazale su crtane filmove koje su i same nekad gledale. Đaci su uživali gledajući Štrumpfove, Duška Dugouška (Zekoslava Mrkvu), Patka Daču (Patka Darka)...

Nakon gledanja crtanih filmova učiteljice su intervjuirale đake. Evo što su rekli:

Dajana: »Naše mame i učiteljice gledale su crtiće poput: Popaja, Male sirene, Pere Djetlića, Medvjedića dobra srca... Oni su bili jako zanimljivi. Danas gledamo: Sirene, Anđelina ballerina, Ju-gi-oh, Bahugan... Djeca vole ove crtane filmove iako možda nisu svi

baš dobri. Odrasli ih ne vole. Ja volim današnje crtiće zato što su jako zanimljivi i jer uvijek dobro pobjedi, a zlo izgubi.»

Dijana: »Meni su bolji stari crtani filmovi zato što se iz njih moglo puno više naučiti nego iz ovih današnjih. Crtići koje mi gledamo ne sviđaju mi se jer su puni nasilja. Stalno prikazuju kako se netko tuče i to mi se uopće ne sviđa. Ništa pametno ne možemo naučiti iz njih, dok su odrasli iz svojih crtića mogli naučiti kako se brinuti o svome društvu i okolici...«

Matija: »Mnogo volim crtiće. Omiljeni crtani film mi je Aladin. Bolji mi je crtani film od ovih novih. Po meni, bolji su stari filmovi jer su poučniji. Ovi novi su svi o borbi. Iz njih možemo naučiti kako biti nasilan i tući se kao likovi iz tih crtića. Nedavno smo gledali veoma stari crtani film po imenu Štrumpfovi. Taj je film bio još kad je moj tata bio mali. U tom se crtanom Štrumpfovi nisu borili protiv Gargamela, nego su smišljali smicalice i bježali su. Meni su stari crtići bolji, jer su zabavni i smiješni.«

17. lipnja 2011.

PREPORUKE ZA ČITANJE

Dugo toplo ljeto

Školska je godina završena, počele su dugo očekivane ferije. Za koji dan, točnije 21. lipnja je ljetni solsticij, odnosno na sjevernoj Zemljinoj hemisferi bit će najdulji dan u godini i službeno prvi dan ljeta.

Većina vas dobro se sjeća prošlog dugog toplog ljeta, kupanja, trčkanja za loptom, vožnji biciklom po uzavrelom asfaltu, ostajanja vani do kasno, igranja lovice ili skrivača sa susjedima. Neka vam i ovo bude nezaboravno i aktivno ljeto bez televizora ili računala, ili barem sa što manje sati provedenih kraj ovih suvremenih medija.

U sljedećim brojevima pokušat ćemo vam dati razne ideje za kreativno ljeto, najavit ćemo i neke interesantne događaje, ukoliko ih naravno bude, a uvijek ih bude. Ono što si svakako možete priuštiti jest neka dobra knjiga iz knjižnice ili posuđena od prijatelja. Ukoliko se odlučite za knjigu i u vrelim ljetnim danima, a nema razloga da si ne odvojite malo vremena i za to, evo nekoliko preporuka za čitanje.

1. Najprije jedan klasik kojeg svakako morate pročitati

2. Hrvoje Hitrec: Smogovci

U Zagrebu postoji mala četvrt, Naselak, uvijek obavijena smogom. Tu vlada opća podjela između »onih gore«, malo imućnijih stanovnika, i »onih dolje«, uglavnom siromašnih stanovnika. Ovi prvi žive u neboderu, a ovi drugi u malim, razbacanim kućama. U staroj drvenoj kućici žive mnogobrojni Vrageci: Dragec, Mazalo, Štefek, Buce, Pero, Cobra i Majica. Nisu imali oca, a majka im je radila u Njemačkoj.

Dogodovštine neobične obitelji Vragec, te ostalih stanovnika te četvrti opisane su u ovom humorističnom romanu za djecu i mladež s tematikom iz života suvremenog Zagreba. Smogovci su ujedno i jedan od najuspješnijih dječjih romana, a njegovoj je popularnosti pridonijela i istoimena televizijska serija, koja je doživjela ogroman uspjeh. Duhoviti i vedri »Smogovci« su postali neizostavnom lektinom mladih čitatelja.

Ako vam se sviđa knjiga možete čitati i dalje jer nastavak Hitrecova petoknjžja o Smogovcima sadrži i sljedeće naslove: Smogovci i biće iz svemira, Zbogom Smogovci, Smogovci i strašni Bongo, Smogovci u ratu.

Za nešto mlađe čitatelje preporučujemo edukativne slikovnice autora **Deneuxa Levya**, seriju knjiga **Tigrić Jakov i prijatelji**, koji sadrži sljedeće naslove: Tigrić Jakov svira trubu, Tigrić Jakov priča priču za laku noć, Tigrić Jakov postaje jak kao tata, Tigrić Jakov i sestra Sunčica, Tigrić Jakov i pa-pa televizoru.

U seriji slikovnica Tigrić Jakov i prijatelji potražite zanimljive priče o umiljatom i nestašnom tigriću Jakovu, njegovoj sestrici Sunčici i njihovim prijateljima Marku i Luki.

KALENDAR BITNIH DOGAĐANJA KALENDAR ZA IDUĆI TJEDAN

- 17. lipnja - Svjetski dan borbe protiv stvaranja pustinja i suša (UN)
- 20. lipnja - Svjetski dan izbjeglica (UN)
- 21. lipnja - Svjetski dan glazbe
- 21. lipnja - Očev dan
- 21. lipnja - Prvi dan ljeta
- 23. lipnja - Dan javne službe Ujedinjenih naroda (UN)
- 23. lipnja - Olimpijski dan
- 24. lipnja - Svjetski dan roda

**PETAK
17.6.2011.**

06.05 - Najava programa
06.10 - Trenutak spoznaje (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Hotel dvorac Orth 5, serija
09.50 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Njemačke obale, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.10 - Tessa iz porodice d'Urberville, serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Drugo mišljenje
15.00 - Dharma i Greg 4, humoristična serija
15.25 - S Međunarodne smotre folklor: Pivači, Gunjci i Gajdaši
16.00 - Iza ekrana
16.35 - Vijesti
16.50 - Putem europskih fondova
17.05 - Hrvatska uživo
17.40 - Dobro je znati, znanstveno-obrazovna emisija
18.15 - U istom loncu, kulinarski show
19.30 - Dnevnik
20.10 - Mjesec vesterna: Blijedi jahač, američki film (R)
22.05 - Dnevnik 3
22.35 - Vijesti iz kulture
22.45 - Peti dan, talk show
23.40 - Filmski maraton: Braća po krvi, američki film (R)
01.35 - Filmski maraton: Razmetni sin, hongkonški film (R)
03.15 - Dharma i Greg 4, humoristična serija (R)
03.35 - Skica za portret
04.00 - Oprah show (R)
04.40 - Muškarci na stablima 2, serija (R)
05.20 - U istom loncu, kulinarski show (R)

06.20 - Najava programa
06.25 - Gospodarica tvoga srca, telenovela

07.05 - 101 dalmatinac
07.30 - Batman i hrabri superjunaci, crtana serija
07.55 - Mala TV
-- -- - TV vrtić: Tropski ljenjivci
-- -- - Patuljkove priče, crtani film
-- -- - Tajni dnevnik patke Matilde: Ljeto
08.25 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu
08.50 - Školski program: Kako se pripremiti za praznike
-- -- - Puni krug
09.35 - Plesne note, serija za djecu (R)
10.00 - Prijenosi iz Sabora ili reprizni program
12.55 - Mala TV
13.25 - Školski program: Karo, austrijski film
14.15 - Karo, austrijski film
16.05 - Hotel dvorac Orth 5, serija
16.50 - Briljanteen
17.30 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
18.05 - Tessa iz porodice d'Urberville, serija (R)
19.00 - Njemačke obale, dokumentarna serija
19.57 - Večeras
20.00 - Legende američkog sna: Henry E. Steinway - Kako se radala legenda, dokumentarna serija
20.55 - Muškarci na stablima 2, serija
21.55 - Izgaranje, mini-serija
23.30 - Na rubu znanosti: Čudno 6
00.15 - Garaža: Father
00.45 - Noćni glazbeni program
07.00 - Naši najbolji dani

07:55 Neustrašivi Scooby doo
08:20 Bumba
08:35 Tomica i prijatelji
09:15 Pobjeda ljubavi
11:15 Čuvar pravde
12:10 IN magazin
13:00 Pobjeda ljubavi
15:00 Asi, serija
16:00 Masterchef
17:00 Vijesti
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik
20:00 Asi, serija
21:00 Masterchef
22:40 Sudar na slijepo, film
00:35 Nasljedstvo bijesa, film
02:10 Ezo TV
03:40 Kuga, igrani film
05:05 Djevojka iz mog susjedstva, film

05.40 Astro show, emisija uživo
06.25 RTL Danas, (R)
07.00 Aurora, telenovela (R)
07.45 Vrata raja, telenovela (R)
08.40 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
09.20 Ezel, dramska serija (R)
10.35 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11.05 Aurora, telenovela
12.00 Nasljednici, telenovela
12.50 Cobra 11, akcijska serija
13.45 Krv nije voda, serija (R)
14.35 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16.05 Vrata raja, telenovela
17.00 Krv nije voda, serija (R)
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.05 Krv nije voda, serija (R)
20.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show, uživo
22.15 Big Brother, reality show
23.15 Hrvatska traži zvijezdu - odluka, glazbeni show, uživo
23.50 Gušter, igrani film
00.25 RTL Vijesti
00.40 Gušter, film, akcijska komedija (nastavak)
02.15 Sporo sagorijevanje, igrani film, triler
03.55 Astro show, emisija uživo
04.55 RTL Danas, (R)

**SUBOTA
18.6.2011.**

06.05 - Najava programa
06.10 - Drugo mišljenje (R)
07.00 - Iza ekrana (R)
07.30 - S Međunarodne smotre folklor: Pivači, Gunjci i Gajdaši (R)
08.00 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Usamljeni su hrabri, američki film
09.40 - Hrvatska kronika BiH
09.55 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Kućni ljubimci
10.45 - Rijeke Hrvatske: Ravničarske rijeke, dokumentarna serija
11.15 - Normalan život
12.00 - Dnevnik
12.30 - Veterani mira, emisija
13.15 - Prizma
14.00 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin
14.35 - Eko zona
15.05 - Fotografija u Hrvatskoj: Sofija Silvia Potočki

15.20 - Opera box
15.50 - Jelovnici izgubljenog vremena
16.10 - Euromagazin
16.40 - Vijesti
16.50 - Reporter: Armadillo
17.55 - Prugasta braća: Družba mungosa, dokumentarna serija
18.45 - Potrošački kod
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Uz nas niste sami, prijenos humanitarne akcije
22.15 - Vijesti
22.30 - Vijesti iz kulture
22.35 - Smrtonosno oružje 2, američki film
00.30 - Filmski maraton: Muke s palcem, američki film (R)
02.05 - Filmski maraton: Usamljeni su hrabri, američki film
03.50 - Skica za portret
04.20 - Reporter: Armadillo (R)
05.20 - Potrošački kod (R)

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
07.45 - Najava programa
07.50 - Bijeg lukavog lisca, serija za djecu
08.15 - Bijeg lukavog lisca, serija za djecu
08.40 - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh (R)
09.05 - Vrijeme je za Disneyja: Einsteinčići (R)
09.30 - ni DA ni NE: Alkohol i mladi
10.30 - Tjorven i dragi kamen, švedski film za djecu
12.00 - Filmska matineja: Tri muškarca i kolijevka, francuski film (R)
13.45 - KS automagazin
14.50 - igrani film (R)
16.30 - 4 zida
17.05 - Ksaver Šandor Gjalski: Nocturno, TV film
18.25 - Garaža: S3ngs
18.55 - Večeras
19.00 - Big Band HRT-a: Tribute to D. Dičić
20.20 - Košarkaško EP (Ž): Francuska - Hrvatska, prijenos
22.15 - Zaštitnica svjedoka 1
23.00 - Vrijeme je za jazz: Ususret ljetnim jazz festivalima
00.00 - KS automagazin (R)
00.30 - 4 zida (R)
01.05 - Noćni glazbeni program

06:45 Čuvar pravde, serija R
07:35 Neustrašivi Scooby Doo, crtana serija R
08:00 Fifi i cvjetno društvo
08:15 Timmy Time
08:30 Peppa, crtana serija
08:45 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
09:10 Chuggington
09:25 Beyblade metal fusion,
09:50 Winx, crtana serija
10:15 Braćne vode, serija
10:45 Braćne vode, serija
11:15 Frikovi, serija
12:15 Smallville, serija
13:15 Daleko od nje, film
15:00 Sudar na slijepo, film
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Provjereno R
18:05 Nad lipom 35, show R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 10 000 prije Krista, igrani film
22:10 Sahara, igrani film
23:45 Krvavi zločin, film
01:25 Ezo TV, tarot show
02:55 Nasljedstvo bijesa, film R
04:25 Djevojka iz mog susjedstva, igrani film R
05:55 Kraj programa

07.10 RTL Danas, (R)
07.45 Vragolasti Denis, animirani film
08.15 Dragon Ball Z, animirani film (dvije epizode)
09.10 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
09.35 Učilica, kviz za djecu
10.25 Discovery: Preživjeti divljinu - Otok u Pacifiku, dokumentarna serija (R)
11.30 Memoari nevidljivog čovjeka, igrani film, komedija
13.20 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show, snimka (R)
16.05 Empire records, igrani film, komedija
17.50 Red Bull soapbox utrka, sportsko-zabavna emisija
18.30 RTL Danas
19.05 Hrvatska traži zvijezdu - Best of, glazbeni show
20.00 Čovječe, volim te, igrani film, komedija
22.00 Big Brother, reality show
23.00 Iza neprijateljskih linija, igrani film, ratni
01.00 Ne tako običan život, igrani film, komedija
02.50 Astro show, emisija uživo
03.50 RTL Danas, informativna emisija (R)
04.25 Big Brother, reality show (R)

**NEDJELJA
19.6.2011.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin (R)
06.25 - Euromagazin (R)
07.10 - Mala TV:
-- -- - TV vrtić: Brod
-- -- - Ninin kutak: Prolazak kroz razglednicu
-- -- - Danica i panda
-- -- - Tajni dnevnik patke Matilde: Ljeto
-- -- - Brlog: Bjeloglavi sup (R)
-- -- - Čarobna ploča - 7 kontinenata: Južna Europa

08.00 - Prijatelji
09.00 - Nora Fora, TV igra
10.00 - Vijesti
10.10 - Filmska matineja: Tri je u zrcalima - Prema romanu Agathe Christie, američko-britanski film

11.40 - manjinski MOZAIK
12.00 - Dnevnik
12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.37 - Skica za portret
15.55 - Vijesti

16.05 - Lovci na slonovu kost, američki film (R)
17.40 - Globalno sijelo
18.15 - Lijepom našom: Bibinje (2/2)

19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.05 - Stipe u gostima 3

21.50 - Svjedoci, hrvatski film
23.20 - Vijesti
23.35 - Vijesti iz kulture
23.45 - Ciklus europskog filma: Rosenstrasse, njemački film

01.55 - Monk 7, serija (R)
02.40 - Skica za portret
03.10 - Eko zona (R)
03.40 - Globalno sijelo (R)
04.10 - Lijepom našom: Bibinje (2/2) (R)

05.10 - Plodovi zemlje (R)

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
07.35 - Najava programa
07.40 - Otkrića hrvatske glazbe - Simfonijskim orkestrom HRT-a ravna Mladen Tarbuk (1/2)

08.40 - Zlatna kinoteka: Njemačka, nulte godine - talijanski film
10.00 - Zagreb: Međimursko prošćenje, prijenos
11.15 - Brazde za sjećanje,

dokumentarni film
12.00 - Dodjela nagrada Vladimir Nazor, prijenos
13.05 - Monk 7, serija
14.30 - Olimp - sportska emisija
15.05 - Košarkaško EP (Ž): Hrvatska - Grčka, prijenos

16.55 - Olimp - sportska emisija
18.00 - Međunarodni dječji festival Šibenik, snimka svečanog otvorenja (R)

19.15 - Cocco Bill, crtani film
19.25 - Garaža: Father (R)
20.00 - Ciklus filmskog spektakla: Prepad na Rommela, američki film

21.40 - Filmski boutique: Veliki gazda, hongkonški film

23.20 - Noćni glazbeni program

06:35 Frikovi, serija R
07:35 Winx, crtana serija R
08:00 Fifi i cvjetno društvo
08:15 Timmy Time
08:30 Peppa, crtana serija
08:45 Bakugan II - New Vestroia

09:10 Chuggington, crtana serija
09:25 Beyblade metal fusion
09:50 Winx, crtana serija
10:15 Automotiv, auto-moto magazin

10:45 Bračne vode, serija
11:45 Brza blagajna, serija
12:15 Dodir s neba, serija
13:15 Sinbadovo zlatno putovanje, igrani film

15:15 Sahara, igrani film R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Masterchef, R
19:05 INA Plave vijesti
19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Nad lipom 35, show
21:20 Indiana Jones i kraljevstvo kristalne lubanje, igrani film
23:35 Red carpet, showbiz magazin

01:00 Krvavi zločin, film R
02:30 Svi mrze Chrisa, serija
03:00 Njeno pravo, serija
04:35 Red carpet, showbiz magazin R

06:00 Kraj programa

06.55 RTL Danas, (R)
07.30 Vragolasti Denis, (R)
08.00 Dragon Ball Z, film (tri epizode)

09.15 Empire records, igrani film, komedija (R)
11.00 Memoari nevidljivog čovjeka, igrani film, komedija (R)

HRT1 19.6.2011. 17:40 GLOBALNO SIJELO

“Globalno sijelo” donosi pet najboljih reportaža iz ove sezone, po izboru njihovih autora. Kao i uvijek, naši su novinari bili širom Lijepe naše. Na Mrežnici, u Belavićima, snimili smo najduži drveni most u Hrvatskoj. Više ga nećete moći vidjeti, jer je u planu rušenje. Nježnu ljubav Julije i Gavre pronašli smo u Drenovcima. Bili smo i na tromedi Crne Gore, BiH i Hrvatske, u Konavlima, a zatim skočili do Rovinja i otkrili Prvi hrvatski muzej slikovnica. Za kraj idemo u Split, gdje smo otkrili anđela u

ljudskom liku, Igora koji nesebično daje sebe, kako bi pomogao drugima.

Voditelj:

Mirna Dvorščak i Vjeran Mišurac

Urednik:

Jagoda Martinović i Branko Pokrajčić

12.50 Čovječe, volim te, igrani film, komedija (R)

14.50 48 sati, igrani film, akcijska komedija

16.40 Discovery: Preživjeti divljinu - Kina, dokumentarna serija

17.40 Exkluziv s Tatjanom Jurić, magazin

18.30 RTL Danas
19.05 Jezikova juha, reality show (R)

20.00 Big Brother, reality show, uživo

22.00 CSI: Miami, serija (ri epizode)

00.40 Astro show, emisija uživo
01.40 RTL Danas, (R)

02.15 Iza neprijateljskih linija, igrani film, ratni

PONEDJELJAK 20.6.2011.

05.40 - Najava programa
05.45 - More (R)

06.15 - Mir i dobro (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska

07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska

07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska

08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska

09.10 - Ep reportaža
09.12 - Hotel dvorac Orth 5, serija

10.00 - Vijesti
10.10 - Život: Životni izazovi, dokumentarna serija (R)

11.10 - Oprah show (R)
12.00 - Dnevnik

12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela

13.20 - Tessa od U'bervillea, serija (R)

14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik

14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Klinovima

do neba, dok.serija
14.50 - Hrvatsko proljeće, dokumentarna serija (R)

15.40 - Kulturna baština (R)
16.00 - Alisa, telenovela

16.50 - Vijesti
17.00 - Hrvatska uživo

18.00 - Sve će biti dobro, TV serija

18.45 - 8. kat, talk show (R)
19.30 - Dnevnik

20.10 - TV Bingo
20.35 - Puls Hrvatske

21.50 - Sjaji Marija Zvijezda, dokumentarni film

22.40 - Dnevnik 3
23.15 - Noć ljubavi - Waldbühne (2/2)

00.15 - Nijemi svjedok 12, mini-serija (R)

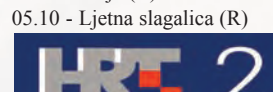
01.55 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)

02.40 - Dodir života i smrti 2, serija (R)

03.25 - Trava zelena 4, humoristična serija (R)

03.55 - Skica za portret
04.25 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)

05.10 - Ljetna slagalica (R)

06.55 - Najava programa
07.00 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)

07.45 - 101 dalmatinac
08.10 - Žutokljunac

08.40 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu

09.05 - Brlog (R)
09.20 - Školski program: Športret

09.35 - Plesne note, serija za djecu

10.00 - Alisa, telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina, telenovela

11.30 - City Folk 2011
11.55 - Batman i hrabri superjunaci, crtana serija

12.20 - Žutokljunac

12.50 - Johnny Bravo, crtana serija

13.20 - Humoristična serija
13.45 - Trava zelena 4, humoristična serija

14.15 - KS automagazin (R)
14.55 - Košarka, EP (Ž): Hrvatska - Latvija, prijenos

16.40 - Mijenjam svijet (R)
17.10 - Veronica Mars, serija (R)

17.55 - Šaptač psima 4
18.45 - Kazalište u kući, TV serija

19.25 - Garaža (R)
19.55 - Hit dana

20.15 - Glee, serija za mlade
21.00 - Vijesti na Drugom

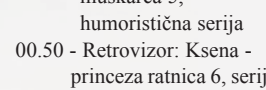
21.05 - Strani igrani film
22.45 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija

23.40 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija

00.25 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, humoristična serija

00.50 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 6, serija

01.35 - Noćni glazbeni program

06:40 Naši najbolji dani, serija
07:30 Neustrašivi Scooby doo
07:55 Bumba, crtana serija

08:10 Tomica i prijatelji
08:50 Pobjeda ljubavi, serija R

10:45 Čuvar pravde, serija
11:40 IN magazin R

12:30 Pobjeda ljubavi, serija
14:30 Asi, serija R

15:30 Masterchef, reality show R

17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin

18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Kad lišće pada, serija
21:50 Policijska akademija

7: Moskovski zadatak, igrani film

23:30 Večernje vijesti

23:50 Indiana Jones i kraljevstvo kristalne lubanje, igrani film R
02:05 Medij, serija
02:55 Ezo TV, tarot show
03:55 Bračne vode, serija
04:45 Čuvar pravde, serija R
05:30 Medij, serija R
06:15 Bračne vode, serija R
06:40 IN magazin R
07:10 Kraj programa

05:40 Astro show, emisija uživo
06:25 RTL Danas, (R)
07:00 Aurora, telenovela
07:45 Vrata raja, telenovela (R)
08:40 Dragon Ball Z, (R)
09:20 Nasljednici, telenovela (R)
10:25 Ekkluziv s Tatjanom Jurić, magazin (R)
11:10 Aurora, telenovela
12:05 Nasljednici, telenovela
12:55 Cobra 11, akcijska serija
13:45 Krv nije voda, serija (R)
14:40 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16:05 Vrata raja, telenovela
17:00 Krv nije voda, serija (R)
18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:05 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
20:00 Ezel, dramska serija (dvije epizode)
22:00 Big Brother, reality show
23:05 Nestali u akciji 2: Početak, film, akcijski
23:45 RTL Vijesti
00:00 Nestali u akciji 2: Početak, igrani film, akcijski (nastavak)
01:10 Big Brother, reality show (R)
02:05 Astro show, emisija uživo
03:05 CSI: Miami, serija (R)
03:50 RTL Danas, (R)

**UTORAK
21.5.2011.**

06:00 - Najava programa
06:05 - Normalan život, emisija o obitelji (R)
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:10 - Dobro jutro, Hrvatska
07:35 - Vijesti
07:40 - Dobro jutro, Hrvatska
09:12 - Hotel dvorac Orth 5
10:00 - Vijesti
10:10 - Život: Gmazovi i vodozemci, dokumentarna serija (R)
11:10 - Oprah show (R)
12:00 - Dnevnik

12:32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
14:05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Na divljim vodama, dok.serija
14:50 - Hrvatsko proljeće, dokumentarna serija (R)
15:40 - Kulturna baština (R)
16:00 - Alisa, telenovela
16:50 - Vijesti
18:00 - Sve će biti dobro, serija
18:45 - 8. kat, talk show (R)
19:30 - Dnevnik
20:10 - Capri, telenovela
20:55 - Ciklus komedija: Rat Roseovih, američki film
22:55 - Dnevnik 3
23:30 - HAZU Zavodi - Čuvari budućnosti: Split
23:55 - Sve što ste oduvijek željeli znati o klasičnoj glazbi..., glazbeno-dokumentarni film (R)
00:55 - Western Union, američki film (R)
02:30 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
03:15 - Dodir života i smrti 2, serija (R)
04:00 - Trava zelena 4, humoristična serija (R)
04:30 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05:10 - 8. kat, talk show (R)

06:55 - Najava programa
07:00 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:45 - 101 dalmatinac
08:10 - Žutokljunac
08:40 - Dvorac igračka 1, serija za djecu
09:05 - Školski program: Navrh jezika
09:15 - Školski program: U zdravom tijelu zdrav duh
09:30 - Plesne note, serija za djecu
10:00 - Alisa, telenovela (R)
10:45 - Tvoja sam sudbina
11:30 - City Folk 2011
11:55 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
12:20 - Žutokljunac
12:50 - Johnny Bravo
13:10 - Humoristična serija
13:30 - Trava zelena 4, humoristična serija
14:00 - Western union, američki film (R)
15:30 - Ružna Betty 3, serija
16:10 - 4 zida (R)
16:45 - Direkt (R)
17:15 - Glee, serija za mlade (R)
17:55 - Šaptač psima 4
18:45 - Kazalište u kući, serija
19:25 - Garaža (R)
19:55 - Hit dana
20:15 - Braća i sestre 3, serija

21:00 - Vijesti na Drugom
21:05 - Legende američkog sna: Jon Jacob Astor - America's Richest Man, dokumentarna serija
22:00 - Završni udarac 4, serija
22:50 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23:45 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija
00:30 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
00:55 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 6
01:40 - Noćni glazbeni program

07:15 Naši najbolji dani
08:10 Neustrašivi Scooby doo
08:35 Bumba, crtana serija
08:50 Tomica i prijatelji
09:30 Pobjeda ljubavi, serija R
11:30 Čuvar pravde, serija
12:25 IN magazin R
13:15 Pobjeda ljubavi, serija
15:15 Kad lišće pada, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
21:50 To nije još jedan film za mlade, igrani film
23:30 Večernje vijesti
23:50 Policijska akademija 7: Moskovski zadatak, film
01:20 Medij, serija 8/19
02:10 Ezo TV, tarot show
03:10 Bračne vode, serija
04:00 Domovina terora, film
05:35 Čuvar pravde, serija R
06:25 IN magazin R
07:00 Kraj programa

05:40 Astro show, emisija uživo
06:25 RTL Danas, (R)
07:00 Aurora, telenovela (R)
07:45 Vrata raja, telenovela (R)
08:40 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
09:20 Ezel, dramska serija (R)
10:35 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11:05 Aurora, telenovela
12:00 Nasljednici, telenovela
12:50 Cobra 11, akcijska serija
13:45 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
14:35 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16:05 Vrata raja, telenovela
17:00 Krv nije voda, serija (R)
18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:05 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
20:00 Budi mi prijatelj - RTL

pomaže djeci, TV event
22:30 Big Brother, reality show
23:30 Budi mi prijatelj - RTL pomaže djeci, TV event
00:00 RTL Vijest
00:15 Urota, kriminalistički triler (dvije epizode)
02:05 Astro show, emisija uživo
03:05 Big Brother, (R)
03:55 RTL Danas, (R)

**SRIJEDA
22.6.2011.**

05:55 - Najava programa
06:00 - Prizma, (R)
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:10 - Dobro jutro, Hrvatska
07:35 - Vijesti
09:12 - Hotel dvorac Orth 5
10:00 - Vijesti
10:30 - Brezovica: Dan antifašističke borbe, prijenos
12:00 - Dnevnik
12:32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13:20 - Capri, telenovela (R)
14:05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Čamcem na planinu, dok.serija
14:50 - Hrvatsko proljeće, dokumentarna serija (R)
15:40 - Kulturna baština (R)
16:00 - Alisa, telenovela
16:50 - Vijesti
18:00 - Sve će biti dobro, serija
18:45 - 8. kat, talk show (R)
19:15 - LOTO 7/39
19:30 - Dnevnik
20:10 - Capri, telenovela
21:00 - Kapelski kresovi, dramska serija
22:20 - Vijesti
22:40 - Pustinja priča - El Shat, dokumentarni film
23:30 - Ciklus europskog filma: The Hit, britanski film
01:05 - Ciklus ratnog filma: Velika crvena divizija, američki film (R)
02:55 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
03:40 - Dodir života i smrti 2, serija (R)
04:25 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05:10 - 8. kat, talk show (R)

06:55 - Najava programa
07:00 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:45 - 101 dalmatinac
08:10 - Žutokljunac

08:40 - Dvorac igračka 1
09:05 - Školski program: Platno, boje, kist
09:15 - Školski program: Izazovi, EBU dokumentarac za djecu
09:30 - Plesne note, serija za djecu
10:00 - Alisa, telenovela (R)
10:45 - Tvoja sam sudbina
11:30 - City Folk 2011
11:55 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
12:20 - Žutokljunac
12:50 - Johnny Bravo
13:10 - Humoristična serija
13:30 - Trava zelena 4, serija
14:00 - Ptica za zbgom, američki film (R)
15:30 - Ružna Betty 3, serija
16:15 - James Martin's Champagne, dokumentarna serija
17:10 - Veronica Mars, (R)
17:55 - Šaptač psima 3 (R)
18:45 - Kazalište u kući, serija
19:25 - Garaža (R)
19:55 - Hit dana
20:15 - Braća i sestre 3, serija
21:00 - Vijesti na Drugom
21:05 - Ciklus ratnog filma: Velika crvena divizija, američki film (R)
23:00 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23:55 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija
00:40 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01:05 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
01:50 - Noćni glazbeni program

07:15 Naši najbolji dani, serija
08:10 Neustrašivi Scooby doo
08:35 Bumba, crtana serija
08:50 Tomica i prijatelji
09:30 Pobjeda ljubavi, serija R
11:30 Čuvar pravde, serija
12:25 IN magazin R
13:15 Pobjeda ljubavi, serija
15:15 Kad lišće pada, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
21:50 Španjolski Engleski, igrani film
23:45 Večernje vijesti
00:05 Španjolski Engleski, igrani film - nastavak
00:40 To nije još jedan film za mlade, igrani film R
02:10 Zakon brojeva, serija
03:00 Ezo TV, tarot show
04:00 Bračne vode, serija
04:50 Španjolski Engleski, igrani film R
07:00 Kraj programa

05.40 Astro show, emisija uživo
06.20 RTL Danas, (R)
06.55 Aurora, telenovela (R)
07.40 Vrata raja, telenovela (R)
08.35 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
09.15 Ezel, dramska serija (R)
10.30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11.00 Aurora, telenovela
11.55 Nasljednici, telenovela
12.45 Cobra 11, akcijska serija
13.40 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
14.30 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16.05 Vrata raja, telenovela
17.00 Krv nije voda, serija (R)
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, (R)
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Big Brother, reality show
22.15 CSI: NY, serija
23.10 Urota, triler
00.10 RTL Vijesti
00.25 Urota, triler
01.15 Big Brother, reality show (R)
02.10 Astro show, emisija uživo
03.10 CSI: NY, serija (R)
03.55 RTL Danas, (R)

**ČETVRTAK
23.6.2011.**

05.50 - Najava programa

05.55 - Jelovnici izgubljenog vremena (R)
06.15 - Euromagazin (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ep reportaža
09.12 - Hotel dvorac Orth 5
10.00 - Vijesti
10.10 - Život: Sisavci, dokumentarna serija (R)
11.10 - Oprah show (R)
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Capri, telenovela (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Istom na konju (1), dokumentarna serija
14.50 - Hrvatsko proljeće, dokumentarna serija (R)
15.40 - Kulturna baština (R)
16.00 - Alisa, telenovela
16.50 - Vijesti
17.00 - Sudbine: Svjedok istine, dok. film
18.00 - Sve će biti dobro, serija
18.45 - 8. kat, talk show (R)
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.00 - Razred 2011.
21.35 - Reporteri - izbor
22.40 - Vijesti
23.00 - Što sa sobom preko dana, dokumentarni film
00.15 - Charlie i tvornica čokolade, američki film (R)

02.05 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
02.50 - Dodir života i smrti 2, serija (R)
03.35 - Trava zelena 4, (R)
04.05 - Skica za portret
04.20 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05.05 - 8. kat, talk show (R)

06.55 - Najava programa
07.00 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.45 - 101 dalmatinac, crtana serija
08.10 - Žutokljunac
08.40 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu
09.05 - Školski program: Iznad crte
09.20 - Školski program: Kokeice (R)
09.35 - Plesne note, serija
10.00 - Vinagora: Tijelovo, prijenos mise
11.45 - Vukovar: Bonofest, snimka
13.30 - Trava zelena 4, serija
14.00 - Flicka, američko-britanski film
15.30 - Ružna Betty 3, serija
16.15 - James Martin's Champagne, dokumentarna serija
16.40 - City Folk 2011
17.15 - Veronica Mars, (R)
18.00 - Šaptač psima 3 (R)
18.50 - Kazalište u kući, serija
19.25 - Garaža (R)
19.55 - Hit dana
20.15 - Braća i sestre 3, serija

21.00 - Vijesti na Drugom
21.05 - Charlie i tvornica čokolade, američki film (R)
23.00 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23.55 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija
00.40 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.05 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
01.50 - Noćni glazbeni program

07:15 Naši najbolji dani
08:10 Neustrašivi Scooby doo
08:35 Bumba, crtana serija
08:50 Tomica i prijatelji
09:30 Pobjeda ljubavi, serija R
11:30 Čuvar pravde, serija
12:25 IN magazin R
13:15 Pobjeda ljubavi, serija
15:15 Kad lišće pada, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
21:50 Provjereno, informativni magazin
22:50 Zavjet šutnje, igrani film
23:45 Večernje vijesti
00:05 Zavjet šutnje, igrani film nastavak
01:05 Glas smrti 2, igrani film
02:45 Otok smrti, serija
03:35 Ezo TV, tarot show
04:35 Na rubu zločina, film
06:10 IN magazin R
06:45 Kraj programa

05.40 Astro show, emisija uživo
06.25 RTL Danas, informativna emisija (R)
07.00 Aurora, telenovela (R)
07.45 Vrata raja, telenovela (R)
08.40 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
09.20 Ezel, dramska serija (R)
10.35 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11.05 Aurora, telenovela
12.00 Nasljednici, telenovela
12.50 Cobra 11, akcijska serija
13.45 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
14.35 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16.05 Vrata raja, telenovela
17.00 Krv nije voda, serija (R)
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.05 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Big Brother, reality show
22.00 Jezikova juha, reality show (dvije epizode)
00.00 RTL Vijesti, informativna emisija
00.15 Urota, kriminalistički triler (dvije epizode)
01.55 Astro show, emisija uživo
02.55 Big Brother, (R)
03.50 RTL Danas, informativna emisija (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetionik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija • Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljkom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov' (četvrtkom) • Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

NOGOMET MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA SOMBOR – APATIN – ODŽACI – KULA

Igrači odmaraju, čelništvo radi

SONTA – U 25. kolu Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula mladi nogometaši Dinama iz Sonte bili su slobodni, a u posljednjem, 26. kolu gostovat će u susjednom Svilojevu kod ekipe Terekveša. Dok se nogometaši odmaraju, čelništvo plavih je jednu sjednicu UO-a posvetilo problemima vezanim uz prvu ekipu. Kako je za predstojeći prijelazni rok najavljen povratak trojice iskusnijih igrača – Tadijana, Gala i Kmezića u matični klub, a postignut je i dogovor s trenerom Vinkom Đanićem za nastavak rada s prvom eki-

pom, u kojoj će u pravoj mjeri biti spojeni mladost i iskustvo, iduće prvenstvo dočekuje se s puno optimizma glede rezultata Dinama. Rezultati 25. kola: Graničar – Aleksa Šantić 3 – 2, Sloga – Panonija 1 – 2, Rusin – Omladinac 2 – 2, Lipar – Dunav (Bački Monoštor) 3 – 5, Jedinstvo – Terekveš 1 – 6 i OFK Šikara – OFK Metalac 2 – 0 I. A.

VOJVOĐANSKA LIGA ISTOK

U sredini tablice

SUBOTICA – Pobjedom protiv novog prvaka Zadrugara iz Lazareva (5-3), u susretu posljednjeg kola koji nije imao natjecateljskog značaja, nogometaši subotičke Bačke su na koncu osvo-

KOŠARKA

Tradicionalni veteranski turnir

SUBOTICA – Tri dana druženja i mnogo lijepih utakmica obilježili su 14. po redu Međunarodni veteranski turnir košarkaša i košarkašica iz Hrvatske, BiH, Mađarske, Slovenije i Srbije. Sedamnaest momčadi (10 ženskih i 7 muških) nastupilo je na terenu OŠ »Majšanski put«, igrajući ukupno 21 susret u nekoliko starosnih natjecateljskih konkurencija (muška apsolutna, ženska 35-45 godina, ženska preko 45 godina).

Prijateljstvo nekadašnjih sportskih rivala ponovno je odnijelo

najveću i najvrjedniju pobjedu na ovom internacionalnom sportskom skupu, a naslove najboljih, kojima su pokale i znamenja predali počasni gosti turnira Božidar Maljković i Marija Veger, ovoga puta osvojili su:

MUŠKARCI: 1. »Želja« (Beograd, SRB), 2. »Novi list« (Rijeka, HRV), 3. »Bosna maxi« (Sarajevo, BIH)

ŽENE (35-45): 1. »Kornjačice« (Subotica, SRB), 2. »Fjaka« (Split, HRV), 3. »Bečaruše« (Osijek, HRV)

ŽENE (45+): 1. »Nevjera s Kvarnera« (Rijeka, HRV), 2. »Vještice« (Split, HRV), 3. »Zbogom pamet« (Litija, SLO)
Sljedeći, 15. jubilarni turnir trebao bi se igrati u isto vrijeme sljedeće godine.

17. lipnja 2011.

jili osmo mjesto u Vojvođanskoj ligi skupina Istok. Sezona nakon nesretno propuštene šanse za plasman u viši rang natjecanja (Srpska liga) protekla je u konsolidiranju momčadi i stvaranju potencijala za bolji uspjeh u prvenstvu 2011./12. U 30 odigranih susreta najstariji klub u državi zabilježio je 12 pobjeda, 6 neodlučenih susreta i 12 poraza i osvojio 41 bod uz gol razliku 46-44.

ODBOJKA

Dvostruka pobjeda

SUBOTICA – Ženska odbojkaška reprezentacija Srbije zabilježila je tijekom protekloga vikenda (11. i 12. lipnja) dvostruku pobjedu protiv Francuske u 3. kolu Eurolige. Pred punom Dvoranom sportova, 5.000 gledatelja tijekom oba dana - što je rekord ovog natjecanja, izabranice Zorana Terzića su u prvom susretu pobijedile 3-2 (25-13, 19-25, 19-25, 25-22, 17-15), dok su drugi puta bile uvjerljivije s 3-0 (25-16, 25-16, 25-17).

ULTRA MARATON

Međunarodna utrka

PALIĆ – Sedamdeset trkača maratonaca iz tri države (Crna Gora, Mađarska i Srbija) sudjelovalo je na ultra maratonskoj utrci organiziranoj prošle subote (11. lipnja) na Paliću. Postignuti rezultati:

6-satno, muškarci: 1. Albert Papp (Srbija) 64 km, 2. Dejan Ubornji (SRB) 64 km, 3. Ond Bakoš (SRB) 63 km.

Žene: 1. Eva Gyebrnar (Mađarska) 63 km, 2. Bibor Janoš (SRB) 52 km, 3. Izabela Kiš Klebečko (SRB) 50 km.

12-satno, muškarci: 1. Albert Lukacs (HUN) 100 km.

Žene: 1. Nadežda Gecić (SRB) 68 km.

100 km muškarci: 1. Sandor Mucsi (HUN) 9:43:52.

Žene: 1. Erika Nađ Poljaković (SRB) 11:29:06.

24-satno, muškarci: 1. Janos Zahoran (HUN) 221 km (rekord staze), 2. Nebojša Stefanović (SRB) 207 km, 3. Lajos Barakonyi (HUN) 202 km.

Žene: 1. Marijana Konc (SRB) 152 km, 2. Timea Feher (SRB) 150 km, 3. Karolina Madaras Puškaš (SRB) 138 km.

RJEŠAVAMO SVE VAŠE ZDRAVSTVENE PROBLEME

"MEDIC" poliklinika
SUBOTICA,
GEORGI DIMITROVA 5
Tel: 024/553-959, 024/551-595

**ZAKAŽITE PREGLED I IMATE
BESPLATAN TAXI PRIJEVOZ DO NAS**

17. lipnja 2011.

MARINKO POLJAKOVIĆ, IZBORNİK NOGOMETNE REPREZENTACIJE VOJVOĐANSKIH HRVATA

Imamo momčad za prvo mjesto

Zagreb je domaćin Europskog nogometnog prvenstva autohtonih hrvatskih manjina

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Ovoga vikenda Hrvatska će biti domaćin Europskog nogometnog prvenstva reprezentativnih selekcija hrvatskih autohtonih manjina na kojemu će sudjelovati i izabrana selekcija Hrvata iz Vojvodine. Neposredno pred odlazak za Zagreb, zamolili smo izbornika *Marinka Poljakovića* za kraći razgovor.

»Na put polazi 18 nogometaša, koliko je i propisano prema natjecateljskim propozicijama, i mislim da imamo vrlo solidnu momčad koja je sposobna napraviti najbolji rezultat. Ovoga puta u sastavu imamo nogometaše iz brojnih vojvođanskih mjesta (Beočin, Novi Sad, Sombor, Pačir, Golubinci), te standardno igrače s teritorija subotičke općine. Prosjek godina nam je nešto veći, što će doprinijeti iskustvenoj snazi momčadi, ali imamo i mladih, talentiranih nogometaša čije vrijeme tek dolazi«, pojasnio je izbornik Poljaković.

PRIPREME

Kao i uvijek, u uvjetima kada je većina reprezentativaca opterećena natjecateljskim obvezama u svojim matičnim klubovima, a potencijalni slobodni termini »prebukirani«, teško je pronaći prostor za pripremno okupljanje i kontrolne susrete. U sklopu

priprema za odlazak na turnir u Zagreb, reprezentacija vojvođanskih Hrvata je odigrala dva pripremna susreta protiv Cibalie (Vinkovci) i Tavankuta, u kojima je rezultat bio u drugom planu.

»Uvijek imamo problem okupljanja momčadi tijekom natjecateljske sezone, jer klubovi nerado puštaju svoje igrače na prijateljske susrete ovoga tipa. Odigrali smo dva pripremna susreta u kojima smo dali šansu svim pozvanim nogometašima i pokušali pronaći najbolji sastav za ovo međunarodno natjecanje.«

EURO HRVATSKIH AUTOHTONIH MANJINA

»Prema našim saznanjima sudjelovanje je potvrdilo osam momčadi (Slovenija, Austrija, Mađarska, Rumunjska, Italija, Makedonija, Crna Gora i Vojvodina), koje će biti podijeljene u dvije natjecateljske skupine u kojima će se igrati po sustavu svatko sa svakim. Susreti će se igrati u Zagrebu i njegovoj okolini, a sve momčadi će biti smještene u Tuheljskim Toplicama. Pobjednici skupina igrat će finale na stadionu NK Zagreba u Kranjčevićevoj ulici, a drugoplasirane momčadi obje skupine malo finale za treće mjesto. Naše ambicije su, naravno, vezane uz osvajanje prvoga mjesta koje vodi na Svjetsko prvenstvo autohtonih manjina, koje će se održati iduće godine u Austriji. Planiramo igrati atraktivan, ofenzivan nogomet, a uz kvalitetu izabranih reprezentativaca mislim da možemo napraviti željeni rezultat u Zagrebu«, zaključio je razgovor Marinko Poljaković, izbornik nogometne reprezentacije vojvođanskih Hrvata.

POGLED S TRIBINA

Wimbledon

Kada u ponedjeljak, 20. lipnja, svjetski broj jedan i branitelj naslova na najslavnijoj travi svijeta Španjolac Rafael Nadal otvori ovogodišnji Wimbledon, započet će dva tjedna u znaku »bijelog sporta«. Četrnaest dana u kojima će »cijeli

svijet» znati tko s kim igra u prvoj ili četvrtoj rundi, a svi »stručnjaci« biti sigurni u svojim prognozama tko će osvojiti 125. Wimbledon i hoće li konačno Novak Đoković zasjesti na tron namijenjen najboljem tenisaču svijeta. Jer, samo trava u teniskom »hramu snova« tijekom konca lipnja i početka srpnja može, barem na tren, zasjeniti nogometnu travu koja već više od stotinu godina vlada svijetom. Zanimljivo, kolijevke oba sporta potječu iz Engleske, koja već decenijama »pati« za nogometnim i teniskim šampionima.

Posljednji rođeni Britanac koji je podigao pobjednički pokal bio je legendarni Fred Perry davne 1936. godine i možemo samo zamisliti što bi se dogodilo kada bi Škot Andy Murray uspio ponoviti njegov podvig star predugih 75 godina. Ono što u modernoj eri tenisa nije uspjelo Englezima, uspjelo je Hrvatima zahvaljujući nezaboravnom Wimbledonu 2001. godine, kada je Goran Ivanišević 9. srpnja u finalu pobijedio Patricka Raftera i postao jedini igrač s pozivnicom (125. mjesto na ATP ljestvici) koji je upisao svoje ime u besmrtni popis pobjednika. Ipak, ne zaboravimo kako je »Zec« igrao još tri finala (Agassi 1992., Sampras 1994., 1998.), ali mu se posrećilo tek u posljednjem pravom pokušaju (2004. godine se oprostio u trećem kolu Wimbledona protiv Lleytona Hewitta). Tko će se radovati u velikom finalu zakazanom za nedjelju, 3. srpnja, saznat ćemo tijekom sljedećih dana i tjedana. Hoće li to biti netko od favorita (Federer, Nadal, Đoković) ili će teniski svijet slaviti novoga heroja?

D. P.

ATLETIKA

Ekipno prvenstvo Europe

Ovoga vikenda (18. i 19. lipnja) u Izmiru (Turska) se održava Ekipno prvenstvo Europe I. lige u atletici na kojemu će reprezentacija Hrvatske sudjelovati bez svojih najvećih aduta, europskih prvakinja Blanke Vlašić (skok u vis) i Sandre Perković (disk). U trkaćim i tehničkim disciplinama protiv rivala iz: Grčke, Finske, Belgije, Mađarske, Nizozemske, Rumunjske, Slovenije, Švicarske i domaće selekcije Turske, natjecat će se ukupno 42-oje hrvatskih atletičara i atletičarki.

TENIS

Troje u TOP 50

Marin Čilić, koji zauzima 19. poziciju, i ovoga je tjedna uoči početka Wimbledona najbolje plasirani hrvatski tenisač na ATP ranking ljestvici, Ivan Ljubičić se nalazi na 37. mjestu, dok

je Ivan Dodig trenutačno 45. svjetski igrač. Uz Hrvatsku, samo još Srbija, Španjolska, Francuska, SAD i Argentina imaju po tri tenisača među TOP 50. najbolje plasirana hrvatska tenisačica je Petra Martić na 59. mjestu WTA ljestvice.

RUKOMET

Hrvatska izborila SP

Nakon kvalifikacijskih duela protiv Srbije (36-25, 30-31) rukometašice Hrvatske izborile su plasman na Svjetsko prvenstvo

kojemu će domaćin biti Brazil. Uvjerljiva pobjeda od 11 golova razlike iz prvog susreta odigranog u Varaždinu bila je nedostižna prednost za uzvrat odigran prošle subote u Kragujevcu.

NOGOMET

Pripreme za Europu

Tri prvoplasirane momčadi prvenstva 1. HNL - Dinamo, Hajduk i Split, uz finalistu kupa Varaždin, tijekom ljetne prvenstvene stanke očekuju iskušenja europskih kvalifikacija za nastup u natjecanjima Lige prvaka (Dinamo) i Lige Europe (Hajduk, Split i Varaždin). Ždrijeb za oba natjecanja bit će obavljen 20. lipnja u Nyonu (Švicarska), dok se prvi susreti kvalifikacija za Ligu prvaka igraju 28. i 29. lipnja.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rse-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u zajedničkom dvorištu, ograđenu, na Somborskom putu u Subotici, s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom, 50 m². Ima garažu, trofaznu struju, vodu i kanalizaciju. Može zamjena za auto uz doplatu. Cijena: 29.500 eura. Tel.: 065/ 50-36-888.

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od „auto-pijace“, cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem poslovni prostor u Subotici za sve namjene, 90 m². Tel.: 069/754-202.

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljajući i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje brikete, domaće i uvozne iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Prozivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Useljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirana, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Tražim pouzdanu obitelj koja bi rado prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Izdajem u Kraljeviću dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutskoj ulici, preko puta Blaškova križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Preplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

Plavanjski špic

Piše: Zvonimir Pelajić

U neposrednoj blizini granice s Hrvatskom i malograničnog prijelaza na Dunavu kod Vukovara smješteno je selo Plavna, koje se nalazi u općini Bač u jugozapadnom dijelu Bačke. Teritorij općine Bač bogat je vodnim resursima. Pokraj Dunava hidrografsku mrežu čine i rijeka Mostonga, rječice Živa, Zečica, Berava i Vajiš, kanali, među kojima su najznačajniji plovni kanal Karavukovo-Bački Petrovac (dio hidrosustava Dunav-Tisa-Dunav), jezero Provala, umjetno jezero – Ribnjak Bač i mnogobrojni rukavci, bare i močvare. Površina uz Dunav je niska i u prošlosti je često plavljena te su duž cijele obale izvršeni opsežni regulacioni pothvati i podignut je obrambeni nasip. Time su ritovi pretvoreni u plodno

zemljište, zaštićeno od poplava, a nestale su močvarne površine, koje su se zadržale samo u nekim dijelovima bođanske i plavanjske šume. Značaj ovog prirodnog bogatstva ovisi prije svega od njegova očuvanja i uređenja te izgradnje turističke infrastrukture.

Dunav predstavlja europski plovni koridor, koji kroz našu zemlju protječe u duljini od 588 km, a općina Bač se pruža uz njegovu lijevu obalu, što je rastojanje između Daljske krivine, koja se nalazi na završetku erduskog meandra i ušća Mostonge, a leži 1 km uzvodno od ulaza u Bukinski rukavac. Dunav je važan za razvoj ekološkog, nautičkog i lovnog turizma, a u njegovoj okolini je stanište za raznoliku divljač i bogati biljni i životinjski svijet. U

neposrednoj blizini su tri lovišta: Bođanski rit, Plavna i Ribnjak Mostonga, a susjedno je mjesto Bačko Novo Selo najatraktivnije odredište na Dunavu, gdje pristaje i međunarodna Dunavska regata.

Dunav protječe kroz općinu Bač duljinom od 43 kilometra, a na tom cijelom dijelu, sve do nedavno, nije bilo još nijednog potpuno uređenog objekta za odmor, kupanje i rekreaciju stanovnika općine, koji su rođeni i odrasli pokraj ove prelijepe rijeke. Iz tih razloga, na inicijativu mještana Plavne, pokrenuto je još prije 8 godina pitanje izgradnje eko vikend zone »Plavanjski špic« na Dunavu (dio između 1324. i 1325. kilometra Dunava).

Iako još ni do danas svi administrativni poslovi nisu u cijelo-

sti riješeni, Plavanjci su izgradili ovo vikend naselje, koje se sastoji od tridesetak drvenih koliba tipa sojenica, a u tijeku je izgradnja još nekoliko ovakvih kućica. Ove drvene sojenice pravi su ukras inače lijepog krajolika bogatog drvećem, pticama i prirodnim ljepotama, a parcela se nalazi na plavnom dijelu, unutar obrambene crte od poplava, preko Dunava na kome nema još pravog mosta. Ovo čini još izazovnijim, gotovo avanturističkim, sam prilaz ovome mjestu i plavanjskom kupalištu na Dunavu.

U ljetnim mjesecima na ovom prostoru kampuju brojni domaći i strani turisti, ljubitelji prirode, rijeke i ribolova, a mnogi mještani Plavne sve češće gravitiraju ovoj destinaciji. Pokraj Špica prolazi međunarodna biciklistička staza Beč-Beograd, koja se u ovoj općini prostire duljinom nasipa uz Dunav, a na kojoj je postavljena i rasvjeta.

»Već su prošle četiri godine od kada su moji sinovi sa mnom napravili drvenu vikendicu u ovom naselju uz Dunav. Mi tamo odlazimo tijekom cijele godine, a ne samo u ovo ljetno vrijeme, kada je posećenost ovoga mjesta najveća. Ja osobno, osim plivanja, uživam promatrajući prirodu, izlazak i zalazak sunca i brodove, koji često plove u oba smjera. I sada neki grade u ovom naselju svoje sojenice, a mi im svojim iskustvom u tome pomazemo. Na taj se način, kroz druženje i zabavu, korisno provede slobodno vrijeme«, kazala nam je *Ivana Milošević*, vlasnica jedne od sojenica na plavanjskom ljetovalištu.

MOJ KUĆNI LJUBIMAC:

Usamljeni ljepotan

Kad kažemo »kućni ljubimac«, odmah pomislimo na psa, mačku, hrčka, ribicu... Danas su u modi i raznorazni reptili ili, ne daj Bože, i neke opasnije životinje i gmazovi. U ovoj priči nema ni pasa, ni hrčkova ni reptila. Ovdje je glavni junak nitko drugi, no pijetao. I to ne makar kakav »oroz«, nego pravi, pravcati, domaći.

»Ovaj oroz je moj mezimac, moja kućna maza. Volim sve životinje, najviše mačke, kojih imam uvijek između pet i deset, različitog uzrasta – kaže *Franja Čoban*, veliki ljubitelj i dvonožnih i četveronožnih domaćih stvorenja. U dvorištu uvijek imam peradi – purice, guske, patke, domaće koke. Uživam kad ih hranim i kad mi se one motaju oko nogu, kad mi se raduju. Razgovaram s njima i odlično se razumijemo. Nekada se sa životinjama možemo ispričati bolje nego s ljudima. No, ove godine dogodilo se nešto doista čudno. Neka čudna životinja uništila mi je svu perad, osim ovog ljepotana. Žalosno ga je sada promatrati kako tuguje za svojim kokama. A bio je pravi car u svom dvorištu. Sam među tolikim kokama, guskama, patkama, život kakav se samo poželjeti može. Baš kao u onoj Balaševićevoji: 'Im'o sam strašnog petla, bio je pravi đavo...' No, sada je sam i jedino društvo smo mu ja i moje mace. Više mu ni jutarnje kukurikanje nije tako glasno kao nekada, a često se dogodi da ne izađe iz svog kokošinjca. Doista tuguje. Susjedi me pitaju zašto ga ne zakoljem, što će mi samo on u avliji, a ja sam se zarekao da 'pivčju juhu' od mog ljubimca nitko neće kušati. Ovakav ljepotan neće u lonac. Ne razumijem kako se ljudi mogu odvojiti od životinja koje im jedu iz ruke, koje im na neki način uljepšavaju život. Kao meni ovaj moj pijetao. Dogodi se da mi dođe ispred vrata i kukuriče dogod ne izađem i pomazim ga. Nadam se da će uskoro opet dobiti društvo i da će nakon toga opet biti onaj stari oroz, veseli jutarnji pijevac«, završava priču o svom neobičnom ljubimcu *Franja*.

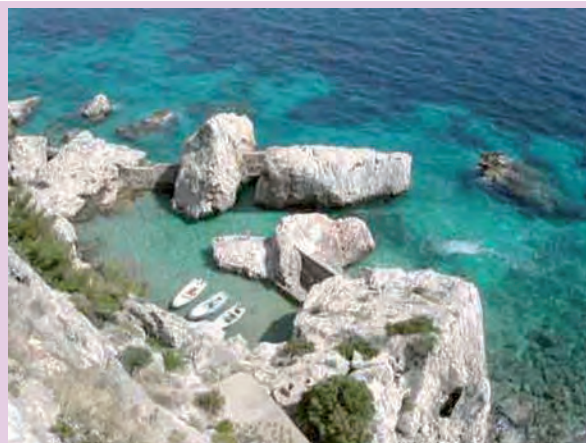
No, *Franjina* prava ljubav su mačke. A ta ljubav je počela sasvim slučajno, kada mu je netko pred vratima ostavio dvije male mace u kutiji. I što je drugo mogao, nego unijeti ih u kuću i zavoljeti ih. Od tada je takvih slučajeva bilo sve više, a mace bi se lijepo kod njega udomile i njegovale. »Bilo je perioda kada sam imao blizu dvadest mačaka. Nemam srca otuđiti ih kada se na njih naviknem, a pogotovu kada su male i mazne. Iako se mačke ne odazivaju na imena, uvijek sam im pronalazio raznorazne nadimke. Uvukle su mi se pod kožu i čak me prate gdje god da krenem. Pijetao ili maca, purica ili patka, sve su to živa bića koja me raduju i ipunjavaju mi dan«, kaže *Franja*.

Stanka Čoban

17. lipnja 2011.

Alergije

Vrijeme je cvjetanja i sve više ljudi pati od brojnih alergija. Jedina efikasna pomoć je skloniti se unutar zatvorenih prostora. Nažalost, i dalje je krizno vrijeme i patimo zbog sve većih troškova života. Na njih smo već odavno alergični, ali protiv ove pošasti nema efikasnog lijeka. Iako ga pokušavamo pronaći...

Morska idila!

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Šime Ljubić

Kada je i gdje rođen hrvatski arheolog i povjesničar Šime Ljubić?
Gdje je stjecao temeljitu naobrazbu?
Koji je dužnost obnašao u Splitu?
Kojeg društva je bio osnivač?
Kako se zvalo glasilo koje je pokrenuo unutar arheološkog društva?
Koje je godine i gdje umro don Šime Ljubić?

Rođen je 24. svibnja 1822. godine u Starom Gradu na Hvaru. Teologiju je studirao u Zagrebu, a povijest i slavistiku u Beču. Upravitelj Arheološkog muzeja. Hrvatskog arheološkog društva. »Vjestnik hrvatskoga arheološkoga društva«.

19. listopada 1896. godine u Starom Gradu na Hvaru.

Pitali jednog roditelja:

- Kako odgajate vašu djecu? Lijepim riječima ili batinama?
- Nastojim sve učiniti lijepim riječima!
- A batine?
- Isključivo u samoobrani! - odgovori otac.

Djeca u školi dobila zadaću na temu: Što bih učinio kao ravnatelj škole...

Svi su počeli pisati, samo mali Ivica stavio ruke iza glave i nezainteresirano gleda oko sebe.

- Ivce, zašto ne pišeš zadaću? - upita učiteljica.
- Čekam tajnicu, pa ću diktirati...

Nakon svatova kaže mladoženja mladoj:

- Kad usporedim troškove svadbe i tvoj miraz, ispada da sam se oženio iz ljubavi...

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u
gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

**KTC SUBOTICA :: SOMBOR ::
APATIN::SENTA :: BEČEJ**

**- ODGODA PLAĆANJA
ČEKOVIMA GRADANA DO 90 DANA
VIKEND AKCIJA *PETAK-SUBOTA-NEDJELJA-PONEDJELJAK * - SVIM VRSTAMA PLATNIH KARTICA**

Neobrađena slanina I klase 1kg

Govedi haše 200 g

Tikvice 1 kg

Quattro Afrika 1650 ml

Puding vanilija 40 g 3+1 GRATIS

189.-90din

Mini plazma 120 g

93.-90din

Omekšivač za rublje Silan Mediteran 3 l

17.-90din

Deterdžent za rublje Merix Jorgovan 12 kg

309.-90din

Odstranjivač koštica

34.-90din

OPERITE AUTOMOBIL PO
SUPER CIJENI

280 din

*PRET PRANJE
*PRANJE ŠAMPONOM
*PRANJE VOSKOM
*PRANJE FELNI
*USISAVANJE

samo u KTC autopraonicama

57.-90din

1KG 482,49 din

299.-90din

1litra 99,97din

1.099.-90din

1KG 91,66 din

619.-90din

ŠTEDJETI ZNAČI KUPOVATI U KTC-U !

NOVI BROJ U PRODAJI

**I JA SAM NAŠLA
SVOJ AUTO
U MAGAZINU
MOJAUTO**

www.mojauto.rs